

Ch. MATOSSIAN

բարձրագույնը հետեւեալ տեսքով ունի, ըստ Ն. Սարգսեանի հրապարակումի՝-

«Մենք Անշխարհիկներն ենք Ամերիկացիներին ապացուցեցինք, որ Հայերը բուլշիվիկներ չեն, բայց իրենի ապագամ են պահանջել խորհրդային պատերազմի միացումը հանրապետութեանը, միայն դրա համար, որ Հայկական Հանրապետութեան այլ միջոց չկայ: Երբ Ամերիկացիներն են Անգլիացիները Հայերի պահանջներին նկատմամբ ցուցաբերեալ արեւադարձականութիւնը, ապա ինքանք վարդա են օգտուել Հայերի երաշխագրութեանը: Միքստուր լորնիքմանը Հայերը ճանաչեալ համար իր գաղտնի վտանգի տարրը, հատկապէս պարագայում՝ հայրենիքները իր նմանը՝ բուլշիվիկներին գիրկը»» (Եղիշեանի լուրքերը մերն են՝ 4 Մ.՝):

Ինչպէս իր տեսնումը, ուսանակի եւ բաղադրականին ներդրումներն կան, որոնք իր Հերթին «Լաբարերի վերապարտութեանը» մասնակցութեանը, վերջին ճամբարումն են, ինչ որ հետագայ չէ ճամբարը ընդունել: Բնականաբար, այս երկրի չէր կրնար տեսնուել խնդրի իրեն ղեկավարութեանը, ինքով: Պատահականով «Լաբարերի» ու Հերթովի աղ շամակներն արեւելքներում եղած վերադարձներին, Վրացեան չարց կառ տար, թէ «ճեր» էր դրած «մանր փրկիչները» աղ շամակը՝ «Իտալական ֆաշիստական կուսակցութեան անդամ Կոստան Զարեանին», ինչպէս ուրեմն չէր համար լրբարեականներու մտքը եւ ինչպէս մինչեւ այժմ անտեղ հրապարակուելու չէր համար աղ շամակը պատասխանելով, «միամտանակ պատանդիկով խնդրել տարակալ շամակին հրապարակութեանը»¹³: Բանն էր որ տեղ այս պատանդին արձանագրելով, Պատերազմ «Հայերին» օրակցութեան խնդրականները դիտել կառ տար, թէ «Լաբարերին» հրապարակութեան ի յայտ կառ դար, որ շամակը զոյգուած էր եւ ոչ թէ կուսականը¹⁴:

Նոյն թիւին մէջ, Զարեան պատասխանում էր ֆաշիստական կուսական լրբարը ընդունել մեղադրանքներին, ինչ որ նաեւ տալիս տեսնում էր «Հայերին» խնդրականներին «Լաբարերի» չուն հայեցակարգը կատարելու վերջին խնդրականներով:-

«Նիւ Եորք, 15 Մարտ 1947

Յարգելի՛ պր. Մարգարի, Միայն այսօր խնդրեցի, որ «Լաբարի» թիւերի մէջ մասին գրել է՝ իբր թէ ես «Իտալական ֆաշիստ կուսակցութեան անդամ» կ'ընայ եւ:

Նախ՝ իտալական քաղաքացի չլինելով, ես աղ կուսակցութեան անդամ չէի կարող լինել: Ապա՝ այդ կուսակցութեան ցուցակները հրապարակ հանուած լինելով՝ չառ դիտելի է ստուգել անդամներին ուսանողները: Ամենայն դէպս ես վրձնագրութեան յայտարարումը եմ որ ես ոչ իտալական ֆաշիստ կուսակցութեան եւ ոչ էլ որեւէ ուրիշ կուսակցութեան անդամ եղած եմ:

Աղ ինչ յօդուածի մէջ խօսում են ինձ ուղղուած ինչ որ անգլիկ մտքներ: Որ, դարձեալս չէ՞, որ այդ շամակը ես չեմ տեսնել, ինչ մասին պարզապար չունեմ, իսկ երբեք երբեք մէջբերումներն են աւտում...:

Իրանը դուրսին, անբարոյական բարքերն են՝ անարժան լրբարութեան եւ մեր օգոյցով, որի առանց այդ պարտութիւնը համարադրելու են ուսանող խօսելու:

Ճառում եմ որ միջոցներս ինձ թլլել են տալիս՝ այդ պարտութիւնը դատարանի առեւել պատասխանատուութեան կանչելու:

Մամ յարգանքով Կոստան Զարեանի¹⁵

Բնակատար, Զարեանի ղեկավար մեղադրանքը անհիմն էր: Վր-

ացեան հեղանքով դրած էր վերջին պատասխանին ծանօթագրութեան մէջ, թէ «Կ. Զարեանը նոյնքան ֆաշիստ է, որքան Ստալինը» նայել:

Միջակ դպր վերջնապէս ինչպէս սովորաբար նման խնդիրներն իր վերջնապէս: Մէկ ղեկը իր գոհարար արձանակելով իր մեղադրանքը, միւս կողմից իր պարտատուներ տարերի փաստաթղթերով, իսկ ընթերցողը՝ հակընդդէմ խօսքերն ապացանք մէջ բռնուած, պարտաւոր էր իմաստ գտնուել այս բոլորին մէջ եւ հորձել ճանաչողութեանը մականքերին:

Ն. Սարգսեանի հրապարակութեան պարզապէս իր նամակին հակասադրութիւնը: Իր մտքը ճշգիւ հասցէատարող բուն հերթներին, ինչ որ, իր կարծեմբ, հարկ եղածին յայտ կատարած է ներկայ գրութեանը, թէ եւ Հայ Դատի Յանձնախումբը միջին մէջ Կոստան Զարեանի 1945 - 47ի դրածունքներին իր մայր ուսումնասիրի չարց մը ու կենթադրել քննել կատարեցական արեւելքներ մէջ պատգամուող ու ցարդ անմատչելի նիւթերը՝ քար մը եւս աւելցնելու: Նամար իր կենսագրութեան շնորհիվ վրայ:

Վ.Մ.

Նիւ ձըրգի (1) Նոյնի Սարգսեան, «Սիւնան Վրացեանի մի նամակի մասին», Իրօշմ, Հոկտեմբեր 2002, էջ 42:

(2) «Հայրենի Եւ Մայրենի» խորհրդատուներ, Հայրենիք, 20 Մայիս 1945, էջ 1: «Հայ Դատի Սան Զարեանի փոխ խորհրդատուներ» մէջ, Հայրենիք, 22 Մայիս 1945, էջ 1:

(3) 1950ին այդ կարմիրքութեան հրատարակութեանը Պատերազմ «Հայերին» փոխ տարանքին լրբար տեսքով Միտալանի (Եւրոպայի) «Լուսաւոր» Զարեանի Հայրենիք Դրոյց հարցը (J. Missakan. A Searchlight on the Armenian Question, 1878-1950, Boston, 1950, 154 pages):

(4) Թուականը չիղորդեան վրէպ մըն է, քանի որ հիմնադրութեան Գիւլիաները 1944ի թուականը վրայում էր նոյնից: Վրացեան իր խնդրանքը «Հայերին» տարեկաններ մէջ «Հայ Դատի Յանձնախումբը», Հայրենիք տարեկաններ, Պատեր, 1947, էջ 238):

(5) Սիւնան Վրացեան, «Երեւանի ի հոսում...», Յաւաստ - Միտի եւ Միտալան, Մայիս 2001, էջ 4: «Հայրենական պարտութեան» ընդունել, Վրացեան իր կարծի ունի Զարեանի խնդրանքները 1940ին (երկու թիւ) լրբար անգլիկները Քաղաքները պարտութեան: ՏՆՆ: Վրացեան Միտալանի, Կոստան Զարեան: Մի շարք, Միտալան, 1998, էջ 401-427: Վրացեանի անգլիկներ տարեկանները Vartan Matiosian, «The Beginnings of Armenian Studies in the United States: The Armenian Quarterly», in Barlow Der Mugrdichian (ed.), Between Paris and Fresno : Armenian Studies in Honor of Dickran Koumjian, Costa Mesa (CA), 2008, p. 617-642:

(6) Երեւ շամակներուն համար, տե՛ս: «Համադրանքի» արեւել, Գիւլիան, ցուցակ թիւ 3, պատերազմ IV (Եղիշեանի խնդրանքներ) է: Վերջին շամակներ մէջ անգլիկներ անմատչականներն են կուսակցական գործիչ Աստուրը Սարգսեանը (1893-1958) եւ Բժ. Վրացեան Միտալանի (1900-1977), որ Հայ Դատի Յանձնախումբի ստեղծագործ պատճառը իր վրայէր:

(7) Իր պատերազմ «Լաբարեր» իրապարտուկ ուղղութեանը:

(8) Վրացեան ինչ ծրարներ ունի, Լրբարի, 4 Մարտ 1947, էջ 4:

(9) Սարգսեան, «Սիւնան Վրացեանին», էջ 45-46:

(10) Մ. Վրացեան, «Կը ծանեմ ու կը ծանեմ», Հայրենիք, 18 Մարտ 1947, էջ 1:

(11) «Մարտական բարքեր»...», Հայրենիք, 22 Մարտ 1947, էջ 4:

(12) «Համադրանքի խնդրանքներ», Հայրենիք, 22 Մարտ 1947, էջ 1: ՏՆՆ: Նա: Եւ Վրացեան Միտալանի, «Համադրանքի» Կոստան Զարեանի եւ Պատերազմ Վրացեանի, Բազմալիւ, 1-4, 2003, էջ 254-255:

(13) Վրացեան, «Կը ծանեմ...», էջ 1:

ՇԱԽԱՏԱՆ

ԱՆՏԻՊ ԼԱՄԱԿ ՄԸ

Թեղիկի «Ամենան ճարեցողի» տարբեր թիւերու մէջ ցրուած են «Անտիպ Սալանան ստորագրութեանը կրող հարձ մասնակցներու քաղաքներ, որոնք մէկը՝ «Պարտադիր ճարեցող» վերնադրով, յայտարարուած է իբրեւ անտիպ երկէ մը ցրուած է: Ս. Սալանանի մասին չառ տեսնել չենք գտնել, բայց անի, որ Սիւնանի մէջ, Թեղիկի դրացեանները աղբար ու տարեցողի գրութեանը, ախարանքներուն օգնող գրութեան մէջ եւ, օժտուած՝ արժեքաւոր դրացեաններ մը, որ ի հարկ չէր չառուել իր գրագիրն ուսանողական մասնակցութեանը հետ:

Նիւ Եորք, 1930. Եղիշեան Սիւնանի կուսակցական թիւի «Հոսարացի» Տեղեկատուական Կեդրոնի մէջ վերջին տեսակով իր կրողով հանդիպեցանք մեր 150 Եղիշեան թիւի մէջ, որ իր բովանդակի հայ գանձանք գրութեան թէ՛ Ս. Սալանանի եւ թէ Թեղիկին, բայց նաեւ ուրիշ հասցէատերերու ուղղութեանը շամակներ, քանակագրութեաններն են: Ճիշտագրութեանը նմանքներ: Սիւնան իր թիւերը, որոնք Ս. Սալանանին իր վեր-

բարեթիւ, 1940ական թուականներու վերջերս գրուած են: Միջոց առնելու կը թուի որ այդ նիւթերը (որոնք մէկ մասը մասամբ ցրուած են, անհայտ ճարեցողի էներուն մէջ, անհայտագրութեանը, Սալանանի կողմէ մէկ-անգամ ինչ, մասնաւոր թիւ հաշուի տանք, որ հոս կան թէ Թեղիկին եւ թէ իր կողմէ Սիւնանի թիւիկին անոր ուղղութեան շամակներ: Թիւիկին՝ այս բոլորի ինքնին լրբարութեանը իր պատերազմներն են, պատմիչներուն հոս համարելու շամակագրութեանը մասին: Յետագային վերադարձելով այդ թիւերուն մէջ մանր, հրատարակութեան, ստորեւ լրբար ինքնին Թեղիկին գրութեանը՝ Տեղեկատուական Կեդրոնի 1930ին գրած շամակ Սարգի Սալանանի շամակները հրատարակելու պատգամով լրբարութեան են ուղղագրութեանը հրատարակութեանը:

ՎԱՐԴԱՆ ՄԱՏԻՍՅԱՆԻ

Նիւ ձըրգի

THEOTIG (Imp. MASSIS) 208bis, RUE LAFAYETTE PARIS (10^e) FRANCE²

Փաթիկ, 29 Օգոստ[ոս] 930

Սիւնի Սալանան

Պարիկ մայրի քու քուլը: Բանի անգլիկները փոխադրած են գրել գրել հարձ շամակի եւ անի անգլիկներն ալ արեւելքներն են թույլատրած: Յուսում թէ ներդրանքներն լրբար, երբ որ բուն մասնակցներ թէ քանի իր սիրով իր ծառայող եւ փամականի չիղորդեան պատճառաւ իր թիւարան մարտականութեաններուն մէջ: Ուրեմն որ պիտի ախարանք մարտող իր (երբեմն կիրակիներ), աստեղ պիտի գտնեմ կարգաւոր, գրելու, բարեկամներ տեսնելու եւ դեռ... Իրաւասարքին հանդիպելու գրացողներուն: Հնի ինչ կանգնել, այսպէս կ'ըլլային եւ ուրեմն տարեկ ի ինչ: Եւ առանց բարեկաման յոյսի:

Մենք ուրախութեան պատճառած են ինձ՝ քուլն մէկ պատճառներն վրայ արձանագրութեանը երկուդ կարգ միջոց, գրքեր մասին: Գիտեի թէ «Հանալը»՝ սիւնիկ պիտի ըլլայ թիւարաններուն եւ մասնաւորաբար Պոլսեցիներուն՝ սակայն այսպիսի մենք ընդունելութեան մէջ իր սպասել: Վարձարարութեան իր նկատման ինչոյնքներ: Երկուդիդ չեն միամտանակ ստացույ նաեւ Ա. Ասարանանի մէկ շամակը գրքերն մասին, շամակ մը իր թիւերն կարգացած են, քանի որ թիւերը հրատարակելին է: Ըսեմ՝ (եւ Սալանան [sic] անհիշեցութեան), որ քուլը է մասնակցներն որ զիս հիմնադրելու իր պարտութեանը, իր անհիշող լուծելով: Գիտեմ թէ Ասարանանի (որուն ոչ քաղաքականութեանը, ոչ այլ դրաւականութեանը համադրանքներն են) ներդրողական իր ղեկ յետմարդ չեղեալու համար, բարեկամ շանու համար եւ այդ կարգի շարժանքներն չեն որ զիս հիմնադրեան Այս մասնակցներով տարուած, ճարարան՝ կ'ըլլանքի ջերկը, երկու իր կուսակցները դրացեան, երբ հոս հանդիպեցանք Ս. Սալանանի: Պարիկի եւ լրբար ի վեր չէի տեսնող զինքը ու կրնամ երեւալութեան թէ որքան միջոց կ'ըլլայ մեր երկուդիս այլ ուրախութեանը: Մասնաւոր ինչն ինձ մասին եւ տեսայ որ ծանօթներն էք. ան այ

գրածից կարգապէս ինչոյնքն որ երբոր գրեմ քեզի իր բարեկամներն ալ հարցունք: Կը տեսնան որ պարտաւոր կ'ունենան իր կատարած, չոգ չէ թէ անիւնք ինչը:

Ինչպէս գիտեմ, Պարեանը, մեր դրացի մանուկը, որ հիմայ իմ հասարակ մայրը է երկը հոս կան եւ անգամ մը այցելեցինք: Անիկ լրբար իր նամակը հանաքել է քուլը: Ի՞նչ է մեր տունն ալ ստորագրութեան մէջ մանչ ունի, այս ի՞նչ դարուն հասանք, անոյդ փոյցիկներն իրեն իր բոյն է շամակով իր շնորհ իր կատարանքն ընունում է: Ուրախութեան փէմ մը կար ապակայն այս լրբարի կողքին. ան այ երկու գրական ունեւորներ է, բան մը՝ օրմէ օրմէ նաեւ լրբար չունեի: Ի՞նչն որ այնքան շատ մանուկ իր սիրէր, որքան օրմէ պիտի է ըլլաւ արեւոք, կրնամ երեւալական: Մարդիկ որ քաղաքաւոր մանուկներն ըլլան եւ անհիշողներն չանցին: Անիկ աւելի մեծ մարդկանք չեմ կրնար երեւալական:

Ե՛թէ տեղեկութեանը ուղիս այստեղից գրական կուսակցին ու քաղաքական լրբար, կարեւոր բան մը իր պիտի գտնեմ լրբարին: Իրաւ է թէ բոլորիս ալ ծանօթ եմ, տարեք թէ իրաւասարք, բայց ստանալական վիճակ մը իր սիրէ բոլորին վրայ: Տարեցողներն անիւն կարեւորներն իր (Բալայան, Չոպանան) ցնցըր անտեղներն՝ իսկ իրաւասարքներն ճիշտապէս տարաւայ այստանալական մասին: Թեղիկին հետ էր որ մասնաւոր լաւ են¹⁵: Միշտ իր տեսնող զինքն ու հոս անհիշողներն՝ soiree-ներ կ'ըլլանցնէր համակիրներու խումբով մը չըլլապատճառ:

Ինչպէս միամտութեան եւ հաւատարմութեան, անոր ստացույ դրաւ սիրելութեան եւ ինչուութեան: Բայց սիրելի passionները իր զրաւիցի պղպեղներ, ի՞նչ կ'ըլլային փոյն-փոյնները:

Կ'ըլլաւորում շամակա, սիրով, բարեկամ, թեղ եւ քուլիկներն լրբար:

ՇԱԽԱՆՈՐ ԳԻՐԿԱՆՈՐԱՆԻ

Կը զրկեմ Թեղիկի ամենագրութեան եւ ամենին աւելի caractéristique

LE NUMERO: 1,20 €

ՀԻՄՆԱԴԻՐ ԵԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱԿԻԱՆ (1884-1957)

ՏԻՐԻ ՏՄԻՒ - ԽԻԽ 22-067

Fondateur SCHAVARCH MISSAKIAN

84e ANNÉE - N° 22-067

Ք Ո Ւ Ր Գ Ւ Ն

Մ Ո Ս Կ Ո Ւ Ն

Ռ Ո Ւ Ս Ա Ս Ս Ա Ն

ՕՐԸ ՕՐԻՆ

ԳՐՏԱԿԱՆ ԴԻՄՆԱԴՐՈՒԹԻՒՆԸ ԿԸ ԵԱՐՈՒՆԱԿՈՒԹԻ

Ս. ԱՐԱԳՅԱՆ - Ի. ԱԼԻԵԻ ՀԱՆԳԻՊՈՒՄԸ Դ. ՄԵԴԿԵԴԻԻ ՄԱՍԱԿԱՅՈՒԹԵԱՐ

ՈՍՏԻԿԱՆՆԵՐԸ ՀՐԿԳԵԼՈՎ ՍՊԱՆՆԱՄ ԵՆ ՀԱՅ ՄԸ

ԹՈՒՐԵԲԵՐ ՀԱՅԱՍՏԱՆԵՆ ԿԸ ԽՆԴԵՆ ԶԲԱՆԴԵԼ ԱՆԻՆ...

Վարչական Թ. Կրտոզան շարքա-
վելիս Վանի ու Հաբաբարի մէջ գտա-
կան քաղաքի բուռն ցոյցներն թրքա-
նա զին ու Ժողովուրդը խառնաժողովուրդ
մարտի, մարտի միջոցը կատարած է ի-
րեն դէմ:

Վանի ցուցարարները վարչական ան-
բարձր տնտեսաբանութիւն հռչակած ու
հարաւորութեամբ Սեփարդի
կրտոզան քաղաքացիներն են: Ոստիկան-
ներ կրակած են ցուցարարներու վրայ ու
բախտաբար տեղի ունեցած են ինքնա-
շարժեր կրակի տրուած:

Նոր տնտեսարանը կրկնուած է Հաբա-
բարի մէջ ալ ուր կրտոզան քաղաքի է կարգ
ու պատշաճութեան քաղաքներ կատարուի:
Ինքզին շարժումն ժամանակը են ազ-
գայնականներն ալ ու քաղաքը քնդահուող
արտոնող տնտեսարան մը պարզած է: Հան
նա բախտաբար տեղի ունեցած են ցու-
ցարար շարժումներն են ոստիկանու-
թեան միջին: Շուտաւարներու զայրու-
թիւն թրքալի կրակած են կրտոզանի զիս-
տարած կուսակցութեան (ԱԳԲ) շնորհիւ
ընդեր թարկուած են, ապակիները
խրոստուող են:

Վարչակարգ Վանի մէջ կոյժ մը ու-
նեցած է ու անտեսելով քաղաքի շարժի
ըր դուրսից, ընդառնալով է քաղա-
քի կուսակցութեան են ՓԲԲ-ն: Շեշ-
տած է ամէն պետութիւն, մէկ ազգ, մէկ
գրաւտ ու մէկ հայրենիքը գաղափարը,
սակարգ զինք ունիկներու գաղափար են մի-
այն արդարամիտ թուրքները, պաշտօնա-
արարը:

Գրտալ մէջ ալ բողոքի շարժումներն ու
անտեղ թախտներն տեղի ունեցած են,
մին թիւով մարտիկ հաղորդեալն առկ
անտեղն, երբ պաշտօնութիւնն ու կու-
սակցութիւնը չեն արտօնած որ ՔԻՐԻՐԵ
ըմտուի հրապարակային յայտարար-
ութիւն կատարեն Քաղաքի հրապար-
ակային վրայ:

Քիւրդ երիտասարդներ Պէշդուրի փո-
ղոցներուն մէջ կրակներ փռուող պատ-
ար կանգնած են ոստիկանութեան դէմ
ու ԱՄԵՆ ընդ ահա, աստուծ ընդ ա-
ստանն, թեպէ՛ս հետ ենք Արօժ լողուող-
ներն արժակած:

Երգողական քաղաքներն մէջ ալ Քիւր-
դներ ցոյցները շարունակուած են:

Մուսուրան Հոգա. Յինն են Նոյեմբեր 2-
ին վայր կրած է Կարաբաղի հաղթող
Նախկին զոյգ հաղթողներուն: Նախ
հաղթողութիւնն ունեցած են Հայաստանի
ու Արցախի արտօնող զորքերու նախա-
նորները, Ռուսաստանի նախարարին մաս-
նակցութեամբ: Ի. Նալբանդեան - Ի.
Մանուկեան - Ս. Կարապետյան պատրաստ
են Ս. Սարգսեան - Ի. Ալեքեան տնտեսա-
բանութիւնը որուն մասնակցութիւն ընդած է
նախկին Դ. Մանուկեան:

Նախկիններուն հաղթողութիւնը տեղի ու-
նեցած է Մուսուրան Նախկիններուն
ժողովուրդի տնտեսաբանութիւն մը ունեցած են
Ս. Սարգսեան - Ի. Ալեքեան, այսպէս իրենց
միջոցած է Դ. Մանուկեան: Ռուսաստանի
նախարարին նախկիններուն Միւսին
խումբին խումբին Նախկիններուն ներկա-
րութեան տարողութեան են հաղթողները մը:
Ան չիղ կրած էր թաղանթը, անով Ս.
Սարգսեան են Ի. Ալեքեան վերահաստատ
են Կարաբաղի ինքնիշխան կարգաւորման
միտող լուսնակցութիւնները Միւսին խումբ-
ին շրջանակին մէջ շարունակուող կա-
րգութեան են նորոգած են իրենց
յանձնարարութիւնը՝ թաղանթային հողովու-
րը աշխուժացնելու համար քաղաք տա-
նելու:

Հայապաշտներն մէջ բուռն է նաեւ թէ
սպանդանի խողով լուսնակցութիւնը ինքնիշ-
խան է ընկերական զբաղմունքի պար-
տաւորութիւնը զոյգ միջոցառումին երա-
խիկներն ընդունուած:

Նախկին Դ. Մանուկեան կողմէր 1993-
րական իր կարգաւորման հաղթողները բարձ-
ր են իր կողմէրուն միջին տարողութեան
տնտեսի փառաբանութիւնն են: Ռու-
սաստանի նախկին ընկերականի կողմ
պարտաւոր են թէ Հայաստանի ու Ա-
րցախի նախկիններուն իրենց արտօ-
նող նախարարներուն պատշաճ յանձնած
են թաղանթային ընկերական աշխուժա-
ցնելու:

Կրկնուած կատարուած յայտարարու-
թեամբ մը ընտանիք է թէ Ռուսաստանի
պարտաւոր են լուսնակցութեան երաշխաւոր-
ութիւնը աստանդարտ: Ընտանիք է նաեւ:
Հայապաշտներն լուսնակցութեան կողմէր
նախկին կարգաւորման են պաշտօնութեան
համար կենսական իր նկատմամբ: Արա-
քի են ինքնակազմութիւններն: Փոխաբան, զո-
րակի են կողմէրուն միջին հաշուով
թիւնն մը:

Սարգսեանի մարտին մէջ կրկն ուսումնական
հարապետութիւն է, Հայաստանի քաղա-
քային մը զաւտանքին պատշաճ ըլլալու
արտօնարարութեամբ: Գաղափարային մա-
կունով Հայը անտեղ հարապետութեան
կողմէրուն մը անտեղութեամբ: Գործած
են խոստովանութիւնները կողմէր իրեն,
երբ յանձնած է լուսնակցութեան, խոստանալ
են, այսպէս իրենց լեզուած վրան ու փա-
ռած: Հայը մասնագէտ է, ուսումնականը
ուսած են անոր մարտին թաղին, քայց
հարապետութեան են:

ՄԻՆ Պ. ՕՊԱՄԱ ՃԱՆԱՐՈՒՄԻ ՑԱՆԶԱՌՈՒԹԻՒՆԸ ԿՐԿՆԱՄ

ԱՄՆ.ու Հայ Դատի յանձնարարութիւնը
յայտարար է թէ հայապաշտական ընտրու-
թեան զանի մը որ մասնագէտ, գնահատող
թիւնակցութեան յայտարարութիւնն էր հրա-
պարակած է ուր կը վերահաստատ
Յնդակցութեան հանդիման իր յանձ-
նարարութիւնը: Կր կրկն նաեւ Հայաստանի
հետ սերտ կապերու վճարակաւութիւնը:

Յայտարարութիւնը խորացուած է
Հայաստանի յարաբերութեան ընտրուած: Հան
կրկնուած. «1915-23 Օսմանական կայսրու-
թեան զործած Յնդակցութեան իր պատ-
շաճ կրակ մասնագէտ միջոցին Հայուն տե-
ղանակցութեան անտեղ չարք 1.5 միլիոն
պաշտօնակցութեան: Պ. Օպամա համարուած է
որ հարկ է հանձնած այս երաշխաւորութիւ-
նը:

ՄԵՐԶՅԱՆ ՀՈՒՐԵՐ

ԹԵՆԻՍ

Փարիզի մարտիկ մասնակցութեան տար-
ականներն (տղ. 2) Դուրիկ Նալբանդեանի
պարտուելու Ժուլիէրի Յոնիկին: Այս
վերջին յաղթանակը տարաւ. 0-3, 4-6,
6-4 արդիւնքով է մուտք գործելը հա-
մարտական լուսնակցութեան 10երդ իտա-
լիէն մէջ ու աշխուժ կրկն մասնակցելի
մասնակցութեան: Դուրիկ Նալբանդեան,
26 տարեկան, որուն կարեւորագոյն յաղ-
թանակները կրած են Ռիմսի լուսնակցութեան
2007-ին ու Պերիէ 2007-ին, միջինն ասարա-
կան հասած այս տարին, քայց ստիպու-
եցաւ տեղի առնել:

Վ. ԴԱՐՁԻՆԵԱՆ ԱՇԽԱՐՀԻ ԱՆՈՒՑՆԱՆ

Կոմպարտիի վարժանք Նալբանդեանի
ճիւղին, ծանրութեան զաւտանքային մէջ
պարտուելու քաղաքային աշխուժ կողմէր-
ուն են: Դուրիկները մէջ ալ ծրար ուս-
մանին հանդիման է ընտրուելու զաւտանք-
ային Ք. Միլիարդեան ու արտօնապատ-
արարութեան:

Կարգալ նման տողներ, մասնագէտ
կուս յայտարար հայապաշտայն ուղ-
ղութեամբ գաղափար սկսած է: Տա-
րիկներ, տնտեսականներ անտեղը
հայտարարութիւնը միջազգային կարի-
քային հաղթանակներն զինքնուր տրա-
տուած ներկայացող Արմինիանա-
յաստանի հայկական կարգաւորման
անտարկուի դէմ, թուրքներու հան-
դումի փաղաքականութեան պատա-
ր կանգնելու պատանդով: Այսօր
զինդները շրջուած են ու երկուսն
մանդակները նոյն պատանդով կը
զինեն ուղղակի Հայաստանի որուն
փառանքներն տրեւոր թփած ու-
նի ոչ միայն ԱՄԵՆ, այլիս անտեղը
Արմինիանա պատանդութեան մասնակց-
ութեան վրայ:

Մեծ ալ կը կարծիքի մը պայ-
քանակները երեսման ճեղքայարիկ
տնտեսին շինարարական վերջ կը
գտնեն, հանգիստ ճեղքով ԱՄԵՆ ար-
դէն կիսաւոր կորուցները:

Թ. ԱՐԿԻ

ՀԱՅԱԿԱՆ ՃԱԿԱՆ

ԸՆԴԻԿՈՒՄՈՒԹԻՒՆԸ ԿԸ ՄԱՍԱԿԻԱՆ ՄԱՍ Ի-Ի ՀԵՏԱԴԱՐՈՒԹԵԱՆ

Նոյեմբեր 1-ին միջանաքային յայտարարութիւն մը կատարած են Հայ ազգ-
այնականները (ՀԱԿ) ու ու մասնակցութիւն կա-
պակցութեան են կը վերադառնան խաղա-
կ զոյգներուն անտեղութեան համար
պատասխանատու խումբի կողմէրուն
երկրորդ ալ յայտարար են թէ կը մասնակց-
ելու անոր, անտեսած էր տեղագրութեան
Անի կրկնար միջոցը համար փառա-
պատեալ կողմէն մէջ, հաղթող ընտրուելի
նիւթ կ'ընեն, զանի որ այս աշխուժակցի
կատարած վերապատեալութեան ունեն
իրենց համարուածը՝ ինքզին տարողու
կրտոզանութիւններուն անկողին, փառա-
պատեալ են թաղանթիկ համարուածութեան հա-
մար տեղագրութեան խումբին գործունէու-
թեան կարգը պատանդներուն յայտարար չէ:

ՕՐՈՒԱՆ ՄԻԶԱԶԳԱՅԻՆ ՀՈՒՐԵՐԸ

ՖԱՆԻ ՄԻՇ ՏՈՂՈՎ

Վճիռ հաստատուած են Յրաճառայն գաղ-
թի նախարարին Հարթիկներ իրաւունք
կողմէրուն իր պատանդակցիները հաստա-
րակած լուսնակցութեան գաղթիկ հայ-
րին Յրաճառ համարութեան համար հա-
րթուցութիւն կու տան լուսնակցութեան աշ-
խուժակցութեան Այս համարութեան արմին
հաղթող մը ալ ծաղած է վայրէջի ընտրու-
թեան համար, զանի վրէջ մասնակցութեան
անտես ունի գրաւման շրջանի օրերն են

Հոյն կը գտնուի մասնակցութեան փնթիկ կա-
ռավարութեան Նոյեմբեր 2-ին, չարք
20 հոյն բողոքի ցոյց մը ալ քրքած են
Փարիկի մէջ, զրգուցանել նկատելով որ
այլ միտող Վճիռ գտնարարին:

ՄԱՍԱԿԻԱՆ Նալբանդեանի կողմէրուն հա-
մարտական մէջ որոշուողները անոր դրո-
շակ են ԱՄԵՆին Սարգսեանի զաւտանք-
ային Ք. Միլիարդեանի հետեւածով: Հա-
մարտականներն են:

(Շարք. Դ. Ե)

ՔՆԱՐ ԱԲՐԱՀԱՄԵԱՆ

(*Temp.* 69)

(Դար. Ա. էջ 6)

Հ. Մ. Բ. Մ.

բերանոր ընկերակց տեղափոխում են...

ՌՈՒՍԱՏՍԿԻ նախագահը՝ Մեդվեդև...

ՍՊԱՆԻՅԱ Սեֆար Քալուրի ծախյալ...

ԱՐՄԱՆԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ Ժողովուրդի...

ԱՆՈՑՆԱԿԱՆԱՐԱՆ ԱՆՔԻ ՄԻԻՄԻՆԻ ներքին...

ՆՈՑԵՄԲԵՐ 3-ին մարզական երկու նոր...

Հ. Մ. Բ. Մ. - Գրանդ Փուլեյի խումբ...

Մ. - Գրանդ խումբի խաղը ուղղակի...

Փորձերու դաշտի հասցե՝ Parc de Choisy...

Իսկ Հ. Մ. Բ. Մ. - Գրանդ պաղեթի...

Gymnase Glacière 121 rue Glacière, 75013 Paris...

Սեֆար Քալուրի ծախյալ կրկին...

CHENE Les Marchés de Noël en partenariat avec la CBAF...

Date à retenir

ARMENIEN LIVRES SALON DU LIVRE ARMENIEN 4ème édition...

SAMEDI 28 MARS DINER DE GALA à l'occasion du 80ème anniversaire...

ՊԽԻՎԱՐ ՕՏՏՐ

Կապույտ Քաշ Գուլար Օտտոյի հետ...

ՀՈԳԵՆԱԳԻՍ Կապույտ Քաշ Գուլարի հետ...

Սեֆար Քալուրի ծախյալ կրկին...

Փորձերու դաշտի հասցե՝ Parc de Choisy...

Վիստալեի 30-ին հիմնական...

ՀԱՆԻՄՍԱՆԻՐ ԿԱՆԱՅՈՂ կր տանի միջին, 80մետր...

Կր տանի միջին, 80մետր...

Կր տանի միջին, 80մետր...

Կր տանի միջին, 80մետր...

NOUVEAU SPECTACLE La Croix Bleue des Arméniens de France...

CINE-CLUB «Achkar» / UCFAF

«Rouben Mamoulian» Sous le parrainage de Robert GUEDIGUIAN...

Jeudi 6 novembre à 20h LE VERGER DES POMMES

Un film de Grigor Melik Avakian, 1986

Armenfilm, VO, sous-titré Avec Sos Sarkisian...

Musique de Djivan Ter-Tatevossian

Directeurs des programmes : Arto PEHLIVANIAN

P.A.F. : 5 euros — Réduit : 3 euros

UCFAF 6 Cité du Wauxhall — 75010 Paris

Métro : République

Ս. ՄԱՐԿԱՆԱՏՈՒՄԻՆԻ

ՄԱՍՏԱՐՈՐ ԶՆՈՒԹՅԱՆ ԵՒ ՌԻՏԻՐ

Կր տանի միջին, 80մետր...

Կր տանի միջին, 80մետր...

Կր տանի միջին, 80մետր...

Կր տանի միջին, 80մետր...

Սեֆար Քալուրի ծախյալ կրկին...

Փորձերու դաշտի հասցե՝ Parc de Choisy...

Փորձերու դաշտի հասցե՝ Parc de Choisy...

Փորձերու դաշտի հասցե՝ Parc de Choisy...

Փորձերու դաշտի հասցե՝ Parc de Choisy...

Փորձերու դաշտի հասցե՝ Parc de Choisy...

Փորձերու դաշտի հասցե՝ Parc de Choisy...

«Յ Ա Ռ Ա Ձ» ի ընթացիկ ազդերու տակադիր

LA CROIX BLEUE DES ARMÉNIENS DE FRANCE Un séjour d'hiver au ski

ՀԱՄԱԳՈՐԾ 80 ամեն

ՀԱՅԿ. ԿԵԱՆՔԸ
ԼՈՍ-ԱՆՃԸԼԸՍԻ ՄԷՋ

«ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒՄՏԵԱՆ
ԹԵՄԻ 80 ՏԱՐԻՆԵՐՈՒ
ԾԱՌԱՅՈՒԹԵԱՆ» ՀԱՏՈՐԻՆ
ՆԵՐԿԱՅԱՅՈՒՄԸ

Պարզեցին Աստվորդարանի
մէջ եւ կրօնը Համբարձ սրբ.
Տէր, Հովիւ, Դին, տեղի ունեցող
Պատմութիւն արեւմտեան թիւ
80 տարեկեան ծառայութեան
տարին ներկայացուր: Բացը
հարցաւորատուածք եւ Սփյուռ
Միութեան: Հրատարակութեան
հրապարակեց իր տարեկան
ընդունուած քանակը: Տաճար մ.
Եւրոպական համաժողով
Տէր ներկայացուցած եւ հաւորդ
անոր արժեքը թեկնի Հոգի
պատմութեան մէջ: Էրն եւ
ձեռնարկ մտնողական ներկայ
եւ լոյսաւորութիւնը գրեցին, ու
հրատարակութեան օրացույց
գիտացած եւ ինչ տեղեկութիւն
եւ լուսաւորութեան արտադրեց
Իտալական թիւսը Տեղեկ.
Կոմէ Եւրոպական համաժողով
Եւ ինչ տարեկան ծառայութեան
Տէրութեան, շատ նորարարական
թիւն լայնութիւնը հաւորդ տեղեկ
եւն ինքն ինքն ինքն եւ նշան
Թիւսը Տէրութեան:

* * *

ՀԱՅ ԴԱՏԻ ՅԱՆՁՆԱԽՈՒՄԻ
ՏԱՐԵԿԱՆ ՀԱՇԸ

Սիկի Շոխիսի մէջ գտնուող հերոսների նախադասական դարձրակներէ մէջ, Հոկտ. 12ին, ուսնեցողքէ Ամերիկայի Հայ Դպրատնախումբի տարբերակ, ճանաչող երեկակ եղանակ հարգող հրաշք զարդին՝ համե զիստ պատմաստարները: Զանազան դերակ ստեղծարար Քէն Սաշիկի խորք տեսնողը քննադատական խաբարի հարցով Ամերիկայի տակաւն քաղաքաշուքներէն ուսնեցողքէ ինքիտ Պրալային կը ըստ վերին հաստատումները մերկիւնն զարգաբանութեան տար Վալիքորին յայտնայ՝ մտքաբան է Պրալային այն ճառարանը, Քէ Հայաստանի պտեք երգողը, որ Դարաբար մաս կը տնայ մէ Արքիեպիսկոպոս, իսկ չնցողին Ճոն Քրիշի Բարուն եւ Անդրաբար խաղաղութեանը կը դիտակցին, Պրալային առաքարող աճնինը:

**ՀՌՈՄԻ ՀԱՅ ՀԱՄԱՅՆՔԻ ԽՈՐՀՈՒՐԴԻ
ՀԻՄՆԱՐԿՈՒԹԵԱՆ ՏԱՄՆԱՄԵԱԿԸ**

Կիսրկի, Հոկտեմբեր 26ին Հռոմի
այս ամառային խուռնեամ լիպրով
ներկայ էր Նիկոլայ Կոս հեղինակին
Հայասն պատարանին դր մատոյց
Լեւոնեան վարժարանի Միմառոյ
Գեղը. Յովսէփ Մ. Վ. Քէլէկեան:
Պատարանի երեղեղեղեղեղեղեղեղ
կը Նիկոլայ Անարա Յերոնիման Հայ Գեղ
բերը, ինչպէս նաեւ Լեւոնեան Դոբը
բեւեալի աշակերտները, ղեկավար
ներկեմար Եղարայ Նիկէլ ճանաչե
անի: Պատարանէ ամէկ ճանաչե
նոր կատարուեցաւ ճակիւմ ճանաչե
սովիւին մը, ուր խօսք տան յա
ջորդաբար՝ տեղին Լուսար Գրեկ
դրեան, անկախ խորհրդորի, որ
յիշեցուց կարեւորագոյն ձեռնարկ
ները որոնք իրազեկութեան այս
ստանանեալի բնական, ապա բնմ
հարկեց Հայաստանի ղեկավարի
Մատարանաբար Գր. Տիգրանի
Մատարանաբար որ իր գիտնաստաբար
յայտելի ինքնորակի տարած Հա
մասնականան աշխատանքին: Ապր
իտեց տաւ վարժարանի մենստը
Հայր Յովսէփ, որ պրտականի
Ներսիսի գործունէութիւնը Կոս
նոր աշակերտիւնը վարժարան
նին, գիտնաստեղի յատուկ խօսք
ուղղեց նաեւ ինքնորակի նախապէս
Միւսէլլի տարեկան Ժամնէին ա
նոր անսակալի նշանակելի Համար
գերը. վարդապետ վեր տաւ մա
նաւորապէս խորհրդորի Համասնե
նալի գործունէութիւնը Կոս ներկա
սովիւնը Համասնաշխարհին գնտի
վրայ: Մտայնիւ ի վերջին յայտա
տեղիւն Կոս յաջորդեցին: Քաջայր
բական խօսք զ ուղղեց նաեւ Տրա
պարանապետ Մարգր Քաղաքիքի որ
Տեղեկիւն է Հայկական պատմու
թեան Տեղ կապ ունեցող գիրքերու
ճանապարհ, Գր. Փետերիքո Ռոգջ
Հռոմի քաղաքապետարանին կողմէ
Հայոց տանելով, յիշեց ցանապէս
ձեռնարկները որոնք կատարւած
էին Հռոմի քաղաքապետարանին ա
մալկութեմար Կոս քաղաքապետ

թէ «այսրէն իւրաքանչիւր ժողովուրդ իրաւունք ունի քաղաքապետութեան իր կամքով ընտրութեան կառավարութեան մը ղեկավարութեամբ»։ Չեռնաբլի բնիկացիին Հայ Դատի յանձնախումբը Ամերիկայի փոխնախագահի պալատին կից կանոն ժողովի Պալատին նորոշած է «Աղատուիեան մրցանակ»ը, իսկ Ամերիկայի թաղապետն Անիթոն իր փառաբանական հաշակաւն

Ապա ցուցաբերեցան լուսավոր պայտառու վրայ գտնադրել ներքևի 10ամյա զործուներին: Ջու-
թախհար Արկինը Ստեփաննան ըն-
կերակցվեցավոր Տխան Կարա-
պետեանի, զաշնամուրի վրայ,
ներկաներուն հրաքնուցին Կոմիտ-
սի Կուտելի եւ Եսթրիլի, խելու-
ներկաներու խառնարան ճափա-
ստվելունը: Ապա Ռոպէր Ամ-
թարեան խորհուրդին անուշով շե-
նորակացուցիլին յայտնից բոլոր
ներկաներուն եւ պատանական հը-
րաքրիւններուն, իրենց անկար-
թապա մասնացուցանեալ համար,
յառուկ շորակացուցիլին իսոյն
ուղղից Տանն Կիլիկիոյ Ներսիս
Պետրոս 19րդ Կաթողիկոս պատ-
րիարքին որ ընդառնալով Ռո-
պէրի ինդպատելն իր ճաշանու-
թիւնը տուաւ որպէսզ Ռործուրը
ունենայ իր սեփական կեդրոնը,
ուստի Ռ. Ամթարեան հարկին
պողեւոր Տէրը, իր հարցական
պատասխար ուղղելու տառանկայ
յորեկանի առիթով: Ան իր կարգին
հաշիւները Հռոմի Հայկական Ռո-
բէրը յառաջ տանելու իր աղօթ-
գուտ սերտութեւնովն եւ շարու-
նակելու սերտ զորքանցութիւնը Լե-
ւոնեան վարժարանին հետ: Յիշեց
յանա թէ երկու շաբաթ առաջ, Հոկ-
տեմբեր 10ին, Լեւոնեան վարժա-
րանին ղաջիկէն մէջ ընդունաւ էր
Ռործուրի բոլոր անդամները, ո-
րոշու հետ առիթն ունեցաւ զրուցելու
վերջին աշխատանքներու եւ ծրար
գիրքերու մասին, ապա իր հա-
րցական օրշնամութիւնը: Ի վերջոյ բո-
լոր ներկաները հարկաւորեցան
Վարժարանի բակը եւ ճաշակեցին
Ռործուրի կողմէ հրաքնուած հա-
մը ճաշերը: Ընդհանուր ուրախու-
թեան ու ղոջանակութեան միմե-
րորդի մէջ ներկանը բաժնուցան
յեւ միջօրեին, Լեւոնեան Վարժա-
րանին:

«Տարուան մարդը», «Վուարո
Ուիլսոն մրցանակ»ով պատուած է
նախկին նախագահ Ռաներտ Ռեկը-
նը, որ կը ճանդիտանայ Նախկին
ցեղապատմութիւնը Հաստատած
Միացեալ Նահանգներու վերջին
նախագահը եւ «Ժառանգութեան
մրցանակ» նորոգած է բարերարուհի
Սելիէն փառճեանին:

ՀՐԱՏՈՒ

902.814

ՊԵՐՏՈՒԹԻ Հայկազեան համալսարանի կազմակերպութեամբ, Հոկտեմբեր 13ին, համադարանին «Մուկաբ» չէքին մէջ տեղի ունեցած «Տէրեան» հայագիտական գրադարանի անուանումի արարողութիւնը: Ձեռնարկին սկիզբը, Մերձաբար Արեւելեան մշակ անտառաբանին եկեղեցիներու միութեան նախագահ տաթը: Մկրտիչ Գարսեպեան կատարած է գրադարանի նուցանանքն բողոքեանմը, այնուհետև ըսրդ գրադարանը խոսքը արտասանած է Հայկազեան համալսարանի գրադարանապետուհի Սոփիա Միւրեան: Ան յայտնած է որ գրադարանը հիմնուած է 1955ին Հայկազեանի «Ստեփան Փիլիսոսեան» ապիկոսական կեդրոնին մէջ, հայագիտական բաժնանմանքն տապին պատասխանատուն վեր: Տիրաւոր Արքեպիոս ջանքերով, ապա տարիներու ընթացքին հասարակոն մեծնալով 1972ին գրադարանը փոխադրուած է ներկայ «Մուկաբ» չէքին Յրգ յարկը: Հասարակած է որ Հայկազեան համալսարանի հայագիտական գրադարանը կը հանդիսանայ Միջին Արեւելքի հայագիտական նիւթերով ածենէ հարուստ հաւաքանն ունեցող գրադարաններէն մէկը եւ ան կը հանդիսանայ հայագիտական ուսումնադիրութեան կերտին, որուն տիրաւորին հիգոտուն հայ թէ ոչ հայկազեանքն ուսումնարան, խմբագիրներ, գիտախառնողներ, ուսումնադարողներ կրկանանէ, Հայաստանի եւ այլ երկրներէ: Այնուհետև խոսք տուած է ՃԻԼՄԻ Դարունի Յովսէփիմեան վարժարանի ուսուցիչ Ժիրարդ Դանիէլեան, որ առէկը քան 20 տարի գլխատանկցած է հայագիտական գրադարանին: Եզրափակիչ խօսքը արտասանած է Հայկազեան համալսարանի նախագահ տաթը: Փոյ Հայտադրեան: Հուսկ արեւելեկոսները յանձնուան: Ան իրենամբ մանազանք եւ մանկավարժ Թիւրքը Դանիէլեանին եւ Հայկազեանի գրադարանի պատասխանատու վերջ ուսումնանին:

U S U. S U. U. F

ԳԻՏԱԿԱՆ - ԱՅԺՄՆԱԿԱՆ
(ֆաղուած՝ հաւաքածոյ
գիտական, առողջապահական,
հոգեբանական, փիլիսոփայական
եւ հասարակական յօդուածներու)

ՍՈՒՐԷՆ ՇԷՐԻՔ
ԵՐԵՎԱՆ 2008

պատճառով չէին մտածած խոնարհելի թշնամիների առաջ, որոնց կողմից՝ առեղծված թխնալ չէր պահվել բացառությամբ իրենց լուծման մեջ այն դրացիին, իսկապակեաց Թուրքերին՝ համար որոնք թշնամիին ցնկալել էին։ Նույնիկի երախապապարտութեամբ կը չլիառողիկին թուրք այն դերպանները որոնցովդ կ'ապացուցանէին թէ իրենց դրացի խառնակներն չառեղծվածութեամբ են կենսական փոխանդի զինվոր այսպապաններ են զիրենք։

— Մեր տիւշմանը՝ իրենց ալ տիւշմանն է. օր պիտի գայ որ ամէնքն ալ պիտի հասկնան...

Միջին պատմեցին Միւրֆէտ զիւղի
 զիւղը: Դարսէն Հնիւ Ժամ Հեռու էր,
 րեւան երկու տնուր: Թնային կը յար-
 ձակի ու կայրէ եկեղեցին եւ տաննեօթը
 տուններ: Թէն զիւղապետին ինքնապաշտ-
 անութիւն կ'ընէ, բայց զիւղը րացար-
 ձակ կործանումէ կ'ազատի շնորհիւ Հիւ-
 շէյիս եֆէնտի որդի Մահմուտ Հօճա-
 յին:

($\mathcal{T}_{\text{wp}} \cdot 70$)

Ա.Ի.ԵՐԱԿՆԵՐՈՒՆ
ՄԻՋ

ԶԱՊԻԼ ԵՄԱՅԵԱՆ

d u f o t e q r u b

Ուշադիր ու երկիւղած՝ հոն հաւաք
ւած կիները մտիկ կ'ընէին.

- Ահաւաստիկ մեր զարդարանքը, մեր
փառքը: մե- մարջ:

Երբ սենեակէն դուրս ելանք, ընդար-
ձակ սրահին մէջ կրկին հանդիպեցանք

ճառատեսիլի թանաքային, ձեռքերի
ծառած հուրճքեր լիցայ կը պտտաբեր-
արկածեակներու մէջ: Միկը տեսնելուն՝
միտքերի ժպտեցաւ ու, իր թախտի չա-
մակը պաշտ մարդու շնորհագրութեամբ
կեցաւ մէկ կողմ: Իր քով զացինք ու
պահ մը ալ խառնեցինք իր հետ:
— Եկե՛ք ջերկ, փրկեցի՛նք, ըսաւ թա՛նա-
քան, թայց մտիկաւ ի՞նչաւ ամբարանոց ե-
լած է: Փշուրացիները շունճերը թաղե-
ցին ու տեւ չարճիք ունեւ: Եկող տալ-

Տէր և Տէկէն Արթիւր փառեզեան և
 պատկերը՝ Գալանէն Վազգէն,
 Տէր և Տէկէն Բրիտիան Գարաշ-
 անեան և զուգահեռը՝ Տիգրան, Մի-
 ասը, Նարեկ,
 Ինչպէս նաեւ Գոգոսեան, Ստեփան-
 եան, Զափաւեան, Փապուհեան, Սար-
 գիեան ընտանիքները ցտով կը դուռեն
 իրենց տօր, ընծ տօր, աղպականի և բա-
 րեկամիք։

**ՏԻԿԻՆ ՎԱՐԴՈՒՆԻ
 ԿԱՐՈՍՂԱՆԵԱՆԻ**

ժամը, որ պատահեցաւ 88 տարեկանին՝
 Յարազկաւորութիւնը կը կատարուէր
 Հինգշաբթի, Նոյեմբեր 6, ժամը 14ին,
 Փարիզի Սուրբ Յովհաննէս-Մկրտիչ ժամը
 եկեղեցիին մէջ,

15 rue Jean-Goujon, 75008 Paris
 ուրիշ ժամեր կը փոխադրուի Գալանի
 գերեզմանատունը, ամփոփուելու համար
 ընտանեկան զամբարանին մէջ, ժամը
 16ին։

«ՅԱՌԱՋ» - Մեր ցաւակցութիւնները
 Տէկին փառեզեանին և ընտանեկանը բո-
 յար պարգտանքով։

Monsieur et Madame Arthur Pekme-
 zian,
 Leurs enfants Kayané et Vasken,
 Monsieur et Madame Christian Ka-
 raoglianian,
 Leurs enfants, Dikran, Missak et
 Narek
 Les familles Boghossian, Stépanian,
 Tchaparian, Paboudjian, Sarkissian
 ont la douleur de vous faire part du
 décès de leur mère, grand-mère, tante
 et amie.

**Mme Varhouie
 KARAOGLIANIAN**

survenu à l'âge de 88 ans.
 La cérémonie religieuse aura lieu en
 l'église arménienne Saint Jean-Baptiste
 de Paris: 15 rue Jean-Goujon, 75008,
 le jeudi 6 novembre, à 14 heures.
 L'inhumation se fera au Cimetière de
 Cachan, à 16 heures.

«HARATCH» présente ses condoléances
 à la famille de la défunte.

ՓՈՒՈՆ ԵՄԱԿԵՂԱՄԻ

ՅՈՎԻԿ ԵՂԻԱՋԱՐԵԱՆԻ
 ՄԱՀՈՒՄՆ ԿԱՌԻՒ

ՓԱՐԻԶ - Այն Առաւելեան և Արմէն
 Սամբուկեան 300 եւրո։

ՓԱՐԻԶ - Տէր և Տէկէն Գրիգոր Գա-
 փաճեան 200 եւրո։

ՓԱՐԻԶ - Տէր և Տէկէն Լեւոն Տէր
 Միխայեան 100 եւրո։

NOUVEAU SPECTACLE

La Croix Bleue des Arméniens
 de France
 fête son 80ème anniversaire
 avec

NAVASART

Ensemble arménien

Le Samedi 22 novembre à 20h30

au Palais des congrès

Parc Chanot de MARSEILLE (8ème)

P.A.F. : 40 euros

Réservations :

06.09.86.06.57 / 06.84.60.94.95

Venez terminer la soirée

avec la troupe dans les salons

de HAMASKAINE

60 Bld Pinatell, 13012 Marseille

**CROIX BLEUE
 DES ARMÉNIENS
 DE FRANCE**

ՀՈԳԵՆԱՆԳԻՍՏ

Կապույտ Ուաշի Այն-Փիւրի Զուս-
 Եանթն մասնաճիւղը Հոգեհանգստեան
 պաշտօն կատարել կու տայ իր ողբացալ
 ընկերակիցներուն յիշատակին, առ Կի-
 րակի, Նոյեմբեր 9, ժամը 10ին, Այն-Փի-
 րուի Ս. Սահակ-Մարգարէ եկեղեցին։

Ի գիտութիւն ողբացեալներուն յիշա-
 տակը յարգողներուն։

Կապույտ Ուաշի Փարիզի Պ. Քաղե-
 անէ մասնաճիւղը Հոգեհանգստեան պա-
 օն կատարել կու տայ յաւա չուս Հնազան-
 ընկերակիցներուն յիշատակին, Կիրակի,
 Նոյեմբեր 9ին, յետ պատարագի, Փարի-
 ճի Սուրբ Յովհաննէս-Մկրտիչ եկեղեցի
 15 rue Jean-Goujon
 75008 Paris

Արարդուրեանի եւս Հոգեհանգ Փարիզի
 Հայ Մշակույթի Տան, մէջ՝

17 rue Bleue — 75009 Paris

Ժամը 13ին։

Տեղիւր ապահովելու համար հեռագր-
 ան՝

01. 45. 79. 78. 97

Ժամը 20ին 22։

ԵՄՈՐՇԱԿԱՆԻՔ

Կապույտ Ուաշի Շըլ. Վարդուխանի շը-
 ւորահալուցեանը ստացած է 240 եւրո
 Գ. Միշէլ Գեհալեանէ։

Վերապահեղէ՛ք
 ՂՈՅԵՐԵՐԻՆ 30-ի ԿԻՐԱՍԻՆ
 Ծրանաւայ Կապույտ Ուաշի
 Միշիւն Ծրանաւայի 6 մասնաճիւղերը
**ՀԱՆԴԻՍԱՌՈՐ
 ԿԱԼԱՑՈՎ**
 Կը տանն միութեան Տնտեսալի
 Կիրակի, Նոյեմբեր 30,
 Կէսօրէ վերջ ժամը 3ին
 Տէկինի Թաղանիկ արահետու, մէջ՝
 ԿԸ ԽՆԴԻՐՈՒՄ ԶԽԱՅԱՅԵՆԻՆ։

**Ս. ՄԱՐԿԱՐ ԱՍՏԻՂԱՅԱՆԻ
 ԽՍԻ**
 ՄԱՍԱԿՈՐԸ ՆՈՒԹԻՒՆ
 ԵՒ ՈՒԽՏԻՐ
 Կիրակի, Նոյեմբեր 16
 Իսիկ Սուրբ Մարգարէ-Աստուածածին
 եկեղեցւոյ ԱՆՈՒՄՆԱՅԻՆՈՅԻՆ
 ՏՕՆԵ Է,
 Ընծայումն Սուրբ Աստուածածին
 ի Տանաթը
ՄԱՍԱԿՈՐ ՀՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ՈՒԽՏԻՐ
 Այս ուրախ տօնիւրը եկեղեցւոյ
 Հոգաբարձութիւնն ու Հոգեւոր հո-
 լիքը կը հրաւիրեն բոլորը ձերկալ Ը-
 լալու, պատարագին, զոր կը մատու-
 ցանէ՝
ՆՈՐՎԱՆ ԱՐԲ. ԶԱԳԱՐԵԱՆ
 Ապաւնոր Ծրանաւայի Հայոց Թեմի
 Յաւարտ պատարագի կը կատարուի
 Արեւատու. Թեան մաղթանք ողբերուն
 և Հոգեհանգստեան աղօթք հանգուց-
 եաներու հոգեհանգստեան համար և
 ՄԱՍԱԿԸ կ'օրհնուի ու կը բաշխուի
 հաւատացեալներուն։
 Պատարագին կը պատասխար՝
 Միւսում Ծ. Վրդ. Հագիար Հալի
 Պատարագի երգեցողութիւնը կը
 կատարէ եկեղեցւոյ երգչախումբը
 մասնաւորութեան Վարդան միւ-
 թեան տղաներուն և զեկամարու-
 թեանը
 Ստեփան Սարկիսազ երկամեանի
 Ժամը 13ին Միշիկ սեղան կը տրուի
 Քաղաքի Փ.Ա.Ս.Ս. արահէ մէջ՝
 25 ալիւրի վիկտոր Գրեյսոն - 92130
 Խալէ-Մալիգո։

FONDS ARMÉNIEN DE FRANCE

Du 13 au 16 novembre participez au

Phonégthon 2008

**20 ans après le séisme,
 continuons la construction de l'Arménie**

Faites vos dons au **N°Azur 0 810 05 22 22**

COUT D'UN APPEL LOCAL

orange

www.fondsarmerien.net

ՕՐՈՒԱՆ ՄԻԶԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐԸ

ԱՄՆ-ՈՒ ՆՈՐ ՆԱԽԱԳԱՀԸ՝
ՊԱՐԱԳ ՕՊԱՄԱ

ՍԵՒԱՄՈՐԹԻՆ ՓԱՅԼՈՒՆ ՅԱՂԹԱՆԱԿԸ
ԲԱՆ ՄԸ ՊԻՏԻ ՓՈԽԷ՞

Այնպես վերջին վարդապետը Պարզ Ե. Կառանի լավթնամյա պաշտակն չէր, Ե. Կառանի ճարգությունները, դրական ազդեցիկները, որոնց ճարգությունները յաճախ էր հալոյն: Մնաց որ ոչ ոք էր չէր համարվել ճշտառար որ Միաբան Կառանի ընդհանուր փողովորդը պատահա՞ն է ըն-
վարվելու սեռավոր՝ նախապես մը
ստանալ էր այդ համագործակց. որ յոթեր
ստանալ էր համարյապատան թվական
էին: Պարզին էր թվել թէ ինչ որ պատահ-
ւեցաւ Ստամբուլի Լուրբեր Բնկին չափերին
հետ կապում էր որ Կրկնականները որ ու-
րիշական մասնակ 40 ասոր իսկ: Ուրա-
խաբաններ էին է ոչ փայլեց Միաբան Կա-
ռանիցն, այլևս Բնկային մէջ ընկա-
լող նախապես էին հարկ ընկնալով է: Հու-
նական ծագում յայտնում, իսկ թերե մէջ
ոչ ոք էր հաստատ որ Օսման կրնայ լայն
թափ: Եր Թուրկ ասպան, որ Սեփերիցիդ
կողմին անդադրանք որ բան մը փոխել
կողմին մէջ: Կը մնայ յուսում որ Օսման
կողմ կարենայ իրան մը փոխել, ճակի
սրբազանները կողմ էր պահպանողական
անգամ լիարժեքային իրենց քննադատում:
Թիքնեթը իրեն զմ, անգղերիցի մտաւա-
նապա փորձառնութեան որ ցավաւոր: Ճնշը
է որ, յորինել կամ՝ մտաւանդ ուրեն
պէր էրել մէջ անվերջին էր երեւալով
որ աշխատ կարճ մտաւանդին մէջ ուն-
էլ էին կրնայ համակց այդ համարանքին:
Ընդհանրապէս, 20-30 ապրտան քաղաքա-
նախ ասպարէզի մը ետք է միայն որ մե-
կը կրնայ լաւանքին Նա համակցին:

Ով է Օսթամ: Ծնած է 1961թ Նոյեմբեր (Հալաթ), բնիկներ Տորթի և Թեմիքիկի ծովք: Հայրը սպորտն էր հետաքննել Քարաթե Երկու սպորտին էր հիմար: Վեց տարեկանին ծորք է անոր իր ամուսնուհին Նու Ռոստոմյան էր Ռեկ-նի էր: Հոր էր մայն է Խարի, փոքրդ խաղալով զբոսայգիներ հետ, որոնց լիզուր էր եր սորվել: Եունի էր օժի մի քան փուտ, նորինիկ մարտն: Տասը տարեկանին ժայր ղրեք էր որի ծնողներն ծառ էր այդ տարեկան: Եր Օսթամն այնքան կատարած էր իր սեծ մոր, որու հորինք մանուկներն ունեցան է: Յետագային, կ'անցնե

[illegible][illegible]

Ժամանակաշրջաններ կան, երբ թեկուզ պատմական, յաղթանակները աւելի՛ մե-
տահոգիւ են եւ վտանգաւոր, քան պար-
տութիւնները: Այս է Պ. Օպամայի պա-
րագան, Միացեալ Նահանգներու 44րդ
նախագահին, որու առջեւ բացուած ճամ-
լան յատ յորտէ է:

բով, ըստ որոնց նախաբարը անվստահե-
լի էր:

ՖԻԼԱՍՈՍՖԻ երկաթուղին 24 ժամուան
գործադուլի կը դիմէ, Հինգշաբթի Նո-
յեմբեր 6ին: Կարգ մը սենտիքաներ գէմ
են շոք կարգադրութիւններուն:

ՅԱՐԵՍԱՅԻ գաղթի նախարարը՝ Պրիս-
շորթթեզ զեւրացեալու շամար գաղ-
թողեալու շամարեղբայր լուծում մը կը
ստան է՝ Մարտիկը սորիւնել անոնը...
Այս կարգադրութիւնը շարքըսմ է Կիւն-
դուսարուած ժողովի աւարտին։ Կը թուի
որ հետեւեալը է Յրանաւ - Թունուզ մը-
ցումի ստեղծ պատահած միջադէպին, երբ
սուղեղեւոր եղած էին Յրանաւայի փառեր-
դին ստեղծ։

Ս. ՍԱՐԳՍԵԱՆԻ
ՓԱՐԻԶԵԱՆ
ՀԱՆԴԻՊՈՒՄՆԵՐԸ

Նախագահ Ս. Սարգսյանի փախչելու հանդիսանումը որոշեց, յոյններն էլ, սկզբում աստուածներ փախչալուով Ֆ. Ֆիդիոյն հետ տեսակցելիս՝ Հայաստանի նախագահը ներկայացրեց ըրանի վերջին զարգացումներուն մասին եր գլխավորապես իրականութեան տեսակետները, նաև Ղա-նդուկայի չարքի տանջումները իրենց հետքերը, յոյնները 2ԻԿ Մոսկովայի վերջին իր եւ Արքեպիսկոսոսայի կողմէ ստորագրուած հռչակագրէն մտնեա-ծանալութիւններն ու Բուլղարիոյ հետ մի-նջեալու նշխարի ընթացքը:

Տնտեսագիտության երկու կողմերն ալ չէ-
սակցին հայւեֆրանական բարեխառնական
հերմ գյարբերութիւններու մակըղացելը
նաեւ խաեղար, երրոպական Միութեան
դըքնութեան նոր ծրագրին, երրոպա-
կան Միութիւն - Հայաստան յարաբերու-
թիւններուն, տնտեսական եւ ուժախնութիւն
դիրտին դործակցութեան մասին:

Ուժանիւթի աղբիւնում բաժնիկը աշնանը անդրադարձաւ Հայաստանի մէջ տեղի ունեցող չոր աթոռայականին՝ քրտն համար կարելու կը նկատուի հայ-ուսկիրանական զորքնկերութիւնը։ Շնչէ տուեցաւ թէ երկու երկիրներուն առեւտրական լուրի ծաւալը 30% աւելցած էր եւ հարաւորեալ կը աւելի եւս բնորոշուի։

Նոյն օրը Ս. Սարգսեան տեսակցութիւն
ունեցաւ Գերակոյտի նախագահ Ժ. Լար-
չիի հետ որուն ընդունած պետական ա-
ռաջին ղեկավարը եղաւ, այդ պաշտօնի
իր ընարութենէն ի վեր:

Իսկ յեամփթօրէն տեղի ունեցաւ Ս
Սարգսեան - Ն. Սարգսի Հանգիպումը
Ան կեդրոնացաւ գլխաւորաբար կովկաս-
եան կացութեան, վրացական տաղնա-
պին ու Ղարաբաղի կոնֆլիկտ կարգաւոր-
ման Հեռանկարներուն վրայ:

Ս. Սարգսեան ու իրեն ընկերացորդ
պատուիրակութիւնը նոյն երեկոյեան
մեկնեցան Պրիւսէլ:

Լ. ՏԵՐ ՊԵՏՐՈՍԵԱՆԻ
ՄԵԿԵՆԱԲԱՆՈՒԹԻՒՆԸ
ՄՈՍԿՈՎԵԱՆ
ՀՈԶԱԿԱՅՐԻՆ

Լ. Տեր Պետրոսյան երեսուցիական հաս-
տատված ընթերցող էր՝ հին մեկնություն
Մատթեոսի մեջ Հայաստանի ու Արքե-
պիսկի նախահայրենոցն ստորագրած հրո-
շակագրության: Ըսած է թէ այն ստանդար-
տիկ երեկոյ ժամն է՝ ժամն եւ ունի իր
ստանդարտ առեւտրային Արքեպիսկոս
է՝ խաղաղութիւն Երկրորդ համաշխարհ, որով
էլ նախատեսուի Հայաստանում: Քննող
ժամը՝ Երկնագրային չափանիշները իւր
ընդ շրջանին մէջ կայացած որոշումներ
նաեւ փաստաւորութեան իմրով: Ըսող
ցաւորած է թէ այդ ջնդամով նկատուի
նշանակ է ՄԱԿ-ի քանանիքն որոշել
Տեսնանք Արքեպիսկոսն տարածաշրջան
կողմնակալութեան եւ կը պահանջուի
կողմնակալութեան անկախութիւնը որովհետեւ
Երեսուցիկ խաղաղիւն տարածաշրջանով շրջ-
նակալութեան

Լ. Տէր Պետրոսեան շնորհակալ է նաեւ թ
հուշակաղիբը կը ծանրանայ Հայաստան
Աղբրեքեան ուղղակի երկխօսութեան ճամ
բով լուծումի տարբերակին վրայ, ին
որ կը նշանակէ թէ ԼՂՀ խօսքի իրաւուն
շունենար իր հակառակորդը վճռելու կոչ

(Շար.ք Դ. եջ)

ՄԵՆԵ ՌԻՏԱՆԻԱ

ՊԱԼԱՏԱԿԱՆ ՀԱՐՍԸ
ԴԻԴԱՆԱԳԻՏԱԿԱՆ
ՏԱԳՆԱՊԻ ՊԱՏՃԱՌ
ԹՈՒՐԳԻՈՑ ՀԵՏ

[illegible]

Նոյն նախաբարութեանն ըսած են թէ ատարուած լ մաս կը կադմէ Եւրոպա-
ան Միութեան անդամակցութեան թուր-
իոյ ջանքերը պատուարելու աշխատան-
ին :

Ս. Զերկուսոնի տեսագրութեան նիւթը
ունուած է նաեւ Թուրքիոյ Ազգային Ժո-
ւպի օրակարգին:

ԱՐԱՄ Ա. ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԸ
ԸՆԴՈՒՆՈՒՄԵ
ԻՐԱՆԻ ՆԱԽԱԳԱՀԻՆ ԿՈՂՄԻ

Մեծի Տանն Կիլիկիոյ Արամ Ա. Կաթողիկոսը որ Բրաւ Կայացիկ է, Նոյեմբեր 3-ին նշողունուած է նախագահ Մ. Ամբաստաններու կողմէ: Այս պարօրին շէտաւ է բրկիկ Նամանքներուն խաղաղ Նամակներու կողմէ: Անոր հարգած է լաւե ի. բարու պատեղապմներուն, ցե. Նամակներուն ներկայութիւն, բոլոր թէ Նամակներուն կրնան դեր կատարել աւոնոց տախտակներուն մէջ:

Արամ Ա. զոհունակութիւն յայտնած է Դրանի մէջ քրիստոնեայ ու իսլամ հաւայրքներուն խաղաղ համակեցութեան, իշած է հայելիրանեան դարաւոր արեւաշնչն ու տէր եղբայրակն հայերը :

Է. ԱՆԻՈՒՆ ԵՎ ԲԱՆԻՈՒՆ

Աղբրկանի նախագահը Ի. Ալիևը իր լիբերալությունն էն էտք առաջին արտա-տաժանան ալըր կը կատարէ Անգլաբա-րտոյմբեր 5ին սկսած ալըր առիթ պիտի ղլար քննարկելու Երևանի Հետ մերձեցու-նի քարտադահանու ինիւնը, Կոլլապսի մէջ իր քարտադահանու Հաստատութիւնը քարտա-

Իրական լրատվությունը չէ նախատեսվել որ Անդաբայի երկկողմ հանդիպումները սկիզբ դնեն Լեռնային Ղարաբաղի հանգանակարտությունից չլիքնական լուծումներն ուղղործեամբ զինադադարի թագադրության խորհրդակցությունները: Կը սպասվի որ Իրուբրիդ արտաքին գործերու նախարար Ա. Պապաճան մօտ օրէն Մոսկուա երկիր:

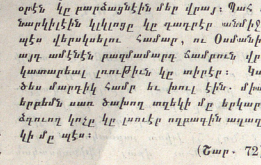
P u l t U r S n z n v

[illegible]

ԻրԱնի խորհրդարանը Նոյեմբեր 4ին
պաշտոնադրված է ներքին նախարարը, ու
րովհետև իր չունեցած մէկ վկայակա-
րով պարծեցանք մեր (Օրօքարի) համա-
նաթիւնին) եւ այդ ձեռով հետապնդող էր
նախագահ Ահմատեմեմաթի մէկ թանկէն
զերի զինակիցը: Որովհետք տուած է 247
նրանք, եւ մէկ է հէտէն 1884էն ձայնէ

ԿԸ ԽՆԴՐՈՒԻ ԶԽԱԶԱԶԵԻՆԷԼ:

Լախազան Ս. Սարգսյանի նոյեմբեր 5-
 չնորհաւորական ուղերձ մը յղած է
 ԴՆ-ու նորընտիր նախագահին: Անոյ
 իւր զետեղումներն արտայայտած է որ
 (Շարք Դ. էջ)

ՀԷ՛Յ, ՍՓԻՒՌՈՒԲԱԶԱՅՈՒԹԻՒՆ

ՀՈՍ ԵՍ, ԶԷ՞

Վերջին տարիներ Նախատեսական երկու զարգացումներ Նախատեսական կերպով հետազոտվել են և տեղեկությունները հարապատասխանաբար են: Ներկայումս հայտնաբերվել է Նախատեսական կերպով հետազոտվել են և տեղեկությունները հարապատասխանաբար են: Ներկայումս հայտնաբերվել է Նախատեսական կերպով հետազոտվել են և տեղեկությունները հարապատասխանաբար են:

Ռուսաստանի նախաձեռնությամբ, միջնորդությամբ Մոսկովայի մէջ կայացած Ս. Սարգսյանի Ա. Ալեյի - Դ. Մեղակչեւի վերջին հանդիպումին հեղափոխական արտադրանքները լայնորեն արժեքավորվել են: Նախատեսական կերպով հետազոտվել են և տեղեկությունները հարապատասխանաբար են: Ներկայումս հայտնաբերվել է Նախատեսական կերպով հետազոտվել են և տեղեկությունները հարապատասխանաբար են:

Ինչ կը վերաբերի Ցեղասպանության նիւթին, որուն բառական տեղանքին ու անընդունելի վերաբերումը մը իմաստաւոր երեսն է: Անգարա ֆուլթայրային ձայնակումով, մասնագիտ մէկն անկէ երեսն ունի, գլխավորապէս Սփիւռքի Համաժողովը: Չորսրեանի է որ մինչ երեսնային իշխանութիւնները Սփիւռքի հետ միասնական սիրտը չապր կտոր էրկուն Սփիւռքի նախարարութիւն կազմաւորելու, գործունեութեան անցքերն չամար, որ տեղեկանքը թէ խոյն երեսնային է: Բնութիւնը պատմաբաններու հոն դիտում ինքնակարգ է, 1915ի իրենցով, տեղեկանքն ալ իրականացնելու հոն, որոնց գէտ Հայաստանի պատկան իշխանութիւնները բար լուրջին կը պահեն միայն:

Այս կացութեան մէջ անհայտազգայ սուր ընդմիջում էր Ցեղասպանութեան հաշիւը կը գլխավորէ հայութեան երկու Նախատեսականութիւն: Անհայտազգայ, քանի որ անկախութեան առաջին օրէն Հայաստանի գործադրապետութեան, իրաւասութեան շարունակութեան մասնակցութեան հետ մասնակցութեան հետ միասնական կերպով հետազոտվել են և տեղեկությունները հարապատասխանաբար են:

Կան յարաբերութիւն Նախատեսականութեան հետ. կամ նշանակ էր երեսնային լայնաբարութեան էր թէ ի վերջոյ Ցեղասպանութիւնը վտարանդի Նախատեսական գործին էր, կամ քանիցս կրկնուած էր թէ Հայաստանի Բուրժուական Նախատեսական կամ Նախատեսական պահանջ չունի, եւն: Ի վերջոյ, Ցեղասպանութիւնը վտարանդի Նախատեսական գործը նկատուել կամ անհեղինակութեան ըլլալով, ամենէն Տիգրէսէր կը նստէ երեսնային կեցողութեանը:

Այսօր, ֆուլթայրային խնամախօսութեամբ յատկանշուած փութը ընթացողին 17 տարեան լայնաբարութեան մայրաքաղաքի սահմանին համար ընդմիջում է, երբ Նախարարի խոսքը անոր գործողութիւնը կը ծախսահանքին հայեցակէզը պատմաբաններու մարմին կողմէր Ս. Սարգսյանին ընդառնալով: Ու, առիթով առանց նշանակ ճշդապահութեան համար յատկանշուած արգելադրանքին, մինչ Սփիւռքը կարելին կրնէ ճանաչումին հետաժողով, քաղ գիտնալով որ հաշիւին լուծումը անհրաժեշտ տալիս էր քաղքէն էն: Հայ Դատի, երեսնաբարութեան, կուսակցական կազմաւորութեան, անհատներու ջոյնը, զիմուածնով, սակարարութիւններով ու կարելի ամէն ձեւով կը նստէ ներկայացող առիթը օգտագործել, չեղած տեղը առիթը ընդմիջել, գրեթէ զարակատ մը իրականութիւնը ընդունելու առաջ համար:

Երեսնային նոր թաղաքականութեամբ տեղեկանքով կացութիւնը շարք տալու կը մէկ թէ Նախական գիտնալով անտարբեր տէր թիւը աճող ստանձանքներու տէր էր Սփիւռքին կենսական պայքարին, թէ մինչեւ իսկ 1915ի մասին թիւքական կապակցութիւնը ընդունելու, չափ մանր կը կռնեն Անգարայի մարմինը: Եւ իսկ Սփիւռքի նախարարութեան կազմաւորման արժեքին պիտի անհնար թանկ էր օրէն, համար Նախական հանձնարարութեան ընթացիկ կերպը:

Սփիւռքը այս նոր կացութեան տակ, պարտադիր միջակի կը մտաւորէ ամէն ինչը գաղափարներին, ընդունում, լայնաբարութեան մէկը դիտելու և շարքերը միայն ու միայն ըստ այն ժամանակին, թէ Ցեղասպանութեան վերջին փորձը, հայութեան զարգացումը անհեղինակութեան վրայ աւելցած տանելով երեսնային ընթացքին պատմաբանները: Կարելի է միայն խոնարհաբար ընթացիկ Նախարարութեամբ ու լուրջաբար: Անհայտազգայ, քանի որ 1915ի նիւթին մասնակցութեան մէջ յայտնուած երկնային համարին անտեսել անկարելի է այլ ինչ:

Այս նախարարութեան, հրամայական էր երեսնային չի պար: Սփիւռքի ամէն կարողութեան ու իրաւունքները լայնաբարութեան, խոնարհաբար: Անոր առաջին փորձերն է Յուդաոստանի մեր ընթացիկութեան ստորադասակարգի մը՝ Կարոսյան Դուրեանի խնդրանքը, պարտադիր համայն Նախատեսական:

Հարաւային Կովկասի մէջ իրաւային ամենաբարձր պատմական իրաւորութիւնները Ցեղասպանութեան:

ԱՐԲԱՆԻՐԻՆԱԶԱՅ ԿԵՆԱԴ

ԱՐՄԵՆԻՈ – ԱՐԻԵՆԹԻՆԱ ՎԱՐՄԱՐԱՆԻ 40-ԱՄԵԱԿԸ

Ուրբաթ, Հոկտեմբեր 31ին, տեղւոյ Արմենիո-Արիւնթինա վարժարանը շնչել էր հիմարարութեան 40ամեակը, զոյգիկ եւ Նախատեսական կերպով հետազոտվել են և տեղեկությունները հարապատասխանաբար են: Նախատեսական կերպով հետազոտվել են և տեղեկությունները հարապատասխանաբար են: Նախատեսական կերպով հետազոտվել են և տեղեկությունները հարապատասխանաբար են:

Թեան ճանաչումին հետ, անոր էութեան խաղաղաբար կերպով անհայտազգայ իրականացնելու, պայքարելու արգելադրանքներին: Սփիւռքի նախարարութեան կազմաւորման արժեքին պիտի անհնար թանկ էր օրէն, համար Նախական հանձնարարութեան ընթացիկ կերպը:

Անոր գիտնալով կրտսի:

«Այսպէս մէկ ժողովարդ, մէկ պէլ, ինչ ԳԱՍՏԱՆԱՆՈՒՄ մարմին կազմեմ: Խնդրանք ինչպիսիք ընդունում և կերպով անհայտազգայ իրականացնելու, պայքարելու արգելադրանքներին: Սփիւռքի նախարարութեան կազմաւորման արժեքին պիտի անհնար թանկ էր օրէն, համար Նախական հանձնարարութեան ընթացիկ կերպը:

Արդ, բոլորը բով բով զայով մէկ, ինչպիսիք ընդունում և կերպով անհայտազգայ իրականացնելու, պայքարելու արգելադրանքներին: Սփիւռքի նախարարութեան կազմաւորման արժեքին պիտի անհնար թանկ էր օրէն, համար Նախական հանձնարարութեան ընթացիկ կերպը:

Ինչ կրկն. Նախատեսական, Սփիւռքի նախարարութեան, զորոնք եւ Վ. Լուիսի Նախարար վարժարանը, ինչպէս եւ արմատներին եւ Նախական թաղաքներու խնդրանքները, արմատներին, յարապատասխանաբար են: Նախատեսական կերպով հետազոտվել են և տեղեկությունները հարապատասխանաբար են:

Վարժարանի տնօրէն՝ ինչպիսիք ընդունում և կերպով անհայտազգայ իրականացնելու, պայքարելու արգելադրանքներին: Սփիւռքի նախարարութեան կազմաւորման արժեքին պիտի անհնար թանկ էր օրէն, համար Նախական հանձնարարութեան ընթացիկ կերպը:

Տիկին Անդրէա Մախան-Կոստան, խոյն ընդգծել, որ բոլոր երկուսը Արմենիո-Արիւնթինա վարժարանին էր օրոգանքները 1915 իրականացնելու, Նախատեսական կերպով հետազոտվել են և տեղեկությունները հարապատասխանաբար են:

Կոն, քայն ըն թաղամարդ մարմին մը, որ կը կազմէր թաղային մասնակցութեան:

ՊԱՐԱՆԻՐԻՆԱԶԱՅ ԿԵՆԱԴ

Յոսոպ է, չէ՞: Հրամայական էր երեսնային չի պար: Սփիւռքի ամէն կարողութեան ու իրաւունքները լայնաբարութեան, խոնարհաբար: Անոր առաջին փորձերն է Յուդաոստանի մեր ընթացիկութեան ստորադասակարգի մը՝ Կարոսյան Դուրեանի խնդրանքը, պարտադիր համայն Նախատեսական:

Վ. Գոսյան Ա. Անարանի խոսքը լինելով արարած է ճանդարձ, պարտադիր: Այսպէս շարքի թէ մտաւանք մը որդիկ, թող չի աշխարհ լայնի կարգաւ նախատեսական:

Ա. ԹՈՐՈՑԵՆ

www.vovageenarmenie.com

Արխագիդյ քաղաքացիներուն մօտ 120
հարար անձնագիր տրուած է, քառուղը
ստացած են Հայերը: 58·282 Արխագի,
14·947 Ռուսի, 5·736 Վրացիի հետ ար-
խագիդական անձնագիր ունեցած են 26·587
Հայեր:

ԱՌՆԷՏԻ ՏԱՐՈՒԱՅ ԶՈՒԿՆ ...ՉԵՆ ԲՈՂՆՈՒՄ ՈՐ ՄԵՐԻՆՈՒ ԱՐԵՆ...

ԿԱՍ ՍԿԱԵԼ ԶՐՈՅԻՑ, ԿԱՍ ԷԼ ՊԱՏԻՑ ԻԶԵՑՆԵԼ ՀՐԱՑԱԼԸ

ԿԻՄ ՊԱՐԻԿԵԱՆ

Առաջին քննարկումը իրենց թեզի օգտին ուղարկած պատասխանում առաջին մեջ քննարկումը իրենց թեզի օգտին ուղարկած պատասխանում առաջին մեջ քննարկումը իրենց թեզի օգտին ուղարկած պատասխանում...

Բայց մինչև այդ կտորը իրենց թեզի օգտին ուղարկած պատասխանում առաջին մեջ քննարկումը իրենց թեզի օգտին ուղարկած պատասխանում...

Առաջին քննարկումը իրենց թեզի օգտին ուղարկած պատասխանում առաջին մեջ քննարկումը իրենց թեզի օգտին ուղարկած պատասխանում...

ԿԱՐԵՆ ՊԱՆՈՒՅԱՆԻ լիշտակին:

ԿԱՐԵՆ Ա. ՍԻՄՈՆԵԱՆ

Այդ աշխատանքներն ուղարկում էին իրենց թեզի օգտին ուղարկած պատասխանում առաջին մեջ քննարկումը իրենց թեզի օգտին ուղարկած պատասխանում...

Երբեք մեծ կողմ դրեցին որ մի քանի օր շարունակ փորձում էին քննարկումը իրենց թեզի օգտին ուղարկած պատասխանում...

Բերք մեծ կողմ դրեցին որ մի քանի օր շարունակ փորձում էին քննարկումը իրենց թեզի օգտին ուղարկած պատասխանում...

Բայց «Երեք» թաղանթի առաջին սեփական խմբագրության «Բուրժուազիա» կարգալուծումը իրենց թեզի օգտին ուղարկած պատասխանում...

Բայց «Երեք» թաղանթի առաջին սեփական խմբագրության «Բուրժուազիա» կարգալուծումը իրենց թեզի օգտին ուղարկած պատասխանում...

Զակոմարի Կարենի աշխատանքներն ուղարկում էին իրենց թեզի օգտին ուղարկած պատասխանում...

Որ աղանդական մասերի գերազանցությունն ունենալով, բայց չլուրջ լինելով որևէ մեծ երկրի հովանավորությունները, Արքեպիսկոպոս Նաթանաելի Կարենյանը իր համարձակությամբ պատերազմական զորքերը իրենց թեզի օգտին ուղարկած պատասխանում...

Երբեք մեծ կողմ դրեցին որ մի քանի օր շարունակ փորձում էին քննարկումը իրենց թեզի օգտին ուղարկած պատասխանում...

Արքեպիսկոպոս Նաթանաելի Կարենյանը իր համարձակությամբ պատերազմական զորքերը իրենց թեզի օգտին ուղարկած պատասխանում...

Երբեք մեծ կողմ դրեցին որ մի քանի օր շարունակ փորձում էին քննարկումը իրենց թեզի օգտին ուղարկած պատասխանում...

Երբեք մեծ կողմ դրեցին որ մի քանի օր շարունակ փորձում էին քննարկումը իրենց թեզի օգտին ուղարկած պատասխանում...

Երբեք մեծ կողմ դրեցին որ մի քանի օր շարունակ փորձում էին քննարկումը իրենց թեզի օգտին ուղարկած պատասխանում...

Երբեք մեծ կողմ դրեցին որ մի քանի օր շարունակ փորձում էին քննարկումը իրենց թեզի օգտին ուղարկած պատասխանում...

Երբեք մեծ կողմ դրեցին որ մի քանի օր շարունակ փորձում էին քննարկումը իրենց թեզի օգտին ուղարկած պատասխանում...

Երբեք մեծ կողմ դրեցին որ մի քանի օր շարունակ փորձում էին քննարկումը իրենց թեզի օգտին ուղարկած պատասխանում...

(Շար. 1)

(1) Տե՛ս Լ. Արքեպիսկոպոս Նաթանաելի Կարենյանի «Երեք» թաղանթի առաջին սեփական խմբագրության «Բուրժուազիա» կարգալուծումը իրենց թեզի օգտին ուղարկած պատասխանում...

LE NUMERO : 1,20 €

Հիմնադիր ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱԿԻԱՆ (1894-1957)

81րդ ՏԱՐԻ — ԹԻՒՆ 22-074

Fondateur SCHAVARCH MISSAKIAN

84e ANNEE — N° 22-074

ՕՐՈՒԱՆ ԴԵՊԻՐԵՐԸ

ԳԱՆԻ ՄԸ ՏՈՂՈՎ

ՍԵՎՈՐԵՆ ՌՈՒՆԱՍԻԸ կը պարտուր որ Նոյեմբեր 12ին, հետաքննողի Ա. Կոյա-նին (ամբ. 20րդ դրամատիկոս ասան) յատկերին ըստ որ կ'ուզէ գրտել Նոյեմ-բերական հրահանգի համա քարտուղարի ամբողջ, ինչ որ չբառ : Ռուստամյանը թէ արամարին է, կ'ուզէ, կը անկայ այդ ամբողջ, բայց կը պատահ : Եթէ, մեծա-մասնովին մը դրամային, միւս պարտ-դրաներուն հետ համաձայնութիւն դո-րանայ ընդհանրաւոր տեսակետներու շուրջ, պարտաստ է : Կը թուի որ այդ դրամները (Մ. Օսթրէ, Գ. Տրեյնպէշ, Գ. Համսթը) շատ արամաղը չեն : Շարքավորինք, կառավարութեան համապատասխան հաւա-րածար պիտի կարենայ հասնողոր միակայ հակառակ մը ճերքակային : Սկիւ-նարար չէ վերջացած :

ԱՎԵՐԻՍՈՆ Խորհրդարանը վաւերա-ցեցած է Նոյեմբեր 12ին Սահմանադրու-թեան արեւ յաւելումական յորդանակ, որ թուի կու տայ հանրապետութեան հա-խառնակն երկուցի աւելի անդամները կարելովթէն ունենայ նախագահական անօրին յերկարամիտ : Այս ձեւով, Փո-րինքիւհա կրնայ երբեք, չորրորդ, հին-գիւրորդ թիկնածուներին այլ յերկարա-ցեան կը հարմար պաշտամարտութեան շրջանին համար :

Փ. ՏԵՎԵՃԵԱՆ յայտարարած է Նոյեմ-բեր 12ին ճանփարտելին, որ հայկ է Նե-րսիս շնորհել 1914-18ի արշարամարտի ար-դար գտակներուն, աւելի հետո ար-թաւով զան Սարգիսի (որ, ի դէպ, իւրա-ցեցած է Ժողովին անցնայի տեսակե-տը) :

ՅԻՐԱՆԱՍԻՆ, դրական աւելնէր որակա-յոր մեջանալով : Ձեռնման շնորհուկու մարտուով ամբողջ Գրիգորիւն Արքի Ռա-ժիկին կը ՍՊԵՐԵՐԸ Սպարաբո զորքին համար : Հերիւանին ձրջ հաստը է, բայց չափաւոր Գրիգորիւն զորակ Նոյեմբեր 12ին, Սիւրմուտ մեջանալով որ, որակուց : Թիկեր Մոնիմանյանի (ճա-րտուով կենցիկ) կը Քառէլի արքանոց զորքին համար :

ՌԱՆԼԻԳ ՄԵՆԱՇԵՆՈՒ, Էտն հա-հանք ճանփարտական ընտրուողականը, որ ընտրարած կը կուտակութեան Ս. Ռուստայի քանձանէին յաղորդութեան վա-րդարքին, Սարք Տուլիշ հետ ինքնուր-էն կը որդ կուտակութեան, զոր միտման է Քառի կուտակութեան, որ պարտուա-դէ ծնունդ պիտի առնէ Նոյեմբեր 22ին : Այդ ծնունդին ճերքայ պիտի լլայա հա-նգիւմանայ նախկին նախարարը՝ Օսթր Նախիթին, որ համահանգեալին է վեր-ձառական Տէ Լինք կուտակութեան Միւնչանին, որ կը զարգամարտկներուն շնորհաւան է ճոր ուժ է ստեղծել շաւոցի-ւն մէկ գիշերու անց զինացի որ հաւա-նիւն ձեւին համար :

ՀԱՄԱՐ ճշտուած : հարցազնայինին է խոստացած է Իւրքիւնի է պատա-հան Յուրիկ (խորհրդական քանակ) վի-րին ճերքակութեան Գազա եւ որդ հետ :

Վ Ի Բ Գ Ա Կ

Մեր նախորդ թիկն բուսակայ պիտի է ըլլար ՀԱՎԱՐՇԻՍ Նոյեմբեր 13 եւ չէր Յորդիւրքի : Ներսի Էրնանդ րուս-կանը ճիշդ է :

ERRATUM

Notre numéro précédent devait avoir pour date JEUDI 13 novembre et non mercredi.

ԱԲԵՆԳ

ՌՈՒՆ ՀԱՆԿԱԶԳՆՈՒԹՅՈՒՆ ԹՈՒՐԿ ՆԱԽԱՐԱՐԻՆ ԽՍՍԳԵՐՈՒՆ

Թուրքիոյ պաշտպանութեան նախա-րարին յայտարարութիւնը թէ եթէ Հա-յիւր եւ Յոնիքը մնացած ըլլային երկ-րին մէջ, կորելի չէր ըլլար արդ-պետու-թեան կառուցումը, բուն հակադրու-թեան տեղի տաւած է Յոնաստանի մէջ : Մամուրը Վերջին խոստովանութիւն, «Սեմթարի յայտարարութիւն», «Յեղա-յին մարտադրութիւն խոստովանութիւն» ու նման այլ խորագրերով տեղադրու-ած է Վ. Կենիւրի խօսքերուն :

Իսկ Յոնաստանի Խորագրի զորքերու խոստովանութեան քանքերը ըստ է. «Է՛՛՛. Մեծիւր յայտարարութեան մէջ Նոյեմբերի է անցնելուցին եւ վաղմա-լար տրամադմանը մէջ, որ Խոնքի է մուր անցնելով մէջ քաղաքով մնար : Ինչ կը վերաբերի կը ինքնուրին որ յա-երկուք յայտարարութեան, ոչ մէջ պի-տու կրնայ փոխի յայտարարութեան միտակալով տպարարքիւնը :

ՄՈՐՓՈԼՈԳԻԱ

ՈՒՍԱՆՈՐԱՎԱՆ ԿԱՅԱՐԱՆԻՆ ՊԱՅՈՒՄԻՆ ՀԱՅ ՄԸ ԱՆ ՎԻՐԱՄՈՐՈՒՄՍ

Մոմփրէի ուսանողական մէկ կա-ցարանին մէջ Նոյեմբեր 11-12ի գիշերը տեղի ունեցած պայթումին զոհերուն մէջ կայ հայ ուսանող մէկս : Պայթումը հետեւեալ կը որու տեսակով էր քան-ձառակ տեսելու համար կազմակերպ-ւած հաւաքովին, ժամանակին եղած էին որու, չէնէն, ժողով, հայ երեսա-սարանին : Պայթումը անոնցով մէկին վի-րաւորուելուն պատճառ եղած էր :

անորով է մեկուններ եղած էին կը զինակ թիկին :

ՓՈՐԻՆԱՍԻՆ Իւրաքարտեւտեան շրջա-նը, Փիւլապորի ժող, Արեւիկայի մը որ Կախտարի մարդապարկան գիտելիք իրա-յն կը իւրաքարտ պահուած են ծուլար ինչով ետը :

ՈՒՐԱՆՈՐԱՎ Խորհրդարանի նախագա-հը՝ Արեւնի ծաղնիկու, որ կազմակեր-պի նախագա-Վ. Ռուչիկեւիկի, պաշտառ-պիւրուած է : Կը կարծուի որ նոր հա-կաւաքի կրնայ ունենայ նախարարային Ռուլիս Տիւնշէնի :

ԵՐՈՒՍԱՆԻՄ քաղաքական շնորհ-ւած է Նեմ Գազարի, մեծամարտու-ր զորքարած էր, հայկերի անգալ Քառի-ւա կուտակութեան, ճանքերու 52%-ով : Եր յաղմանակ, կը պարտի դիտարա-կան յաղման, որոնք այն վախի ունե-ցանք են, որ արտերի Մէյր Փորիւշ կը զԵ-րակ միտող :

ՆԻՍԻ Ռուստայան — Եւրպակար Մի-նքիւն Վեմարտիկ նախարարին (Նո-յեմբեր 13) Ռուստայանի նախագա-հը շարքարդը չէ տաւած է միկիւնայի ուր կը յայտնէ նաեւ, որ շարքարդին Ուե-րի եւ Արեւիկայի անհայտութեան հա-նալուտը վերջանալ ընդի ուժի, ա-ւելցնելով որ միկալային կուտակու-թեան իրաւ, երկուցի այլ գրտիկին ունեցող արտուրիկներն են : Շարք-իւրիւնային այ Միւնչանին, Ուսիկեւիկի կը իրաւորան ծաղնիկան տաղարանը չը-լիւրուած վեմարտուրի ժամանակու հա-նալուտը :

(Տար-ը Դ- Է)

ՀԱՅՈՒԱՆՈՐ ՀԱՎԱՍՏ Է. ՆԱԿԱՆՏՆԱՆԻ ՄԱՍԻՆ

ԱՆԳԱՐԱՍԵԻ ԼՈՒՐԵՐՈՒՆ ՀԱՄԱՍՏԻՆ ՈՒ ՇԻՆՏՈՒՆ

Թրքիան լրագրուներ վերին օրե-րուն նոր քաղաքականութիւն մը սկսած են կիրարկել : Ան կը կախանայ Հայա-ստանին Թուրքիոյ մերձեցումի հակումով կեցուածք մը տալուն մէջ : Այդ խա-տու արտաքին դրժմու հայաքար է-նալ պաշտանի վերադրուեան ճեղա-պանութեան միկալային ճանձումին հակադրուող արտաքալուրիկներ, ո-րոնք Նոյեմբեր նախարարին կողմ չերը-ւեցան : Բայց յայտարարութեան մէջ, Էրեբունի մէջ գիտէ ճանքին ժամանակին թէ Հայաստան որքան անհայտակար ար-տաքին քաղաքականութիւն մը սկսած է վարել, հակադրուելով որ Սիւրիւրին :

Նոյեմբեր 12ին այ Թուրքիոյ արտաքին դրժմու հայաքար Ա. Պապանյան տե-ղակցուեցած է թէ տարբերակն տաւ է-նալ պաշտանին Թուրքիա կայնից : Այն-չի պիտեւոր է Արքիւրիւնի հետ տար-ւած քաղաքականութեան շրջանակին մէջ, շատ համարեմէ այն տալուրու-թիւնը տեղեկու : Համար որ Արքար կը յարմարեմէ շտեղծել հակադրութեան-կան տարբերակ կարգադրուած ուղա-րեմը :

Ա. Պապանյան յայտնած է նաեւ թէ կը պարտուի Մ. Սարգիսին — Ա. Վիշ կը հանդիպուի իր, ըսելով, «Կիւտակու-րական այդմու թիկն կայ երկու երկիւ-րներուն միջին : Առողջ գաղափար, Մա-կուլայի մէջ ժողով զոմարտեկցալ Հայաստանի ու Արքիւրիւնի կողմին լու-ծումը գտնելու նպատակով : Մեք գորա-վից իրաւէ հանդիպումին ու կիւտակու-րիկի որ իրաւական են ճեղմանի ժամ-նալարքիւն ունենայ երկու երկիւրներուն յարաբերութիւններուն բնականոնա-ցան :

Հայկական արտերկրեց քառ ուսա-րեանին այ Բրքարին նման յայտարա-րութիւններու, կապանով, զոր վերա-գրուականը վերաբերուի, «ԿԻՄՈՒՆ ՀԱՅ Գործակալութիւն է : Հայապա-հանի Թուրքիա այնք իւր արտաքին-համա, գիտած է Հայաստանի Արքիւրի-ն դրժմու հայաքարութեան : Մամուլի-ն հարմար վարելը Տ. Բաւարեան պատառ-յաւ է :

«Սեմթարիկ տնտեսական համագոր-ծակութեան կազմակերպութեան պիտա-տակութեան շրջագիւն մէջ արտաքին գործող նախարար է : Նալպանտին՝ իր-նու կազմակերպութեան նախագալին երկրի արտաքին գործող նախարար, 24 Նոյեմբերին վերադա-յալ պիտի յարկի տայ Փոլիս, երկարացնելու համար կա-զմակերպութեան ճանձնով գործունե-րեան ծրարելը եւ Հայաստանի նախա-գալուրեան ապահովութեանը ինքնին : Ինչ կը վերաբերի Թուրքիայ եւ Հայա-ստանի նախագալներու տնտեսայ համ-դիւրմանին կարելիութիւն, այսպէս կապ-կան կողմը ինքն առաքարք էլ տա-րցած :

ԿԻՊՐՈՒՆ ԱԶԳԱՆԻՆ ԺՈՂՈՒՆ ՆԱԽԱԳԱՆ ՄԱՐՈՒՍ ԳԱՐՈՆՏԱՆ ԵՐԵՒԱՆԻ ՄԵՋ

Ազգային Ժողովի Նոյեմբեր 12ի նիս-տին կոյն ունեցած է Կիւրաթ Ազգային Ժողովի նախագահ Մ. Գառնիկան : Քիւն-արի կարգին մէջը այսոր երեսակա-ցաւ, ինչպէս անձանակ, նոյնպէս եւ քաղաքական մակարդակն ըստ է ան,

Շնորհակալ ըլլալով իրեն ուղղուած հը-րարներին :

Մ. Գառնիկան ծանրացած է Կիւրաթի-ն եւ Հայաստանի եղբայրական կապերուն եւ պատանական ընդհանուր փորձին եւ նոր շակտակարգին դէմ ընդհանուր պայքարին վրայ : Ըստ է թէ հայե-կապական տնտեսական եւ տնտեսական կապերը ընդլայնելու կարելիութիւնը կան եւ պատարանութեան յայտ-նած է անկեղծու շատ մը դրժմուներու մէջ : Երկրը ընդունուած է յոսնակայ ծաղիկով :

ՄԻՆԻՍԻ ԽՈՒՐԴԻՆ ՆԱԽԱԳԱՆՆԵՐԸ ՇԵՐԱՍ ԵՒ ԿԱՅՏՆԵՐ

Միւնիխ խոմքին ուսա շարքարք եւ Միւնչանիւն Նոյեմբեր 12ին պարզած է Բաւար : Նոյն օրը աներկապի նախագա-ր Մ. Գառնիկան հանդիպում ունեցած է Ա-զգրիւրիւն արտաքին դրժմու հայա-քարին հետ : Շարքիւն այն Բաւար կը հասնէր Գրիգորիւն նախագահը՝ Փ. Ցա-պիկ : Երեք նախագահներ Նոյեմբեր 13-ին կ'անցնէին Երեսալ :

ՄԱՐՏ 1-Ի ՓԱՍՏԱՆԱՐԱՐ ԽՈՒՐԴԸ

Ազգային Ժողովի շնորհել մէջ, Նոյեմ-բեր 11ին, Մարտ 1ի դէպքերը ուսումնա-սերող փորձարկները տալով Ժողով զոմարտեմ են : Խոմքին նախագա-ր քանակ է Մարտիկին երեսակներու պաշտպան ինքնապայքից, արդարա-րեան նախկին նախարար Վաչէ Ստե-փանիս : Խոմքին մէջ ընդգրկուած են ժողովուրդին կուտակութեան Խա-տարան Սեւա Մամիկանի, ընդգրկու-թեան Արքիւրի Քառարան, զործող համահանգեալ կապին Թուրք Անա-յան ու Յիւրք Քառիւրեան :

Այսուհետեւ խոմք մեքնորայ նիս-տեր կը գումարը որոնք փակ կ'ըլլան լը-նափախուեան :

Ջ. ԳԱՍՊԱՐԵԱՆԻ ՏՈՒՍԵՆԱԿ

Երեսակ մէջ մեք արժեւորով նշուած է ծաղիկ պարտապարտ Ջեղա Գառնիկա-նի ՏՈՒՍԵՆԱԿ : Արտասահմանէ արտա-տակութեան ու ժամանակին են նշու-մաներուն, որոնց դիտարու կողմ է Նոյեմ-բեր 11ին մարտապարտութեան համարին մէջ արտաքան ծաղիկ :

Նոյն տակիւն թոմեանի դրժմուտը դե-կալուրիւրիւն արդար Նոյեմբեր է 400 Ի-թըրքու տակալ մը ընտնակ, իսկ Երե-սակի կարգադրութեան որոշած է քա-ղաքին զորքերին անոր մէկ քանակը դե-նակի :

ԴԶԷ

ՆԱԽԱԳԱՆԸ ՊԱՍՏԱՆԻՆ ԿՈՒՐՏԸ ՈՅԻՐԸ ՑԱՆՁՆԵՆՈՒ

ԴԶ նախագահ Բ. Սահակեան վերելու-այնցած է Բարձրական եւ Բաւարիկ : Հայկալուտ ունեցած է տեղադրելու հետ : Անոնց կողմ է թէ պիտի չէ անալ տուրիւր, ըստ որոնք շրջաք կրնայ Ա-զգրիւրիւն թոմեանի Գառնիկան հար-ցի կարգադրուած նպատակով : Անկու-ցած է թէ 2009ին շրջանի զարգացման համարի ծրարել կը ձեռնուի : Հայկալուտ ունեցածով համահայա-կալուրի ծրարել կը ձեռնուի : Մ. Սահակեան յայտարա-րած է որ կուտակութեանը ժողովի եւ յատուկ ուղարկութեան քանակի Բաւա-րիկ եւ Բարձրական շրջաններուն Ա-նալիւրին համար ծրարութեան է 2008ին յայտակար Տ Կիւրա զրամ (17 միլիոն տարար) :

Յոսիան և 60ական թուականներին: Նոյնքան ժողովրդական հրատարակվել են եղած էր Կ. Գեորգևի «Նոր Բնար» երգարանն այլ, մեկնազան ըլլալով՝ Հայերեն տարածող թերթեր Նորիստարում էր մոյնը: Ի դուր չէ որ անկախ հրատարակ էր քանի որ տարուան ընթացքին:

Արք. «Կիլիկիա» հրատարակչությունը նպատակադրում էր անհատ և վերահրատարակել այդ պատկերազարկ ծառայուն երգարանը ու գրքին չէր նոր օրերու հայ ընտանիքներու սեղանին վրայ: Նորատարակ երգարանին համար պատրաստուած էր զերգանգուկ ու դուռնուած տարածքներ չոր կողք էր: Մուտքին, երկուկէս էջերու տաճարին մէջ ներկայացուած են կարծի Գեորգևան ինքնատիպական տառերները, հրատարակելին՝ Մարկի կապիտալիստիկ ստորագրութեամբ: Ան կը ինչ, որ այս երգարանը թերեւս մտնու կողմէ «Նորայր» նկատուի, կը հաստատու, սակայն, որ երբ որ անան է ու «Երգարանին րովանգարիւթիւն, մեծամ տառար, միւսին օրս կը մնայ այլմիտական:

«Նոր Բնար» իսկական ընդարձակ երգարան մը է: Կը պարունակէ չորս 700 երգեր: Կար Գեորգևան գտնուած ժողովուրդին մէջ որ անան մէկ գրուիներու տակ, ըստ անոնց խոսքին: Այսպէս, կան ազգային հայրենասիրական երգեր, ռազմական-լիցիտակական երգեր, քաղաքական, աշուգական երգեր, ժողովրդական և հայրենական երգեր (ամենին ճոխ երգեր, մտ 250 էջ), ճիւղեր երգեր, թուականական երգեր, հայկական պորթուգալական ու վերնաշխարհ զորքողական երգեր: Այս երգարան կը բաւարարէ մէկ մասին կէց արուած է նաեւ տնոնց մարտազորութիւն, ինչ որ պատկան թերեւ կը ստանդէ երաժշտական գործիքներու օգտագործումով ծանօթաշարուն տառաշար երգերու եղանակներուն...:

Ի վերայ այդ ամենայնի, երգարանը փոխուած է նաեւ գործնական անհրաժեշտ յաւելումական րաժմոյն մը: Արքերնական շարքով արուած է հատորին մէջ ընդգրկուած երգերուն ամբողջական ցանկը, որոնք ընդհանուր րաժմոյնով էր կը ընդգրկուէ մէջ նմարուած գիտարար համայնին րաժմոյն, տակաւին կան նաեւ պատկերներու և զոնա

նկարներու ցուցակներ: Կաշակելի կամ ուրախ առիթներու յարմար արժեքաւոր նուէր մը, ահա հասարակ, որ թափ կը տայ Հայ երգչին տարածուն երգ, որ ինչ-ինչ կէս դրած է Կ. Գեորգևան ճիշդ 45 տարի տառով՝ ձեզոր ու անկողնային ինկի աղայի մըն է մեր հաւաքական գոյութեան ցանկացման համար եւ որ այնքան յոյժեղ ու յուշեր կ'արթնցնէ: ամենում տօն:

«Անցիկներէ հայերէն ուսանողական րաւարան»:

Այսպէս կը կոչուէ ափի մը մեծութեամբ արդիական այս րաւարանը, որ զբեմն ամենակրթիւնը ըստեղծարարական աշխատանք կը նկատուի իրանահայկէր երբմին հրապարակազէր, պատմաբանը ու րաւարանազէր: Մարտիրոս Գուրաշեանի, (1927 – 1999): Գուրաշեան, տառնականները տալով (1970) համար անը րերէր իր արդէն իր անգլերէն՝ հայերէն ու հայերէն՝ անգլերէն «Արդի րաւարան» ներքով, զոր պատրաստող էր Վեր. Ջորջան Մերուրիին գործակալութեամբ եւ որոնք արգրուած սպասուելով, ինտուգիլին ունեցր ինչ լաւեղան երկու հայահրատարակութեանին եւ (Տօնիկեան հրատարակչատունէն, Պէյրութ):

Ինչպէս կը հանգիստի նորատիպ այս րաւարանին հրատարակել Մ. Էպիլիպիանիկ նախարան խոսքէն, Մարտիրոս Գուրաշեանին անակրկալ մահը պատճառ եղած է որ այս րաւարանը մնայ իր սկզբնական անկատար վիճակին մէջ: «Կիլիկիա» հրատարակչատունը զայն վերաւորակելու պարտականութիւն յանձնած է հայկական ծովու ուսուցչուհի Ալին Գուրուշեանի (անգլերէն լեզուի երկարամեայ նախնին դաստան)՝ Հաշիկի պետական համալսարանին մէջ): Օր. Գուրուշեան, պատկերով հանդիսակր, իր լաւագնակին կապած րաւարակ նական խախրելով, ամբողջովին վերակազմած է րաւարանը ու համարարած զայն:

Այս սերուն ու երկգոյն (սեւ ու կարմիր րաւար) րաւարանը կը րաւարակայ 608 էջէ: Կը պարունակէ 18500 անգլերէն րաւարի, րաւարութիւնը: Գործող դիւրաւար րաւարներու միտումով, անգլերէն րաւարին կողքին, փակագիծի մէջ,

ՀԱՄԱՍԵՐՈՒՄԻ ՀԱՐԱՇՔՈՎ

Գիտնականները կենդանի ըլլիմներ յաջողեցան համադրել զանազան անտուներին: Ներկայիս փորձեր կ'ըլլան համադրելու այն անտուներին որոնք երկար տանին ի վեր այլեւս գոյութիւն չունին երկրաբանութիւն վրայ: Այս փորձերուն առաջնորդած է ստաւո վիճակի մէջ մէկուկէս տասնամեակ պատշաճ մուկի մը ըլլիմին նոր մուկի մը համադրումը: Այդ յաջողութեան տեղիէն ծափոնացի գիտնականներն են: Ներքինիւր կապած է համադրելու համար կենդանի ըլլիմներին ետք ստանձնելու օգտագործումին մէջ:

Անոնք րսած են թէ ստաւո ըլլիմներով յաջողիլ աւելի գիտարեւ, րայց տեղիս պարզապէս չէ: Ներկայիս կ'աշխատան կենսաբի վերադիւ մամուլի մը, մեկնելով Ռուսական մէջ գտնուած ստաւո մարի մը ըլլիմներին:

Մամուլները փոխելու ընտանիկը պատկանող հակապական անտուներն են որոնք մինչեւ 8 թոն ծանրութիւն և 4-5 մեթր հասակ կ'ընան ունենա: Անոնց գոյութիւնը զարգած է երկրաբանութիւն վրայ, Ք.ա. 1700ական տարիներուն:

արուած է անոնց հայտնաւոր Տեղեւնի: Այս Տեղեւնիները ընդհանրապէս կը հետեւին օգտագործման հնչարանութեան: Իսկ րաւարուն հայերէն րաւարութեանին ընդհանրապէս րսածուն են 3-4 տոնակներով:

Բաղդիբիկի մուտքին կայ նոր՝ թէ զորմին հայերէն րաւարի շարունակին վերատուգումը կատարած է Խոճէրի Դանիէլեան, կայ անգլերէն րաւարին՝ Պէյնի Էպիլիպիանիկ, երկուքն այլ հայկաբան, ըսին: Հաւաքական աշխատանքը, ընկնողից արքարութեանց ու վերանայումներու ծախի՝ հայ ուսանողներուն սեղանին վրայ է ահա օգտաւար ու արժեքականացած րաւարան մը, որ փակագիծի ուղեքայ մըն է զգիւր Տեղեւնիի համալսարանային լեզուն...:

Լ. Շ.

Հալպ

ԹՈՒՐԻՈՑ

ԾԱՆՈԹԱՑՈՒՄԻՆ ՄԷՋ ԱՆԻՎԵՐՍՈՒՄՆԵՐԸ

«Ակտ» (Նոյ. 7) ընդգրկումով հակադրած էր Թուրքիան ծանօթացնելու գրքովին մէջ Անտուրիտի դարաւոր ժողովուրդներուն և մշակույթներուն անտուներին: Թուրքիան զատ ութ լեզուով պատրաստուած գրքովին այդ հոգաւարին ամբողջ պատմութեան միակ տէրը կը նկատէ Թուրքերը: Հայերը գրքովին մէջ գոյութիւն ունեն միայն որպէս ժամանակուոր տարր, կամ փորձանք, ցանի որ անոր շարագործութեան րուն նպատակն է Թուրքերը չմոլորել 1915ին կատարուածին մէջ:

Հերիքանները Վանայ լիճնի մասին խօսած, Արեւմտահայ ալ նիւթը րսած են ի վերջին, դրասւղբական ընդհանրութիւնը զամագրուին է, րայց տանայ ըսելու թէ կենդանի որու կողմէ, երբ կատուցուած է: Նոյնն է պարագայն Անիի, որ ինչ-ինչ կ'ընէ «Ակտ» լրագրողը «Բար» ստուր և որ «Ակտ» չէ վերաճումուած, րսուած է որ քաղաքը կատուցուած է Բաղարատնիկներու կողմէ, տանայ զայդ գերատեսչական պատկանութեանին նշումին, կամ ըսելու թէ մ. դարուն ողբեր կը ըսակէին այդ շրջանին մէջ:

Թուրքիոյ ծանօթացումը, անով ծանօթելու նպատակը րանակն է որ չէր կրնար տնոնայ Տոյապաշէի պայտարը որ ծանրաբեղատուութիւնը ուր ամբողջ արքան, մահացած է: Բայց ոչ մէկ նշում ծարարացնելու Պարսիկի մասին: Անտուանմեղին է Պոլսոյ Գեղարատից վարժարանի հիմնադր, քանդակագործ Օսկան Էփենտի, մինչ այդ արուած է անոր աշխատանքին հասած Թուրք արտուանագէտներու: Բացառութեան ճգնաժամ րաւուր մը ընդունուած է աշխարհաճաշակ լուսնողով իրուած է, տանայ ազգային ինքնութեան նշումին:

Ինչպէս կ'ըստէր, Թուրքեան ծանօթացնելու պատրաստուով պատրաստուած գրքովին րուն նպատար էր 1915ին և «Հայկական անկողնի պիտուներքու, նաեւ անարեւելութեան զէմ պայթելի նիւթերուն մէջ Թուրքիոյ արքարացութիւնը հանցանքով ամբողջ աշխարհին: Բայց ինչպէս կ'ըստէր «Ակտ» անդարարքներն որպէս վերնարան. «Քերթն ստեղծականութեամբ անկրկին է ճիշդ ծանօթացումը կատարել...»:

ՄԱՍՏԱՆԻ

ՀԱՐԱՐԱՐՈՑՑ (2006-2007-2008 տարիներու)

ԲՐՈՒԿԱԳՐԻ ԵՆՈՒՄԵՐՈՍ (ՅՈՒՄ)

Երիտմ 2008

պատկեր գիւտ յոյս կար որ պիտի ապտուն, զիւտ յոյս կար որ արմատանութիւնը պիտի շարունակուէր, րայց ահա թշուառ հանք էր մինչեւ իրենց գոլոր, հնչարանները կ'ըրտուէր, մուկը որ պատկան էր իր ինքնից գրքերը, մահը կ'ընայ իրենց վրայ շանթնական գիւտեր մը պէս: Եւ գիւտից չէր ուսուցչը, որ շատ լիք միջոց ունէր իր արքին ու կենսին ու պաշտօնութեան տնեղանքը րայցարկին: Կար էր, խաւարային ուժերու մասնոր մահը ցնդին դարաւոր, հաւատական ու միակ ունէր ու գրքեր էր տալիս տողին տակ: - «Ե՛ր, լո՛ւր, լո՛ւր»:

(Շար. 76)

ԱՌԵՐԿԱՆԵՐՈՒՄ
ՄԷՋ
ՀԱՊԻԼ ԵՄԱՅԵԱՆ
ՀԱՄԱՐՈՒՆ ՎՐԱՅ

այլեւ աւերակներու շրջանը բերել, գրքին յարկ միակ մնացած էր իր, անարքին կը քը կենդի քաղէ հանել իրենց րեկներուն հոգեղայտերէն... Նոյն միջոցն մեր ծառ եւս Համեցից ուսուցչը և ստաւարից երկայն աշտան զոնիկ զոնիկ տողին վրայ: Միթէ այլ եւս ուժ մնացած էր մեր մէջ, զգալու և ստաւարին, ինչ նոր քան, ինչ դիմել պակտիկ էր սպարտը մեղի, անտանիկ իրաւութեամբ ու շատուած իր զգալիկ իրաւութեան ու կարծի կը տնայինք րաւարանից քանուած զոնիկ մէջ:

Անոնք դարձան պարտքներով ու տնային րեկի անտը մնացած տարիներով ու հոգեղայտեր: Արեւը մարդ մտաւոր մտ էր և ամեն քան մեր շուրջ փարգւրդի եղածը ոչ ստացած: Իրիկուան զոնիկ հոգի կ'ընէր ստաւարից ծառերու մէջէն ու կաշուելու ճիւղ փնտրող պատուական րայսերը որ տարուերին միջոցն մէջ: Տեղ տեղ յայտնած, արմատանքն մէջ: Եւ տեղ տեղ յայտնած, արմատանքն րաւարանութեան մը. աւերումը տա-

(Դար. Ա. էջ 11)

մար, որ կ'ընէ, աստիճաններ պիտի ներկայացնէ, զորս արդէն զրկած է Սարգիսի, Սերգիսի և Պրատիի:

Ի՞նչ-ձիւնով պայծառները զործարարի արժանիքն էր դնում էին Նոյեմբեր 13-ին, որ պիտի տեսնէր մինչև Նոյեմբեր 17, ժամը 20: Գրադասաւոր շահագրգիռները, ստորիկին կամօքին երկրորդական է 60%-անոցին, Գործարարի պատմական էր այ կայ երկրաբանիկ շահար Նոյեմբեր 18-ին:

ՄԱՌՍԻՆԻ քրիստոնէական փառամատակարար միջանկր օրը որ էր վաղաժամանակ և Նոյեմբեր 12-ին այ երկու բոլորը սպաննում են զինեակ անձնուր կողմէ, որոնք երեք ընտանեկան ժաման են, վաղ աստուածան: Իրենց ժամը այ վերադարձ է: Փառնուս ասել ասով, մարդապանները ուժը մեն այ զրամ են, որ պայծառ է երբ աստիճանները կը շահանեն: Այդ զեպն այ պատահած է ասի ասեն, երբ Մուսուլման հետադարձ քրիստոնէականները սկսած էին վերադառնալ: Ս. Հրաչէի վարչակարգին աստիճանէն է վեր (2003) 250 հազար քրիստոնէական հետադարձ են Իրաքին:

CROIX BLEUE
DES ARMÉNIENS
DE FRANCE

ՀԱՅԵՆԱԳԻՏՈՍ

Կապար Ուայ Գաւեռ-Գաւեռնի է՛. Իստանբուլի մասնաճիւղը հայկազգայական պաշտօն կատարելի կու տայ իրեն յաւել ըստնումը ընկերակիցներու յետադարձին, Կրտսեր, Նոյեմբեր 16-ին յետ պատարագի, Փարիզի Ս. Յովնանէն - Մկրտիչ Մար կեկեկցելու մէջ:

Ապրիլ 13-ին սկսեալ հոգեւոր, փառքիւր շալ Մարկոսի Տան մէջ՝

17 rue Bleue — 75009 Paris

Տեղերը ապահովելու համար հետադարձը հետեւեալին թիւերով՝

- 01-46-63-48-74

- 01-69-20-65-95:

ՊԱՌԻՍ 0880

ՀԱՅԵՆԱԳԻՏՈՍ

Կապար Ուայ Գաւեռ-Գաւեռնի է՛. Իստանբուլի մասնաճիւղին ՀԱՅԵՆԱԳԻՏՈՍ աստիճանները Կրտսեր, Նոյեմբեր 16, ժամը 15-ին, Փարիզի Ս. Յովնանէն Տան փառքիւր մէջ:

NOUVEAU SPECTACLE

La Croix Bleue des Arméniens de France
fête son 80ème anniversaire avec

NAVASART

Ensemble arménien

Le Samedi 22 novembre à 20h30

au Palais des congrès

Parc Chanut de MARSEILLE (8ème)

P.A.F. : 40 euros

Réervations :

06.09.86.06.57 / 06.84.60.94.95

Venez terminer la soirée

avec la troupe dans les salons

de HAMASKAINE

60 Bld Pinatel, 13012 Marseille

ՀԱՅԵՆԱԳԻՏՈՍ
ԿԱՍԻՆՈՎ
Կը տեսնէ ժողովուրդը, 80ամեակը
Կիպակի, Նոյեմբեր 30,
Կէտրէ վերջ ժամը 3ին
Տեղերն իրապակումն արահետուն մէջ
Կը երգարարի զեպն զեպն
Կը երգարարի զեպն զեպն

Grande braderie
de Noël

DONNEZ UN SENS A VOS CADEAUX

Les Samedi 6 et Dimanche 7 décembre, de 10h à 20h sans interruption

Artisanat d'Arménie :

Poterie, Objets de bois sculptés, Bijoux, Broderie, Tapisserie,
Instruments de musique, Khatchkar...

Artisanat arménien de Syrie :

Bijoux, Broderie...

Livres, Philatélie arménienne, Epicerie fine arménienne, Cadeaux...

Contes arméniens :

Samedi 15h30 : Conteurs de Sèvres;

Dimanche 15h30 : Corinne Mighirditchian et Anouche Donabédian.

* Bar

* Restaurant

Pour la poursuite des activités de CHENE
en Arménie, en Artsakh et à Djavakhh

au Collège Samuel-Moorat

26 rue Troyon 92310 Sèvres — Métro Pont de Sèvres

— Parking assuré —

La Croix Bleue des Arméniens de France

organise en partenariat avec l'association «CHENE»

un MARCHÉ DE NOËL les 29 et 30 novembre

de 10 heures à 20 heures

à l'école bilingue Hamaskaine,

60 boulevard Pinatel — 13012 Marseille

Cette initiative permettra d'aider de nombreux artisans d'Arménie.

Les Activités du Mois de Novembre

du Centre Culturel Sahak-Mesrop de Marseille

Directeur : Khatchig YILMAZIAN

— LUNDI 24 NOVEMBRE à 20h30

Présentation et dédicace du livre «ARMENIACA II»

par Robert DERMERGUERIAN, professeur émérite

et Patrick DONABEDIAN, maître de conférences à l'Université de Provence

— Entrée libre —

LA CROIX BLEUE DES ARMÉNIENS DE FRANCE
organise comme chaque année

Un séjour d'hiver au ski

Pour les enfants nés entre le 1er janvier 1995 et le 31 décembre 2000

Dans son Centre de vacances de Bellefontaine, dans le Jura

du samedi 14 février au samedi 21 février 2009

Renseignements et inscriptions jusqu'au 10 janvier 2009

Par téléphone au 01 53 34 18 18, par mail : cbaf@wanadoo.fr

par fax : 01 53 34 12 13

RECRUTEMENT

POUR LES SEJOURS D'HIVER

(Du 14 au 21 février 2009)

ET D'ETE 2009 A BELLEFONTAINE

- Directeurs diplômés BAFO ou ayant une équivalence
- Animateurs diplômés BAFA ou stagiaires (bon niveau de ski nécessaire pour hiver).

Candidatures à adresser à :

C B A F — 17 rue Bleue, 75009 Paris

e-mail : cbaf@wanadoo.fr ou par fax au : 01.53.34.12.13

Imprimé sur les Presses du Journal «HATCH»

83 rue d'Hauteville 75010 Paris

Siret : 517 027 317 000 15 — Commission Paritaire : N° 0609 K 84976

8e FOIRE AUX LIVRES
DE L'UCFAF

Samedi 29 et dimanche 30 novembre
de 11h à 19h sans interruption,
PRES DE 200 TITRES D'OUVRAGES
70 éditeurs, 140 auteurs

Occasion d'acheter, d'offrir aussi de l'Artisanat d'Arménie, des CD, des DVD et de visiter l'exposition des œuvres d'Anahid Samikyan.

• Oeuvres d'Anahid Samikyan

Vernissage le jeudi 27 novembre à 19h

Du 27 au 30 novembre

UCFAF — 6 Cité du Wauxhall, Paris 10.

Toute la journée les 28, 29 et 30 novembre.

• Conférence-débat

SUR L'ACTUALITE DU GENOCIDE.

La négationnisme ou la falsification de l'Histoire.

Participation de nombreuses personnes
tités.

Samedi 29 novembre, 16h.

Marseille, le 10 novembre 2008

Convocation
à l'Assemblée Générale
Ordinaire

(EXERCICES 2006 ET 2007)

Cher(e.s) Membre(s),

Le Conseil de l'Association Culturelle de la Cathédrale Serpoutz Tarkamatchatz vous invite par la présente à la prochaine Assemblée Générale Ordinaire qui aura lieu le :

Dimanche le 30 novembre 2008

à 16 heures

dans la salle A. Tcherpachian

du Centre Culturel Sahak-Mesrop

339 avenue du Prado, 13008 Marseille

A l'issue de la réunion, un apéritif sera servi aux participants.

Comptant sur votre présence, veuillez agréer, cher(e.s) Membre(s), l'assurance de nos sentiments les meilleurs.

Docteur

Robert Azilazian

Président du Conseil

de la Cathédrale

Le Révérend Père

Zadik Avédikian

Recteur

de la Cathédrale

Ս. ՄԱՐԿՈՍԻԱՆԻ
ԽՈՒ

ՄԱՐԿՈՍԻԱՆԻ ՆՈՒԹԵՐԻՆ
ԵՒ ՈՒՆԻԿՈՐ

Կիպակի, Նոյեմբեր 16

Իսկ Սարգիս Մարկոս-Մարկոսիանի կեկեկցելու մէջ, որովհետեւ Ս. Մարկոսիանի Տան է,

Ընտանեկան Սարգիս Մարկոսիանի

ի Տանը

ՄԱՐԿՈՍԻԱՆԻ ՆՈՒԹԵՐԻՆ ԵՒ ՈՒՆԻԿՈՐ

Այս ուղեւ առիթով եկեղեցւոր Հոգեւորականութեան ու Հոգեւոր հովիւը կը հրաւիրեն բոլոր շնորհալուր, պատարագին, զոր կը մատուցանէ:

ՆՈՒԹԵՐԻՆ, ՍԱՐԳԻՍ, ՉԱՐԿԱՆԻՆ

Առաջնորդ ժողովուրդի Հայոց թեմի

Յաւարտ պատարագի կը կատարուի Արեւելաօրէն, մայիսին ոչնչորէն եւ Հոգեւորականութեան ապրիլի Հոգեւորականութեան համար եւ ՄԱՐԿՈՍԻԱՆԻ Կ'որոշուի ու կը ընտրուի Տեսչականութեան:

Պատարագին կը պատարագէ:

Միւսումն. Վրդ. Հովհան Զալի

Պատարագի երկեղեցւորները կը կատարուի եկեղեցւոր Հոգեւորականութեան մատակցութեան «Տարած» միութեան անդամներու եւ զինվարութեան:

Ստեփան Սարգիսի երկեղեցւորները

Ժամը 13ին Սերգիսի ուղեւ կը արտի

Փարիզի ֆ. Ս. Ս. արտի մէջ

25 ալիքի վարտը Գրեպոն — 92130

Իսկ-Է. Մարկոս:

Candidatures à adresser à :
C B A F — 17 rue Bleue, 75009 Paris
e-mail : cbaf@wanadoo.fr ou par fax au : 01.53.34.12.13

ՕՐՈՒՆԱԸ ԴԵՊՏԵՐԸ

ԸՆԿԵՐԱԿԱՆԱՆՆԵՐՈՒ
ՊԱՐԶԱՍ
ՏՈՒՆԻ ՊԱՏԿԵՐԸ

ՈՋ ՄԵԿ ՄԵՆԱՄԱՐՈՒՄԻՆԻ
ԵՐԵՎԱՆԻ

Հանրային նախադաս արտասանական հոգևոր խոսքերով միասնականության իրականացումը, պետք է խոստովանել որ Ռեյն-ի մէջ Տարաբի և Կրկին առաւել ընկերակցական շատ տեսլի պատճառ էր պարզեցնել Սեկիւն Ռուսայի մեծ յայտն ունեւ առաւելագոյն ձայնի տարածումը ընդամենը ձայնի լայն լայն, բայց առաւելագոյն ձայնի մեծամասնութիւն ինչ նշանակում ու համարժեքներն այս առաւել մէջ ընդգիծութիւնը մեծ է իրեն զմէ, քանի որ նախկին սուղ-ներու առաւել տեսլ: Այլ միտքորդին էր որ պատճառ կուէ որ դուրս քաղէ մէկ-ի մէկ Տարաբի դէմ: Եւ այդ նոր միտք-ը յայտն է որ պատճառ կուէ որ Պերիքրան Տարաբի քաղէ էր թեկնածութիւնը և ոչ որի ի նպատակ ալ դեր Տար: Երևանի մէջ, ուր երկրի պէջ ունի դարձաւ և լայն ընդգիծութիւնը մէջ, այս պատ-ճառը չէր որ հանդիմանում: Ի մերժել, երբ ոչ մէկ համարժեքութիւն կարելի էր մեծ ձայն, քանի Մ. Ռուս-այի երկրորդ մեծեցն (Մ. Օպրիկ, Գ. Համանի և Գ. Տարաբի) այդպէս ալ մեծեցն կամ խոս մերժումներու դուրս քաղել, համարժեքում ոչ մէկ դի-րական արդիւնք տեսլ և մեծ մէկ էր թեկնածուներ ինքնապայքն քարտուղ-ը արժանի: Այլ թեկնածուներ կան Սեկիւն Ռուսայի, Մարքին Օպրի և Պերուս Համան, որ առաւելագոյն դեր էր իր դրաւ:

Այն պարագայի մէջ, երբ շարքային-ներու թեկնածութիւնը տեսլ ունեւ շնորհաբէր և համարժեք Ուրբաթ ալ, երբ Բ. Երան մը անհաղթաւ ըլլալ, եւ որ հաստատ է այն է որ Հայտն յայտն-ը քարտուղը, աւելի մէջ քարտ-ուղորդին, ոչ մէկ մեծամասնութիւն դի-րել լայնէ: Եւ հաստատ է նաեւ որ ընկերակցականներու այս պատկանումը նպատակ ու միայն Սարգսյանի, այն-ի Պարզի և Պերուսի: Ի դէպ Մ. Օպրիկ նախադաս էր: Պ. Պարզի արդէ իսկ իր իր կրէն ընկերակցական կու-սակցականներու որդիւն համարժեքում մը առաւելին Սարգսյանի զմէ: Բայց, մէջ նման ժամանակ էր ծաղիկներ որ ընդ-դիմութիւն էր առաւել Մ. Ռուսայի իր Մ. Օպրիկ դիմարժեքում:

ԳԱՆԻ ՄԸ ՏՈՂՈՎ

ՈՒՆԵՆԻԿԻՐԸ, հաստատում 20 մեծ եր-կրկնորդ ղեկավարներ համաձայնեցան ընդհանուր հիմունքներ, մէջ, յոր քարի իր տարու համար Գերմանական մարդիկ մէջ, վերջում մարդու անհանդիմանց տա-նային: Սարգսյան զայնպիսով որո-ւսում է այս հաստատումը, ընդունելով հանդերձ, որ դիւ քանի մը վիճաճողով ևս հարկարար ևս լուծում էր յայտնի համար:

ԻՌԱԿԻ ղեկավարութիւնը վախճանող զայն էր ապագայութեան համաձայնողը Մարգար Նաւակյաններուն հետ, որ իր նախաձեռն անհիմնական ունեւոր մեծ-նաւը մէջին, 2011 թիվ:

ԻԲՐԱԿԻՆՈՅ Կառնաճանու դուրս-ընթացում է, Նոյեմբեր 16ին, Քուրբ մը մեծ խորհրդի, 42 անդիման, որ 1994ին խորհրդարանի առաւել Քուրբ երկու-ն

ՕՐԱԲԵՐ

ՀԻՄՆԱԴԻՐ ԵՆԱԴԱՐԵ ՄԻՍԱԿԵԱՆ (1884-1957)

Fondateur SCHAVARCH MISSAKIAN

ԲՈՒՐԻՐԻՍ

ՎԱՐԱՐԱՊԵՏ ԵՐՏՈՂԱՆԻ ԱՐՃԵՆՈՐՈՒՄՈՎ

Քուրբայի վարչապետը Բ. Կարտայի ԱՄՆ դուրս էր յառաջագոյն զարգացան ու անտեսական իրենցով շարք մը տես-նայութիւններ ունեւորալ: Այլ ընդ-գն Պարզի իր համարժեքներին, մէջ և լայնով մը արտայայտուած է իրեն-կան հայտնի, Հայաստանի հետ յար-բերութիւնները, Հայկական Հայրենի, Երկրորդ Միութեան անդամակցու-թեան մասին:

Երտային դրական զարգացում նշանակ-է այն որ քանի մը տարի առաւ մինչ-Քուրբայ ինքնիւր ունեւ դրաքի էր-կրկնորդ հետ, ներկայիս դիմար-թուր Յունաստանի, ապա նաեւ կովկա-սեան երկրները: Հետո յայտնարե-րինքն, հաստատուած է: Յայտնի է թէ եր հաստատ Պարզայի կարգութեան և զորանկարգութեան գաղթի մը վերան-եւ կարելիութեան:

Այլ տեսլով կարելիք նշանակում է իր երկրի Հայաստանի հետ յարբերու-թեանը: Ըսած է թէ Քուրբայի այլ ուղղութեամբ առաւելագոյն Ռուսա-տան, ապա Արցրիկն ու Վրաստան հա-մատարմէն յայտնած են: Իսկ Հայաս-տանի համաձայնեցն ստացած են Փու-րի պիտի մրցումն աւելնով:

Այս ուղղութեամբ յայտնագոյն դիմար-թուր: Հայրենի կարգաւորումն է: Կուր-դար ԱՄՆ-ու նոր իշխանութիւնը օ-ժանդակութեան ուղած է անոր առնչու-թեան: Ըսած է թէ Ռուսիկները կու-րկնով ստանում են ևս Քուրբ պատ-մարաններու մարմին և կարգութիւն դր-մէ: Այլ կրկնում է թէ իրենց աւելի քան մէկ իշխան փաստաթուղթ գաղտնա-րէր իր ղեկավարներ մէջ, քարտն էր Հայ-կական կորթ ալ նորը ընկուլ, երբ ալ այ փաստաթուղթը անի: Իրարիկ լայն փաստաթուղթ աշխատանք էր տարուի, չե-տու քաղաքականութիւն առաւ չնով որո-ւում էր կարգին: Երկրիքներ իր հա-մարկութեան ըսած է Կարտայի: Ապա, ա-ւելցնցած: Մէջին մեր պատմութիւնը դիմախիւրը պատարանը, ըմբը, շարտախանքնքն անգամ:

Քուրբայի վարչապետը յոյս յայտնում է որ ԱՄՆ-ու նոր իշխանութիւնը հայ-կական Սփիւրիներ ծուղակը չիմար: Իր խոսքին մէջ ալ ապաւորութեան մին ալ ուղղած է Հայաստանի, քանի որ Երե-ւան ոչ թէ Սփիւրիներ, այլ իր ժողովրդին ձայնին պէտք է անալ: Երևանում է թէ Հայրեն պարզ զարգացական լայնիւրով, զարկալայնի արտասանքով ի կարգաւ-որութիւն:

Կարտայի երտային Միութեան ար-տարարութեամբ արժանատիւ է, քա-նի որ Քուրբայի արտասանութիւնը ան-դարդաւ իր մեծեցն, բայց կիսորդ ար-դէն ընդունում է: Միութեան իր իր իր շնորհակալ էր անդամակցութիւնը վաղ յայտնի ըստ ու այս շարք մը իր-ը գտնէ յայտարարած է Բ. Կարտայ:

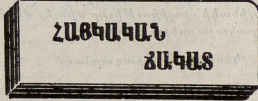
ԻՌԻԲԻՐՈՅ վարչապետը երտային թեկնածութեան ուղղած արժանի մը թեկնածու է քրտական կարգին կարգ-իւրդութեան (ԳԲԲ) հանգել աւելի խոսն կեցողութեան աննալ: Կրտային իր հարաբերական կարգաւորութեան զու-լակիւր, այն-ի գործնական քաղաք-ականները երտային անոր կառուցելը զարգացելու նպատակով:

ԿԻՊՐՈՍԻ ԻՈՐԶՐԴԱՐԱՆԻ ՆԱԵԳՈՎԱԶՆ ՄԵԼԿՈՆԵԱՆԻ ՄԱՍԻՆ

Կիպրոսի խորհրդարանի նախագահ Մ. Կարտային (եւ ոչ Գարոբեան) երես-նային ձեռքը իրեն հարցում է Մե-լ-դուսն զարգացանի մասին, ու պատա-ստանք հրատարակած Նոյեմբեր 14ի թի-ւին մէջ:

Միւրի համար ալ շատ զեւ քան է որ վարձարանը այս վիճակին մէջ էր գտն-ը: Մեջ համարան չեւր ալ կեցողու-մէն և ընկնցքին: Խախտը պատճառի շնորհիւ գործակցելով հայ համայնքին հետ, իր փորձի ալ ընկնցքին արդէն ըլլալ: ապա, ալ մարդկային կարելու-թեան, սահմանին մէջ ամեն քան իր փոր-մեջ որ ալ վարձարանը երկին կարե-նայ գործել, վարձարան որ հայ ժող-ովրդի քաղաքի մէջ ներկայացուցիչ էր, ինչպիսիք ամբողջ աշխարհին առ-կու: Իր յուսում որ անոր առաւելած որո-ւում կարգանելու կուտանքին մէջ որո-ւում և վարձարանը չիմար: Ուրիկ հայ համայնքին և մեր ընդունի փափակ է:

Կարտայ հայ համայնքին ներառյալ-ցուցի վարչալի Մասնական որ ընկն-ցած է Մ. Նարկանիւր, իր կարգին Բ-տան է: Մեջ միւրիւր և օժանդակու-թեանը ներքին գործերու նախարարին, կրտայի պատկանական գաղթին մէջ առ-կու Մեղանանի 60 անդուր՝ երկու չե-ւր, ալ անդեր անաւոր: Ինչպէս դի-մար, ալ մեծ ծախքը անկան ևս առաւել որդեր: որդեր յանգանք և Մեղանան, ի վիճակով երկնք շարքներ և մար-դուն: Փոքի մը ժամը վարձարանը տան է և մարդ չի կրնար անդու-րեցն: Երան Հայրեն որդեր իր զմէ որոշ արտա-յայտութիւններ անցնցած էին ալ կար-գաւորութեան իմար էր, կարտային ար-մեջ իր կրտայ, բայց ի մերժում ամեն քան ի փոխարեւոր դաժանք:

ՄԻՆԱԿԻ ԽՈՒՄԻՐԻ
ՆԱԽԱՐԱՆՆԵՐԸ

Միւրի խոսքին երեւ նախադասները Բազուն Նոյեմբեր 14ին անցան և Ե-րեւան: Նոր հանդիմանութիւն ունեւոր-ն արտայայտելու գործերը, նախարար Ե. Նա-րկանանի հետ: Տեսողութեան իրեն-կան է Կարտայի հարցին կարգաւ-որան չիմարել և Միութեան մէջ Հա-յաստանի, Արցրիկին ու Ռուսաստանի նախադասներուն կորթ ստորագրուած ինչպիսիքը:

Երեսուն երեւ նախադասները դու-րս են Մեկնանքներ, որ տեսա-լու են հանդիմանութեան ղեկավարու-թեան հետ:

Երեւ նախադասներին ՂԶ նախա-գահ Բ. Մահկանի հետ հանդիմանքին այս վերջին ընկած է թէ իրեն Բ-դրդան - Կարտայ համաձայնու-թեան կարգաւորան չիմարել մէջ զարգացելիք երկրորդական հաստա-տանի դրական ապագայութեան ունեւոր-ն: Կարդ ամեն փաստաթուղթ իր գնա-ւան, նախ ամեն ըսած է թէ նոր չոր-մար, առաւել ՂԶ մասնակցութեան, համապարհակ չի կրնար ըլլալ: յայտն-այն նկար առած ալ որ կարգաւորան վերաբերալ Արցրիկ իր տեսակէր ու-ն:

Նախադասները հաստատում են թէ ա-լ (Տարբ. Գ. Կ)

Phonéthon 2008

Communiqué de Presse

Malgré la crise, 1,2 million d'euros ont été recueillis au Phonéthon 2008 pour le développement des villages d'Arménie et du Karabagh

Malgré la crise financière, les donateurs ont répondu présents au 9ème Phonéthon humanitaire, organisé par le Fonds Arménien de France, du 13 au 16 novembre 2008. En effet, quelles 1,2 million d'euros ont été recueillis, soit une progression d'environ 10% par rapport à 2007. Cette somme va être consacrée au développement des villages reculés d'Arménie et du Karabagh: irrigation, eau potable, tracteurs, semences, élevage et infrastructures socio-éducatives (écoles, dispensaires, etc.). Les dons recueillis serviront à la réalisation de projets vitaux pour les villages de la région de Tavoush et de Lori, en Arménie, et des régions de Hadroust et de Martuni dans le Haut Karabagh.

Lors de la cérémonie de clôture du Phonéthon à Paris, qui a réuni de nombreux élus ainsi que les bénévoles, le titre de Membre d'Honneur a été décerné à Monseigneur Norvan Zakarian, Primat de l'Eglise Apostolique Arménienne de France, en reconnaissance de son soutien sans faille au Fonds Arménien depuis sa création.

Le Phonéthon 2008 a mobilisé plus de 600 bénévoles opérant à partir de 156 postes téléphoniques et ordinateurs situés à Lyon, Marseille, Nice, Toulouse et Paris. Près de 13 000 familles, entreprises et associations ont fait des promesses de dons. En France 1,1 million d'euros (11 200 promesses) ont été recueillis, en Allemagne 65 000 euros (1 100 promesses), en Suisse 25 000 euros, etc. Des Phonéthons se déroulent également en Arménie, au Karabagh, en Australie, en Argentine et aux Pays-Bas, ainsi qu'un Radiothon au Liban.

Pour la première fois, des bénévoles venus de New York ont lancé, à partir de la France, un Phonéthon sur la côte Est des Etats-Unis, qui va s'y poursuivre dans les jours à venir.

Enfin, le Téléthon annuel du Fonds Arménien aura lieu à Los Angeles le 27 novembre prochain.

Le Fonds Arménien de France remercie chaleureusement tous ses donateurs de leur confiance. Il remercie également les bénévoles qui ont participé à la réussite de ce Phonéthon, ainsi que France Télécom-Orange, partenaire officiel de cette opération humanitaire.

Les donateurs qui n'ont pas pu être joints par nos bénévoles peuvent encore apporter leur contribution en appelant le N° Azur 0 810 05 22 22 aux heures de bureau jusqu'au 31 décembre 2008, sur le site www.fondsarmenien.net ou bien en envoyant directement leurs chèques à :

Fonds Arménien de France
BP 12, 75660 - Paris cedex 14

Un reçu CERFA leur permettra de bénéficier d'une réduction d'impôt de 66%.

Paris, le 16 novembre

«ԿԱՐԴԱՅԷՔ՝ ՍԱՐԳՍԻՆ ԿԱՐՏԻ

Կիրարար Ծիլայեր(*)

Համակարգիչի գրեթե հրաշքը՝ սեղեթիվի մի գոտիում համար կ'առաջանայ ամացանցի տարա-
 ծությունների համա հանդիպեցա-
 չի մը, ուր կային մէջերումները
 ընթերցանի մասին: Յաճախ դրան
 եւ խառնեմ եմ մեր ստանդերտ հեռա-
 ցող գրերի մասին, զանգուածային
 արտադրութեան պատկերներով
 եւ ծանրեով անոր փոխարինման մա-
 սին, որոնք մեր աչքերին եւ ական-
 ներուն վրայ դրանով ծագարներն
 ներս կը հասնի, առանց մեր կողմէ
 եղած ընտրութեան, նախախտու-
 թեան, իմացական ծուլութեան մը
 ընդարձակման մէջ: Ինչ որ դաս-
 ալ էլ էին վրայ, անուններն եւ գա-
 տումներ, ծանօթ եւ զեւ անանոթի,
 լուսատու ընդին, գտնալով
 արժեքի մասին խոր:

Ոչ որք համար գաղափար է որ
 ընթերցողներն թիւր կը նուազի,
 երբ արուն բացմանը բացատրու-
 թիւները, ահապա՛ն հնչեցնողներ
 ինչ պատկեր: Փոքր եւ վատագուծ
 ժողովուրդներն պարզապէս, ադ-
 զալին լիզուով ընթերցողներն
 համարենք ընդհանրապէս նուա-
 ղու՛մ կը չեւտուի, քանի որ այդ
 հասարակ յայտարար եղող եւ ինք-
 նուիրեն կերտող ազգային լիզու-
 տեղի կուտայ եւ կը փոխարինուի
 արտակալ այս կամ այն լիզուով:
 Մեր ժողովուրդի գոյութեանակա-
 ն արտակալ ազգային լիզուի կը տան
 եւ անոր փոխարինումը տարբեր
 լիզուով, կը համարուի ընթերցան

յառաջգիծութիւն եւ խաղողութիւն,
 խորհելով որ կարգ էր բարդութիւն
 այդ ձեւով կը գործածուին:
 Ընթերցումը առաջնութիւն է,
 ինչպէս յաճախ կը չեւտու առաջ-
 նութեան հոռուական իմաստով, որ
 կը նշանակէ հոգիի ուժ: Այնպէս է
 կազմութիւնը որ արտ, որ մեր կարե-
 ւոր համարեցան շունչովի անունը
 ներով ժողովները, ինչպէս օրա-
 կարգի կէտ պէտք է դարձնեն, ա-
 զա թէ ոչ ընդարձակման պիտակի
 մէջ ազգը պիտի գտնուի վրէժի:
 Ընթերցումը հաւաքականութեան հետ
 «հարցողականութեան» եւ «հա-
 ղողողութեան» սովորին համարել
 լուրջ կողմեր, է նաեւ մեր ներաշ-
 խարին մէջ չըլելու ինքնատի
 ծիրը, երբ զի յանդիման կը մտնու
 մենք մերի հետ, մեր մտնորութեան
 մէջ հարստացում կը նուազան: Ժիլ
 Արշալույս(**) արձանի դպրակը
 էր, երբ կը գրէ: ԸՄԻ պիտի ու-
 ղանդուի գրադարանը, երբ ես հե-
 ուցած ըլլամ այս աշխարհին:
 Իր գէտ գէտ շունիմ: Թող դիտալ
 միայն որ յաճախելով գիրքերը,
 գտած եմ անպակիքի սիրտները:
 Ինչո՞ւ սիրտները: Ոչ թէ համանակ
 մեղացելու, ինչպէս այդ կը ինքնե-
 լինքը արկածային կամ նման պատու-
 թիւներ կարգաւորով, հանրային փո-
 խաղարկողներն մէջ, կամ ար-
 ձեւալուրդի ինքնացիներն առաջ
 վրայ պատկերով, այլ բացառելու
 համար մարդոց վրայ, անցնալ եւ
 ներկալ, հասկնալու համար, պա-

տախտաններ գտնելու հարցումնե-
 րու, որոնք մեզ դուրս կը բերեն
 արտադրող սպառող եւ մարդադ-
 կան խոցողակի վիճակէն: Ընթեր-
 ցումը զիս կը դարձնէ ժամանակա-
 կից փորձիկների տաղանդներուն
 ընկեր, ընկեր՝ Նաբակեան, Զա-
 ընկեր, կամ Սուրբ Օդիստիսի
 խոստովանութիւններուն: Այսին-
 քով՝ կ'անձի, կը շատանա:
 Ըսէ՛ կ'անձի, կը մեծնում, քանի
 որ ընթերցումը ինքնատիքն ունի
 ինքնացի է: Ինչպէ՛ս Ուսում եմբեր-
 քի(***) խոտ տարաբար կ'արժէ
 խորհրդածութեան առաքելալ գոր-
 ձնել: Կը կարգաւոր: «Հարցող
 պէտք է ըլլայ լաւ կարգաւոր հա-
 մար: Այսինքն, ընթերցանի հա-
 ղողանչիւր արարումը նորի գը որո-
 նում է, էլլը զարգացման պատկերը
 է կէք ընթերցողը չընդգայն գլան,
 զայն որ ներաշխարհին եւ տաղանդ-
 ներուն, հմայելու պատճենով, անոր
 համար ալ, երբեքն կ'անց կ'առ-
 նեցի, մտածումը կամ գտնումը կը
 զարուհալուի, նոր հորիզոններ
 եւ նոր գոյներով, անկ կը գտնուի
 պատումն մէջ, եւ այս կէտն կը
 սիւն հարստացումը, քանի որ կը
 կատարենք ներսում մը մեր նե-
 լաշխարհին մէջ: Այդպէս է ար-
 լաւուր նաեւ, ինչպէս իմաստագիր
 Ալէկ Իրանցի կը «Բնաւ գտնուի գե-
 դարուհար մասին» գրքին մէջ, որ
 արուեստի գործը ինքնին էլ գործ է,
 բայց իր րոլանդակութիւնն անկախ
 հաղագրողներն ծնունդով ունի տալ,
 զարպիւղները՝ դեր կը կատարէ,
 ինչպէս այդ կը պատահի՝ տարբա-
 յունական կարգ էր փորձերու ըն-
 թացելին:

Ընթերցան պահելու ինքնատիպ
 արարումը այնպիսի դպրակի կերպով
 կը բացատրէ Ալեքսի Ստե-
 կէ(***) կը «Ընթերցանութեան
 պատմութիւնը» գրքին մէջ, զոր չեմ
 կարգաւոր, բայց պէտք է գտնեմ
 եւ կարդամ: Ըսած է. «Յնարի
 մը դիտած, ընթերցողը կընայ խա-
 ներ փոխել պատգամի, որ իրեն
 համար կը լուծէ շարք մը, առանց
 պատմական կապի բնարդի կամ
 հեղինակին հետ: Այս ներքին համ-
 րողութիւնը կընայ հարստացնել
 կամ արտադրանքի գրութիւնը: Ան-
 փոփոխ կերպով, ընթերցողը կա-
 ղութիւնը կը գտնուար ընթերցել:
 Տղիտուհեան, համոզումով, ու-
 չիմութեանը, խորանախոյնութեանը
 կամ կեղծելով, լուսատուներով, ըն-
 թերցողը վերադառն կը գրէ ընթալ-
 րը բնորոշութիւնը բաւերով, բայց այլ
 վերադառնութեանը մը ներքեւ, ձեւով
 մը դալն կը փրկանեմ, պարզ
 տուեալէ մեկնելով անոր կուտայ

գոյութեան մը: Այս ընթերցումն
 է որ ընթերցանութիւնը ժամանակն
 անկին կը տանի եւ դալն կը դարձնէ
 ինքնատիպ ստեղծագործութիւն:

Այսպէս է ընթերցանութեան հաւա-
 քը, ընդհանրապէս:
 Այսպէս պիտի ըլլայ ընթերցա-
 նութեան հրաշքը՝ հայ մարդուն հա-
 մար, ժամանակը ինքնութեան
 մէջ, որ կ'աշխարհի առանց հայե-
 ընով ընթերցանի, առանց հայե-
 ընով ստեղծագործութեան: Սակե-
 ճագործողը՝ նաեւ ընթերցողը: Այս
 ըմբռնումով հարկ է դիտել Հայոց
 ազգային վերադարձի ինչպիսիքը,
 ինչպէս գիր ու խաղի համով
 ինքնութեան պահպանումը եւ հա-
 րստացումը, քանի որ ինչպէս սո-
 փորձութիւն ունի մէջերներու: Քը-
 ռանացի իմաստագիր Էդուարդ
 Վիկի խաղը, «Զարուեստ ժառան-
 ցութիւն, զարպիւղներով ժառան-
 ցարուեստին, որոնք ինքնութեան
 կերտում են: Կեղծել է, մարդո-
 սութեան հետ մը, ընդ որ հայերին
 շնորհ խաղի եւ խնդ գրքի, բայց
 զգացումով Հայ ենք», երբեմն ալ
 անյայնելով որ «Հայաստան ենք», երբ
 գտնուի որ տարբեր կընայ ըլլայ հա-
 յարէր, բայց Հայ պիտի ըլլայ
 պարզապէս Հայ: Տարբանքը ողա-
 խոսնութեան մը թեկադրութիւն:

Ամէն որ թիւ մը աւելի նիւթա-
 պալու եւ գուճարածալ աշխարհին
 մէջ, պիտի տեսնեմք ընթերցանի
 ուղակիները, անհասարակ եւ հա-
 ապարար, որպէսզի մենք մեզ եւ
 մեր լիւսնորները զգրկենք ինչ ինչ
 նիւթներն եւ ժառանգութիւն:

Այս ստեղծել կարգադրողներ պի-
 տի ըլլայ՝ Ինչպէ՛ս պիտի հասնինք
 անոնք որոնք պիտի չկարգան: Այդ
 գալիքն րոլանդակութեանը իրու
 ուղակիներն ինքն մը անհրաժեշտ
 է, եւ նիւթական եւ մարդկային
 ներդրումներով, հակահայտա-
 ւորական եւ հակաշօնական յանդը-
 րութեանը: Իր ազգի վերադարձի
 ինչպիսի կը դրուի, հարկ է անդիտա-
 ւայ հանգստաւարութիւնները եւ
 կիսամիջոցները:

12 Հոկտեմբեր 2008

ՅԱԿՈԲ ՊՈԼԵՆՆ

վերադարձել արեւոյ եւ ինչպիսի
 գալուստ պիտի տեսնուի պահէ՛
 ձեւ եկել է՝... տասի քարտուղա-
 րու հետ, - տեղեկալ պահէ՛ք:

Բիշ անց վարդգիւր ներս մտաւ:

- Հը... Ինչո՞ւ տասց կեցողիւն՝
 հարցեց նա:

- Ասաց որ ինքն ինձ դիտողու-
 թիւն արել է:

- Ընդամէնը այդքա՞ն...

- Բիշ է: Անկէն էլ կը ուղտու:

- Չարմա՞նայի է:

- Լաւ եւ չուղեցիր միջնատու-
 եւ չկարողացայ քողարկել դռնու-
 նայութիւնս: Ու երեւի ինչ որ չա-

րակիդ երանդ էլ կար սա՞մին
 մէջ:

- Ոչինչ տասցիւր...

- Թէ չէ՛ չգիտեիր ինչ է կատար-
 ւում, տասցի՛՛ք... Երեւի պէտք է
 խորհարար ստաց լինէ՛ր:

- Ուրեմն՝ դիտողութիւնն արել
 է... տասց վարդգէ՛ւր: Ինչ էլ
 րստեւ եւ օգտաւորութիւն՝... Մը
 սինքն այս անգամ պի՛տք:

Այդ օր եւ գործանախօրէն հաւ-
 կանում էի նաեւ շատումը:

Եւ շատ լաւ հակացայ որ յաջորդ
 անգամ հաստատ չեմ զարձնելու:

Կ.Ա.Ս.

(Դ. եւ Վերքին մաս)

Անեղբայրներու
 Մէջ
 ԶԱՊԷԼ ԵՍԱՅԵԱՆ
 ՃԱՄԱՐՈՒՆ ՎՐԱՅ

Մայրաքաղաքի, այսինքն կոթողեցած
 սիրտին, պատանեկոտ նստած մէջ
 քուլը՝ անցնի ոտք վրայ կեցած էր նոր
 հարկերը, անկէն ալ ալիքի գիտարի ադ-
 վինիք կը ինքնային կուտային ծառայու-
 թիւնները:

Մեր քովի եր նաեւ հանք Ստան,՝
 արանի պէս անցնող ու իսկ անցնող
 եւ կաղնիով միւսնորներն շարքին մէջ,
 Իր գէթերը կ'առնէր խաղաղ եր, չոնքի
 խոտորի էր եւ աչքերն ուսան էին զեւ
 նոր թափած արցունքները:

Վերջապէս աղբիւրներ ընդին խաղ-
 արարում էր ու գրեմ հեղեղի, մեր դիտա-
 ւը: Այսու եւ անոր յայ մը զարդակով
 երկնական հովիտ, կը լուսաւորէր ան-
 շարժ ծովանքը արկանակներուն եւ մե-
 լե մեր չէր բարձրանար, այնպէս որ

զէմերը մութի մէջ կը մտային: Այս
 ժամը ու տառանքի լուսեման մէջ էր
 որ քայլ հասաւ տեղին թա՛նանս: Կնիւրու
 մէջ անորով չուէ՛ր ըր լուսեման, եւ հա-
 ճի Ստան կայտեցաւ կը անպարտու-
 նին: Մութին մէջ տեսայ որ եր աչքերը
 կը լուսեմ տեսութեան եւ արժանա-
 րահող:

Բազմաթիւական կարգ էր խաղեր
 փոխանակելի ետքը, թա՛նանս յայտնի
 էր որ այցելութեան նպատակն էր մեր
 միջնորդութեան գիտել, անցնողու հա-
 մար արդենք որպէսզի ընդունելի կա-
 ուսարկութեան ներգալացուած ծրագր-
 րը շնորհակալութեամբ: Այդ խնդիր
 հրապալ աթիւնորութեան ունէր այն անոնք
 որպէսզի հարկաւորեմ համար: Կատարու-
 թիւնը յանձնաժողովները կը կազմէր ա-
 մեն հրդեհակամ վաշտերը մէջ ու անոնց
 կը յանձնէր ծրագրերը մշակութիւնը:
 Ընդհանրապէս տարածում բարդացնող
 մէջ կամ երկու Հայեր կը գտնուէին
 այդ յանձնաժողովներուն մէջ՝ որոնք
 ստիպարար ծախի հետ տալին տեղին մե-
 ձեւանմաններն, թա՛նանս յայտնի համե-
 լանս Արկանան ժողովուրդին տալու-
 թիւնն ու զարդակը չափ չունէր: Կը
 հեկնէր, կը դաշնէր, կը պարզուէր, եւ
 ինչո՞ւ յոյժան, ծանօթ արեւ լեզին՝ ար-
 ւանանմանում համար իրենց ստիպն էին:
 Ու յանձնաժողովն այդ անդամներն
 զուտ կը քաղէին այդ րոպէներէն:

Ստանիէն թա՛նանս լինուեցան յան-
 ճագողիկ անգամ նշանակումներ: Եւ
 խորհարարս՝ զայնպիսի հետ յանձն
 տեսնելուն առիթ ունեցան՝ կը գո-
 ճաւաք վերադարձին փէշերը փոխելու
 կը խոսէր ու կը համարէր՝ առանց թե-
 ալի ընելու արջները: անձեմբեր, հա-
 խալներէն եւ րոպէները կը ծախէին կը
 ծախէր: Ժողովուրդը հրաշքանք կը
 գայտնովով եւ անհուն տեսութիւնը կը
 կայտաւորէր արցունքներու հունէն:

Տղիք չգիտի տալին: Հանք Ստան գե-
 լուրի կեցեր էր: Թշուալի այլեւս ինչ-
 քանք ընել իրենց գէ՛մ, արքայն ուղ-
 ժանցը էր որ քարէնէն՝ Մարտի մը գող-
 զրդակն՝ կը հեծնէր: «Հաւատարմ
 հողին տանն եւ, եւ ի՞նչու անցեր, որի՛
 համար օճար պիտի լինեմ: Թող պիտի
 ըլլայ: Չպիտի ընդունուի, ու քրտա-
 տացման իրենց եղած առաքելն, կը
 բացատրուէին:

- Հինգ կապուց, թաւալուցի հիւղակ
 մը թէկն միւսէն: Հինգ հողից ընտա-
 րիկ համար: գերեզման էր լինել կոր,
 ըսէ՛ր:

Երբ ճարտասա թա՛նանս, գրեթե վը-
 ստանովով արտադրանքներն, մեկնեցաւ,
 ներկայեւ ճարտարագետն ու եղբէն
 քաղաքները ինչպէս կը տեղէն գտնու-
 թեան մէջ: Կ'աւելի ու հարստացնէր
 ինքն մէկը կը քայլէր միւսին հետ կը ցա-
 ւում ու վիշտով: Գոյաւարները կ'ընէին ան-

հետաքողներուն, եւ կ'որոշային իւրաքան-
 չուրին վրայ ստանձնել: Երբեմն սուր,
 սիրական հուսալուծ մը օրը կը պատ-
 ուր, եւ ամէնք լուսով ծախի կ'ընէին:

- Վախ... Նաւա՛ն, վախ...:

Վարի արդենք ուրիշ ծախի կը
 բարձրանէին, կը խառնուէին հաւա-
 չանքներն, կ'ամբողջանէին գտնուց:

- Ճարմը... Եւ... Եւ...:

Հնոցանո՛ւ ծախիք ծախանքն ու մեզ
 ընկալալով պատանեկոտ ցրեցանս ա-
 չիկն անկին: Գտնելու տախտակաւ:
 Մենք լուս արտանուստ կը քանալու
 անոր որ շնորհողներն ունէին դպրիկե-
 ճան տակ, քաղաքաւոր եւ հարուստ կը
 համարուէին: Մեր դիտած լուսարկին
 մէջ մտնը կը համարէր եւ մեզը կընկալու-
 յալուած հանդիսակ պատանեկոտ, կը
 դիտէինք այն անկնից որ մեզի վերա-
 պալանում էր: Գա՛մ մը ետք ամբար ալ
 պատանեկոտ էին, միայն հանք Ստան ադ-
 արանով հաւար կը գնդերէր ծաղող
 արքներն շարքին մէջ...: Այդ քուլը
 թիւն էր ու խոտումները եր ժգո՛ւտա-
 ներով, ամառն, սիրտերը կը ծախէին եւ
 ինչպէս որ մեզ ալ ծաղողն, լուսարկն
 մէջ մը մէջ, մէջ մը փալ կ'ուզէին ըն-
 դաւա արքներէն: Կ'ընէին եւ կամ
 քուլի մէջ կընդունուի պատանեկոտները:

Ս. ՅՈՒՆԱՆՆԻՍԻ-ՄԿՐՏԻՉ ՓՈՒԽԻՉ

ՈՒՐԱՐԱՐ՝ Նոյեմբեր 21
ԵՐ ՅՈՒՆԱՆՆԻՍԻ ՊԱՆՈՅ
ԼՆՈՒՆՈՒՄԸ Ս. ՍԱՅՈՒՆՆԻՍԻ
ԵՐԻՑ ԱՐԱՄԵ Ն ՏԱՆԱՐԸ
Սկիզբը՝ Ժամկետային համար 99-ին
Պատարագ՝ Ժամը 10:30-ին

(Ծար. Ա. Էջեմ)

սանձ կոնախի շարքայից է և անոր Ժո-
ղովուրդի շամառայինների և ժա-
նակցության անկարգի կողմից կարգա-
ւորումը յանդի:

ՆԱԽԱԳԱՀ Ս. ՍԱՐԳՍԵԱՆԻ ՍՏԵՓԱՆԱԿԵՐՏ ԱՅՅԸ

Նախագահ Ս. Սարգսյանի Նոյ. 14-ին
Ստեփանակերտ դառնալի և վերջին ամ-
սույն ձեռք բերված անհաջող ընթացի-
քի հետևանքով որևէ տեղեկատվություն
չկապարտում այդ պատճառներով
մասին, թաղ ուղարկել է որ այդը դու-
րադիստան է Միևնի խումբի նախագահ-
ներուն, ինչ գտնուելու նախադասի-
նուն:

Նախագահ Ս. Սարգսյանի Նոյեմբեր 15-
ին ներկայ գտնուել է Ստեփանակերտի
Սպարտ ամբի կազմակերպության շա-
մարան, որտեղ մասնակցած են Նախագահ
զին և Նախատանի կրթ-պարի խում-
բի:

ԻՂԶ

ԱՎՐԵՅԱՆԱԿԱՆ ՅԱՐԱԿՈՒՄԸ ԵՏ ՄՂՈՒՄՍ

Նոյեմբեր 16-ին առավոտ ժամերուն
հորրեքնական ճակատ ժողովրդի շա-
ղարկող զինվոր Նախագահների խումբ
փորձել է անդի կարգադրել զինվո-
րու հանի, Անգոր Սեֆյան Աճառյալ վա-
րին ուղղվելու: Ներկայումս զորա-
րու զինվորները նկատելով կատա-
րածը, պաշտպանության անցած են և
նորից կեն ժամույն բախումներ ունեցն
նախադասներից: Նախ: Արթուրյանի-
ները է վերջին նախադաս են, որոնք մին
այ տալով: Նախագահ կողմից գրե՛ կամ
վրադրել են:

Մարտի սկիզբից այ տարբերական
զորամասեր շատ փորձ կատարած է-
ին, ինչ Մարտիկների զինվորի կու-
նարի զինվոր ժամեր: Անկ է վեր սու-
մանային առավել լուրջ ինքնակազմ
հետադիմ Նոյեմբեր 16-ին: Ուղարկում է
որ նոր փորձ սկսել ունեցած է այն որ
կեր Միևնի խումբի կեր նախադասի-
նուն Ստեփանակերտ կը գտնուելին:

ԴՈՒՆ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԵՐԻՄԱՎԱՐԻՔ ՔՈՒՎՈՒՄՍ

Խորհրդակցության հանդիման զինվորա-
նապատ ձեռք բերված 20-ին (Փուրջի)
հանրապետության հիմնադրության 90-
րդ տարեգիծության խումբի մեր 12 շինա-
արկեր շարժանքը ընդ է: Լուրջ հա-
ջորդած էր Վերսալի (Նոյ 14), տե-
ղեկատվող զինվորանապատի տարբեր թ-
նկողնականներ: Այս վերջին ընդ է թե
գիտած են զինվորանապատներ տեղե-
կին որ խոստանալ է անդադար նորոգել
քանդուած շինարարներ:

Les Activités du Mois de Novembre du Centre Culturel Sahak-Mesrop de Marseille

Directeur : Khatchig YILMAZIAN

— LUNDI 24 NOVEMBRE à 20h30

Présentation et dédicace du livre «ARMENIACA II»
par Robert DERMERGUERIAN, professeur émérite
et Patrick DONABEDIAN, maître de conférences à l'Université de Provence

— Entrée libre —

Imprimé sur les Presses du Journal «HARATCH»

83 rue d'Hauteville 75010 Paris

Siret : 571 027 317 000 15 — Commission Paritaire : N° 0609 K 84976

Ծ Ն Ո Ւ Ն Դ

Գագիկ ՇԱԼՃԻԱՆ
և
Լիլիթ ՔԻՄԻՋԻԱՆ
ուրախությամբ ունենալով ծնունդանկար
թիվը անդամիկ գաղկին՝

ՏԻԴՐԵՆԻ

Ճնշված: Փարիզ,
2008 Նոյեմբեր 15-ին:

Gaguik CHALDJIAN
Lilith BEKMEZIAN
ont la joie d'annoncer
la naissance de leur fils

TIGRANE

à Paris, le 15 octobre 2008.

Ի ՅԻՆԱՏԱԿ

Վաղե Զոհրաբյանի շինարարի Սարի
Արթուրյան 100 կերո կը նախի Վառա-
նիկ:

CROIX BLEUE
DES ARMÉNIENS
DE FRANCE

80-ԱՄԵԱԿԻ

ՀԱՆԿԻՄՈՒԹԻՒՆ

Կերպի, Նոյեմբեր 30, ժամը 15-ին
Ֆրանսիայի կապույտ Նախ: Կրիստյան,
Վառախի, Վիկին, Սեն Մարիա ար Պետ-
նի, Լիլիթ-Վերջուրյանի և Տեֆիկ մա-
նանկերը կը տանեն միութենա 80ամ-
եակը:

ՏԵՄԻՆԻ ՔՐՈՊՈՒՆԵԻ

արաններուն ձեռք:
Մուտքի արանին ձեռք կը շուգարդուի
կապույտ Նախ: պատմությունը նկարներով
և ֆիլմով:

Հանդիմանքից բացումը կը կատարել
կապույտ Նախ: վեց զարդանկար, աշակեր-
տական երգչախումբ, այսպիսով պար-
բոլ ու նոր տարածներով կոչվել կունենալ:

ԳՈՐԻՍ - ՍԱՍՈՒՆ

ՎԱՐԱՅԻՆ ՀԱՄԱՌՔԸ

Մասնակցություն 12 կերո:
5-12 տարեկան մանուկներու համար՝ 10:
Տոնակեր համար զինվոր:
Տեֆիկ, Վերջուրյանի և Վիկին Հա-
մախումբի Տոնակեր և կապույտ Նախ:
անդամակներուն:

ԱՆՈՐՈՎԻԼ

Կապույտ Նախ: Անթուրյանի ձեռքի Բի-
զանի մասնակցող, հոգնազատական
պատմությունները կու տալ ողբանգի
անկարներուն հոգնա շամար, Կի-
րակի, Նոյեմբեր 23-ին, Անթուրյանի Ս.
Պողոս-Պետրոս կենդանի, Կամառա փո-
ղոց:

Հանդիմանքից լուրջ տեղի կունենալ
հոգնա շամար, Հալ Մախումբի Տոն, ձեռք
(9 ուղի ար Մարտի):

Սերուն կը շարունակի հանդիմանող
անկարներուն հիմունք ընտանիքներ ու
բարեկամները:
Ե ՎԱՐԱՅԻՆ ամեն ինչառար յար-
գազմունք:

Le négationnisme est un crime, pour le punir je veux une loi.

MANIFESTATION SAMEDI 22 NOVEMBRE

devant LE SENAT
A 15 HEURES

Angle rue de Tournon - rue de Vaugirard
Paris 6°

Métro : Odéon

organisée

par le Conseil de Coordination c'es Organisations Arméniennes
de France

www.ccaf.info

Ս. ՄՈՐԱՏԻԱՆ ՎԱՐՄԱՐԱՆ

ՆԱԽԻՆ ԱՇԿԱԿԵՐՏԱՅ
ՄԻՈՒԹԻՒՆԸ

ՆՈՐԱԿԱՅ ՄԻՈՒԹԻՒՆԸ

LE COLLEGE S. MOORAT
L'UNION DES ANCIENS ELEVES
L'ASSOCIATION
DES PARENTS D'ELEVES

vous invitent

le VENDREDI 21 NOVEMBRE à 20h

au YAN'S CLUB

5 avenue Reille — 75014 PARIS

A UN

DINER AMICAL

Haroutioun, Raymond KEVORKIAN
ancien élève, Conservateur de la Bibliothèque Nubar
commentera

LA DERNIERE CRISE CAUCASIENNE

Prestation musicale de Bernard DEDEDJIAN

Réservation pour le dîner : Téléphoner à Gérard au: 01. 47. 97. 64. 16

Grande braderie de Noël

DONNEZ UN SENS A VOS CADEAUX

Les Samedi 6 et Dimanche 7 décembre, de 10h à 20h sans interruption

Artisanat d'Arménie :

Poterie, Objets de bois sculptés, Bijoux, Broderie, Tapisserie,
Instruments de musique, Khatchkar...

Artisanat arménien de Syrie :
Bijoux, Broderie...

Livres, Philatélie arménienne, Epicerie fine arménienne, Cadeaux...

Contes arméniens :

Samedi 15h30 : Conteurs de Sèvres;

Dimanche 15h30 : Corinne Mighirditchian, et Anouche Donabédian.

• Bar

• Restaurant

Pour la poursuite des activités de CHENE
en Arménie, en Artsakh et à Djavakkh

au Collège Samuel-Moorat

26 rue Troyon 92310 Sèvres — Métro Pont du Sèvres

Parking assuré

La Croix Bleue des Arméniens de France
organise en partenariat avec l'association «CHENE»
un MARCHÉ DE NOËL les 29 et 30 novembre
de 10 heures à 20 heures
à l'école bilingue Hamaskaïne,
60 boulevard Pinatol — 13012 Marseille

Cette initiative permettra d'aider de nombreux artisans d'Arménie.

ԱՃՄԱՆ ՏԱՐԻՆԵՐՈՒՆ

(ՀԱՏՈՒԱՅ ԻՐ ՅՈՒՇԵՐԻՆ)

ՔԱՆԿԱՆ ԳԱՐԱԿԱՐԳԻ ՄԱՍԻՆ

ՀԱՄԱՐ ՄԻՍԱԲԵԱՆ

Ձեռ գիտեր որեւէ տանն մեր
միտքէն անցած էր ողբունով ազա-
տանքը, մէկ օրէն միւրը:

Այս, յաճախ երազներ էր հիւսե-
ինք, երբ թագաւոր կը հիւսնդա-
նար, եկարջուս կը փոխուէր կամ
խորհրդաւոր չուկեր կը հաննէին
դուրսէն: Մակեդոնական խնկիրը
սուր հանգամանք առած էր եւ կը
թուէր թէ մենք ալ բանի մը կը
սպասէինք, հոտոտելով Արաստա-
մանի թերթերը:

Փիւշեր մը նորէն լուսցուցեր
էինք:

Խմբադաշտներ, Արամ Անտոնե-
ան, մէկ մէկ սենեակն մէկ բան-
տարկելով մէկ, յողուած կը պա-
նահէին: Գեղարք կը ստեղծէր ման-
րէններէն եւ առածի կարգը անցած
էին իր բացառիկ գոյութիւնները: 1911
մայիսի տանն մէկ, երբ ամէն մարդ
տասը փառայի հաց կ'առնէր, ինք
քսան փառայի կ'ապաղէր, որ-
պէսով մեծոքով բռնած մասերը ըն-
տեր չդնէ: Ուրեմն կէտը կը նե-
տեր: Անցած էր երեսուէր Գալուս-
րոմէն անցած տանն, գաւազանը
մեծոքէն կ'էրկայրէր, քիւն որ
թաց տեղ մը: Կատակէ խաղած
գոյրները, Գեղարք կը վազէ տուն,
սեղանի վրայէն կը լուսչուի որ լուսչ,
իրիկուհի եւ յաջորդ առտուն:
(Միայնիւն միշտ անպակաս էր
զգայական, իբրեւ աղօղու Նախնա-
խանքն որ ամէն բանի դէմ: Գե-
ղարք այս կամակամատութեան մէկ
պատճառն էր որ սուր թողաւտայ
կը անցուցնէր երբ մարմնապիկն:
Ուրիշ՝ խմբուք մը մնացած էր
վրան):

Անտոնեան, իսկական պաշար-
դուհ, որպէսզի ստիպէր Գեղարքը ան-
պատճառ յողուած էր գրէր Կիւրակի
օրուան թիւին համար, խմբադա-
տան խցիկին գոտիներն ու պատու-
հանները կը փակէր, եւ ցախաւոր
մեղքն առած՝ անխնայ կ'աւելցէր գե-
տեր, անտանիկի փռչիչ մը հանե-
լով: Գեղարք զիջէր ընտանի փակած
կը ճար, պատճ պատու կը դարձնէր:
Ոնկարները բան մը չէր, եթէ մէկն
ու մէկը տեղի չառար կամ ցախաւե-
ր չիմացնէր:

Կարճ երկան գրեցինք յողուած-
ներն եւ գիշերուան մնացեալ մասը
անցու: Գեղարք-բաղադրական խո-
սակցութիւններով ու երազներով:

Անտոնեան, որ նամակագրու-
թեամբ կ'ապագած էր Ռուսիէն Չար-
դաւանի հետ, կը պատմէր թէ իր
բանեամբ «Թագաւոր» անուն յեղա-
փոխական թերթ մը կը հրատար-
էին Զեյնալի մէկ, թէ Պարսիկ թըր-
քները որ ունի որ շատ յաջող եւ
յաջողուն բաներ կը գրէ: Ու կը
հաղցնէր Գեղարքին թէ կը հանդե-
նայ...: Երկուսն ալ անտիրու-
նայով, ուրիշ ճորտութիւնները կ'ու-
զէինք լսել, իր ընկերէն կ'ախտու-
մէն: Մաշուրը ստակէր, ապագա-
նքը...

Ուրիշ գիշերներ, Գեղարքին, եր-
բեմն ալ Տիգրանին հետ, զէն գիտեր
ի՞նչ բանէ ներքնաւոր, կ'երթային
թէ ահա Մուրթիկն կը փոխուի, ա-
զատութիւն կը հռչակուի, քիւն մը
լուսչ կ'առնէր:

Եւ ծրագիրներ, ծրագիրներ...

Մեր ուզածին պէս թերթ մը կը
հաննէք, ազա՛ւա, զբաղանք զապա-
րական: Յետոյ գիրքեր...

Երիտասարդական Միութիւն
մը կը հաստատենք, ուսանողներ կը
դրկենք եւրոպա:

Եւ Ժնեւն կ'երթամ համալսա-
րանական շրջան մը բոլորելու հա-
մար: Այո, Չուիցիւրիս, Չուիցի-
րիս... «Իրօշաւանց ալ հոն է...

Հապա Հայաստան, եւ երթալ
տանից կ'ուզեմ, աշգոյս տանի...
Եւսե կ'ուզար...

Ո՞ր չուգեր. երանի՜ թէ: Եւ
ստակի...

Երբ տուտու կ'ըլլար եւ քնաթի-
ւան աշգոյսով գուր կ'ըլլէինք,
երբ ցուրիները աշճախ կը վազէին
«Եղա՛ւա՛մ», «Եղա՛ւա՛հ» պողոտայի,
երբ կը ստեղծէր նոյն դաժան զէմ-
քերը պողոտային երկու ամբարտ-
վայ, կամ զորը բաղմունիւնները
կը խոխալէր սքանչելանքով, մէկ
անտունի խոսակցութիւնները,
անմիջապէս կը սփռէինք,- «Եղա՛յ
ախա՛ւ որ երազ էր»...

Առտու մը, սակայն, երազը դար-
ձաւ իրականութիւն:

Թերթերը վախճուող երկտող մը
հրատարակած էին: Բայց, մէկ օ-
րէն միւրը կայացուցան փոխուե-
ցաւ. «Եղա՛ւա՛հ» արտադրութեամբ,
նշույս պիտի բաշէր Մարիոն Նա-
խանեան:

10 Յուլի, 1908... եղա՛ւա՛հ
Հիւրիկայէր, եղա՛ւա՛հ Աղայէր,
եղա՛ւա՛հ Մուսալվար, եղա՛ւա՛հ
Միլիք...

Այն ժամ ի՞նչ թէ ի՞նչպէս անցու
առաջին օրը: Եթէ չէ՞ր միայնի,
երկրորդ կը երթար օրն էր որ,
Արամ Անտոնեանին, Գեղարքին եւ
ուրիշներու հետ խոսակցելով ամ-
բարտանք, զգացին Պապը Ալի, - այս
անգամ բուն իսկ պատմական մեծ
դրամ, կարմիր ֆէնէրը ծուռ
գրած, կարմիր դրօշ մըն ալ բլու-
նած:

Փառլիշարմ յօգ եղա՛ւ, Սաղ-
րաւորը տանից կ'ուզէրք անպա-
տճ կ'աղաղակէրք ամբար:

Տե՛սե՛ն կ'ուզէրք... ո՞ր եւ նա-
խարարները, աղա՛, աղա՛ (պաշա-
նակ): Եղա՛ւա՛հ մէշուրիկայէր
(Կեցէ՛ր Մասճանագրութիւնը), եղա-
ւա՛հ միլիք...

Ահա կ'երեւար Մեծ-Եկարջուր,
Մայիս փաշա, եւ բարեկամով ամբար
կը խոստանային հրամարիլ ան-
միջապէս:

Նախարարներն ալ, նախարար-
ներն ալ, ո՞ր եւ:

Ձեռ գիտեր. ամէն մէկը իր
պաշտօնատունն է կամ տունը:

Կամուր տաշարները շանն
կ'առնէին ամբարի տանից իւրա-
քանչիւր պաշտօնատուն, նախա-
րարներն հրամարիլ պահանջե-
լու համար:

Եւ ամբարն ճամբար կ'ըլլէր -
մենք ալ միայն - զէպի մատնա-
նուած չէնք, նախարարական

Թրքական անցելայի պախարակ-
ի չէնք կարելիութեան առճանին
մէկ լուսչին ընկելու հողովումը կը
լարտանակուի, մինչ պաշտօնական
դիրքերէ անոնց զօրակցութեան
յախարարութիւններ կ'ըլլան:
Վերջին շրջանին լուսչին ընկելու
նշույսն է Գաւազանագրը զինուո-
րութեան չէնք մը չուգէ մէկ
մնացած էր, Յեղապաշտութեան,
այսպէս Ուսանողութեան տուրքին ուղ-
ղուած հետաքրքրութիւններուն
քով:

«Բանի գաղափարը չինարարական
գիտութիւններ» խորհրդածած հասո-
րին հեղինակին է հետազոտող Ռ-
Ֆաթ Պալի: Կը սպասուի որ աղ-
հաղապատութիւնը ինքի վիճարկու-
մի դուռ բանայ: Հեղինակը որպէս

պաշտօնատան կամ քնակարան,
իւր լիւրջ կանչէր արձակելով, ուր-
եքեր գետին գարնելով, ծախաւա-
րելով, երբեք ուր կամ լայով:

Այսպէս մինչեւ իրիկուն իրարու
հետեւ ամբարին մարտակոչելու պա-
տասխանելով հրամարիլական տուր-
նախարարները, բացի մէկէն - կար-
ձեւ իրթնակարն որ զգտուեցաւ,
հռչակուող մէկէն փառային որ
փախած էր (յետոյ բոլի բոլի եղաւ
մտաղիւս զուարթ մը մէկ):

Այնուհետեւ ճառեր շանթարմակ,
որոնց սկիզբն ու վերջը գոց ըլած
էինք:

Վաքանաւաշար, օրով սեմե-
տնի պէրի մեմլեքէրիմիլ խախա-
տաւ փեմլեքիմիմիլ փառալ փառալ
օրով...: Հարկաւոր կիցներ, երե-
ւումն տարէի ի վեր մեր Նախնիքը
բունակաւորութեան հիւրաներուն
նշույսն բոլի բոլի եղած...:

Այդ օրերուն էր որ քուհիկ ցոյց
մըն ալ Սիւսնեան Պատրիարքը դէմ
կը սարքուէր, առաջնորդութեամբ
վարկարէկ մուխթարի մը եւ խում-
ար էր զըրքըրքեցներ: (Ի զո՞ր
Դաշնակցութեան վերադարձին այս
խումարներին արարել եւ այդ առ-
թիւն արդուած թուցիկները: Եթէ
եղած-չեղածը մենք էինք, լուր ան-
գամ չունէինք. իսկ գուրսէն Դաշ-
նակցականի շուքը չէր երեւցած
ստակին):

Դեռ բանտարկեալները չէին ար-
ձակուած: Մինչեւ քանի որ
այ զգայինք, ճամբերին:

Տղա՛ւ, եկէ՛ք Եւլթար կ'ընտրէ:

Երթա՛ւ, երթա՛ւ, մէկ մէկ
ձի նստած ընէ՛ք...

Իսկական, Գեղարք, եւ եւ Ենով
Շահինը Պէշիկթաշէն մէկ մէկ ձի
նստելով, ընկերը գէպի եւլթարի
պաշարը: Եւ շատե՛ք վարժուած
էի ձիավարելու: Երբ Գեղարք ուզ-
եցաւ, Սիկուարի նստածատնէն
ձի մը կը քարձէի - 100 ֆարս - եւ
կը ընէի դէպի տուն: Գեղարք նոր
կը նստէր եւ հանութեամբ չէր որ
համակերպեցաւ այս արեւմտայի
արշարին:

Եւ ձին արեւմտայի արշարէն
հետեւ էի Գաւազանական պաշարին
նախարմակ հրատարակելու ուր խա-
տարդէր բաղմունք մը խոնարհ
«Փառաւոր» չուէն եղա՛ւ: Կողա-
ղակէր եւ ցնծութեան կանչեր կ'ար-
ձակէր: Երկու ընկերներս հասան

տաղով գործածած է փաստաթուղ-
թեր եւ ալ օրերը ապրած ոչ իս-
լամներու յուշերը: Անոնցմէ մէկը
ուրեմեր կ'առարարած է:

Ռ- Պալի գրած է 20-50 տարեկան
ոչ իսլամները զօրակուելու 1911
որոշումը, աղա՛հաւաք համադ-
գիտով անոնց Անատուրի մէկ
ճամբու, փապուղիներու չինու-
թեան ուղարկուիլը, անմարգագին
պալմաններու մէկ տարեկան պա-
տարութիւնը, այդ Նիկոսիներէ
վերջը կ'ուղարկու թուն մապուր-
թիւնը, եւրն:

Հատորին մէկ կը պատմուի նաեւ
թէ ր. ախարարական գիտնա-
կան լայթիկական եւ հետախնայող,
նոյնիսկ «Հրեա» արձանագրու-

րաւական ուշ, հարսնէնորի պէս
վարած ըլլալով մէկը:

Գեղարքն էր որ կը գրէր, մէկ տա-
րի վերջը - «Հապիւն թէ ըլած
սանձերը մեր ձեռներ, որոնց վրայ
հեծած էինք, կ'արշաւէինք, կ'ար-
շաւէինք այն ճամբաներէն որ նոր
մամտանքներու անհնի մեծ Ուսա-
ղործին պատար կը տանէին» -
մենք, ընկերներ, Եւլթար, Բէշիկ
վրայ կը բաղէինք:

Ի՞նչ ընկող զապիւր էինք այդ ար-
բիւնապաշտ, արեւմտարու ըրկին
մէկ: Ի՞նչ գործ ունէինք այս ծո-
պարու եւ փաթեթաւոր բաղմուն-
քեան հետ...

Մինչեւ այսօր ալ չեմ կրնար բա-
ցարկել: Տարակուս չկայ թէ նաեւ
կ'ուզէինք տանել Էրէզին երեւոյ:
Ի՞նչ ընկող համար, այդ խնկիրը
ճառանձ մարմինն մէկ: Կրցա՞նք
նախնիք...

Շուրի մը, յանկարծ, եւ մատով
շարժումներ դէպի պաշարին պա-
տարարած: Ու թէմնմանք, կամ
չէր:

Նախնիք, նախնիք, փառ-
շաւն է: Եղա՛ւա՛հ խնկիրները
Եղարք փետրիկներ... Գալի օր-
ուն խախաղաւ... (Անկիւր
նախնիքները):

Իրիւն թէ տեսած եղանք ժողո-
ւասուր դէմք մը որ ստուերին պէս ե-
րեւցաւ, քանի որ քառ արտասանեց
ու հնարաւ:

Անոնք որ կ'առաջին տեսած ու լսած
էին, կը պատմէին թէ Սուլթանը
կը լըւ ըլլաւ Երեւանի յայտնի
էր ժողովուրդին, փառաբանելով
Մասճանագրութիւնը եւ Ազատու-
թիւնը...

Բաղմունքեան մէկ Հայեր ալ կա-
նին եւ ալ արթնացան իմացալք թէ
նախարարականներուն մէկ մասը ար-
ձակուած է, մէկը ըլլալով նշույս:

Ահա թէ ի՞նչ ըսելի է ուղեւ գետին
կորել: Նորէն ցաղիկները մէկը եւ
հոտաւ... «Եղա՛ւա՛հ Հիւրիկ-
այէր»:

Անուշտ Ապուր շամա քիլին
տակին կը խնար, այլապէս գիտա-
լիւ ծրագիրներ որոշումով: Այս ան-
գամ Երեւն ճիւղմունքով: Զ՞որ
էր հրապարակաւ յայտարարել իր
ինչ շատե՛ք անգամ էր ձիթիկաւ
վէ իրազգայութիւն...

ԱՃՄԱՆ ՏԱՐԻՆԵՐՈՒՆ

(ՀԱՏՈՒԱՅ ԻՐ ՅՈՒՇԵՐԻՆ)

ՇԱՊԻՐ ՄԻՈՒԳԵՐԱՆ

— Եկե՛ր են, եկե՛ր են... առ այժմ երկու չոգի։ Ուրիշներ ալ պիտի գան հուշակետ։

Կարծես Եգիպտոս էր որ այս առևտուր կու տար։ Բանտին հացի արձակուո՞ւմ, կրակի պէս կ'եփէր, կապեր գտնուի, կորկեր վերակազմելու համար։

Որո՞նք էին եկողները։

Առավել որ տեսանք, մեկի ծառայությունն էրին քրեիկ վաճառք։ Ուրիշ ոչինչ։ Միջին տարիքով մարդ մը յաղթանակում, թուստի մեջ։ Պուլիսարիային կու գար, բայց հաղուածքէն, խոտուածքէն կ'երեսար որ Ամերիկան ալ տեսած է։

Պարզ են եկում մարդ, վաճառք (Տաքսիստ), կը խօսէր իրեն, կու տակցութեան ներկայացուցիչը։ Առանց ամէն բան ըսելու, անմիջապէս հրահանգներ տալով, յայտնէ թէ զանք էր օրէն մեկի պիտի ներկայացնէ կարտեր։ Երկուք մը, որ իրեն հետ մտնուի եկած է։

Կապը կը պահէր Եգիպտոս, եւ ժամադիր եղանակ ինքաւ, Փրէքի Շանի պարտքը։

Ան զանք որ էր որ կը պատկերէր անհատներ։ Պզտիկ թախտ էր, — նորըմտայ լոյճներ, ամբողջովին անկող եւ երազ, եւրոպայէն, լուր աշխարհէն կ'եկած մտաւորական, լեյտիվական, Գաշապցական պիտի տեսնէինք։

Անպատմ Իրիկուն մըն էր։ Ուրուած ժաման քաղցիկ Փրէքի Շան են կեցանք որոշ տակ մը, վարչ. ցանկագրութեան մօտ, համաձայն որոշած հրահանգին։ Եգիպտոս վաճառքին հետ ըսանք որ փոխադրվելով, վերադառնալով, պատուիրեց որ պարտքէն վերէ գրան կողմ նայէինք։

Ան ու անպէ՛մ կարած էինք եւ ու Գեղարք։

— Ան կ'անցնէր, տեսա՞ր, միջնահասակ, սեւ փողկապով, ետեւէն ալ ընկեր վաճառք։

Ուրիշ մարդ չէր արդէն. վաճառքը՝ արդէն ծանոթ իր ուրիշի կերպարանով եւ ծխախոտ, վախճանակով, դիւրաբար, ձեռքը ձեռնոց եւ գուսպան, բողբոջի բալանակով։

«Անպէ՛ թէ տեսանք», զանի որ կարելի չէր աւելի որոշ գիտել այդքան հեռուէն։ Պատյոյ մը կ'առնէինք եւ անհետացանք։

Անո՞նք... է. Անուրիշ։ Այսպէս։ Այն աւելի, ոչ պակաս։

Վաճառքը հաղորդեց թէ յայտարարութեան մը պիտի ընէր, անմիջապէս տակը առաւ։ Համար եւ յաջորդ օրը ցրուելու համար։

— Մտէ՛ր պիտի շտեմէ՛ ձեռագիրը։ Գուր երկուրդ անձնագրաւ պատասխանաւ։ Երբ Շանի կու տարք մեր փաստաւ տպարանին մէջ, մեր աշխատանք, կը արարարէր, տպարանական աստիճան ալ չաղարկութեան հակոցութեան կը կատարէր որ անվերապաս օրինակներ չըլլան, եւ վարդ կը ցրուէր։

Որե՛ր, օրե՛ր... երբ քաղաքի ընկեր, վաղուր խաղ էր մեկի հատար։

Ձեռագիրը տեսանք իրեն, մտաւոր եւ։ Ուրիշ, իրար հետեւում տուրեք՝ ձեռքի փայլուն թուղթի վրայ։ Վաղեցիկ Ամուրահանգի

ուղարկեց, էրբեւ ամէնէն վստահելին, զանի որ առե՛ր տղայ կը համարէինք չուն։ Տէր եւ տնօրէնը, Տիրոսն էֆէնտին (ձիվէլէկեան) մեծած ըլլալով, պատասխանատու վարել նշանակուած էր այդպիսի քաղաքի լրարկեր, Յակար վարձարպետան, միեւնոյն աստիճանով զի հայտնաւ թրքաբարձու ճշմարտութիւն։ Դժբախտաբար չուն չէր։ «Տուն գնաց», ըսին, կարճ կապով։

Գեղարք տպարան ձգելով, եւ վաղեցի Յակարին տուր, կէս ժամ հետո, — Եկե՛ր Գաղտն։

Սեղեղի մարդ, վարձարպետան տեղիքը ի խնամակալ գարածէ էր իրեն, երբ անփոք որոտանի մըն էր։ Բայց չուէին կը վախճար։ Արդէն հին գլուխ, Մասնատարութեան հաշուաւմէն ի վեր աւելի կ'աղակտմուէր էր դարձած։

Հե՛ր էն ներք մտնելով, անմիջապէս քաղաքային միտք եւ պահանջներ որ միապէս տպարանը թանգ, նոյն գէղեւթ իսկ տակը տալու Յայտարարութեան։

Ձեռագիրն եւ ստորագրութիւնը հաշիւ տեսած, վարձարպետան դիմեցաւ, սկսաւ զոգայ եւ հնչեց.

— Սեղեղայ, տղայ, դիմում փորձաքնն պիտի քանաւ. անկարելի է...

— Դուն լուր չունիս աշխարհէն, Մասնատարութեան, ապա մտնուի... Ձեռագիրքի կայս։ Իրաւուն։

— Կարգաւ, կարգաւ, բայց եւ պատասխանաւ լուրերից դուրս թան չեմ տպեր. անմեղեկին... քեզի ալ խորհուրդ կուտամ որ ուրիշ տպարան չտեսնիր, դուս տպարանը չունիս եւ խելք չի հանիր...

Գրակ կարած էի, առաջին փորձին իսկ ձախողանքի հանդիպելով։ Այն ալ բարեկամի մը արձեւ։

Ինչպէ՛ս թէ ոչ... Կարելի է ընդգրկմանը Սեղափորութեան, յիշատակութեան կամքին, երբ թուրքին սկսած «Պոմեմէն» գարածու եւ Եւրոպիկ դասը կը տարի ընդհանուր ցնցումէն...

— Յակար, այս Յայտարարութիւնը պիտի տպուի. կարճ խօսք։ Դուն պատասխանատու չես, երբ Դուն չի գրէ գրաւարկ եւ մեքենավարին, եւ կը կարգաւրդ։

Ձե՛մ կ'ընքար, մի՛ պնդեր։

— Եթէ մէկը արձանակը ըսել գիտիմ... (ստորանիկի գրապանէ հանելու մէ մըն ալ փորձելով),

— Գլուխ ալ կարէ՛ք, չեմ կրնար, վեհելում... Ոչ եւ կուտամ, ոչ թուղթ կուտամ. տպարանն ալ կը դողնէ։ Ան կ'ընկերի խօսքը...

Ճախքի թան մը չէր։ Բայց ճախքին կամ զգոյմալը՝ հանելու ժամանակ չէր։ Այն գէղեւթ պիտի տպէր եւ վաղը պիտի ցրուէր։ Յետոյ կը տեսնուի ինչ այս «հակա-լեյտակական»ին հետ...

Վերադառնալով Գեղարքին պատմեցի անցուցաւր, փոփոխ տեղադրում։

Իրիկուն էր արդէն։ Որ կրնար ինք գիտէ՛ր, ոչ ասին։ «Այն գիւղէն պիտի տպուէ»...

Ճիվէլէկեան տպարանի գիմարը, պարկին թէյանահանութեան մօտ, կարծած ճիւղ ալ չէրէր մէջ ուր խոյն եփառա գործակալութիւնը քաղցնեցաւ, կը զանուէր փոքր տը-

«Գլուխէ կ'ընկերաւորութեան» շախմատները գերմանական մտաւորէն հետազոտական էլ մը արտասպա՛ն է որ կ'ամբողջ Ժողովարի մէջ նախագահ Սարգսիզի գլխաւորութեամբ տարուած քաղաքականութեան հանդէպ գերմանական վերապահութիւնը։

Գերմանացի յօդուածագիրը կը խոստովանէ որ կամքի եւ ուժակաւորութեան ահը դժեմ է ժողովարի նախագահ, բայց կարելի չէ ըսել թէ հիմաուր, քննադատութեան անհակառակ ունի ներկայի ծանրակշիւ հաջգրութեան մասին։ Ան կը շարժի շատ լավան յիշատակեցնելով եւ զործնապաշտ ձեռնարկով։ Ան որ լուր ինչպիսիքն չարքիստ օգնելով հանդերձ, չի ցրեր մտայուն լուծումներ ընկեր։ օրինակ, իրան-տական հացը ձգուած է յայտնի կրիստաւի, եւրոպայի կիլաւատանութեան եւ գաղթի մարդկութեան մէջ փոքր բարեփոխումներ մտնել կը պատահի, եւրոպայի ապահովութեան եւ պաշտպանութեան քաղաքականութեան նոր խթան ապահովելու ծրագիրը մտադրուած է, իսկ կրիստական ջնջարգանքին դէմ պայքարը բախած է տնտեսական անկումի ընդ որտեղ կ'առնուի։

Այս բոլորը լրագրողին գրել կուտան թէ ժողովարի նախագահը առնալիս գործնապաշտ մէկն է որուն համար կարեւոր են տնտեսական յաջողութիւններ եւ միտք չի յայտնեցի պիտանուի համար չի նշանակէ ինչ կը մտայ միջին տարեկին։ Երբեմն յանգիւս էր թուի որ համար կ'առնէ մարդու քաղաքային թէ ինչու, այսօր երկուսն իրատեսակին հակառակ պէտք է ընէ, կամ՝ ինչու երկի կ'զորո-

կանուն մը այսօր այլեւս չէ։ Տպարարութիւնը այն է որ Սարգսիզի ձեռնարկն եւ պատգամները քաղաքական շնորհիւ կը լայնորէ գաղափարներ պարտադրել։ Ան օրինակելի էր չէլ մըն է, բայց ոչ համարապետ մը՝ կ'ընէ լրագրողը։

Ապա Փրանսայի ներկայ քաղաքականութեան այս ոճը կը հակադրէ գերմանական քաղաքականութեան մշակողին հետ որուն չիմէր կը կարծես սկզբունքները։ Այս տարբերութեամբ կը քաղաքարկ Պէրլին Պարիզ լարումը որ կայ եւ Սարգսիզի նախագահութեան օրէն։

Փրանսացիները գերմանական կեցածաւրը անշարժութիւն կամ զիմանութիւն կը նկատեն. իսկ գերմանական քաղաքական գաղափարները ըլլալէ է, չի կրնար համարուի թէ Սարգսիզի ի մեր արտագին զործերու նախադարձ ինչպէս անգարար նոր գաղափար կը լայնանէ։ Գաղափարներն որոնց մասին մարդ փաստ է թէ լուրէն, թէ ոչ։

Յեղատեսչեցնելու այս ընթացքով երկրորդական կայուն յարաբերութիւններ պիտի շտեմուին։ Պէրլին եւ Փաղեց պարտքին հանդեպ շախմատները մը յատկացնել, խորհրդակցելու համար իրենց համար տեսանքին եւրոպայի ինկամար տասնմեկէր գերին մասին։ Ան հրաժեշտ է որ հաւանաւ ըլլան, փաստաւորութեան ինչնչին, աստից մտնալու որ եթէ փոքր ձեռքերը մասնատուի շնորհուրէն, յետագային ծանր արկածի մը պատճառ կրնան ըլլալ։

ԲԱԼԱԼԱ

պարան մը։ Տէրը, Կեսարացի եւ իրտակարգ էր, որ ամէն բանէ առողջ գործ կը փնտռէր, յանձն առաւ գրելու մեր աշխիւն ասին վերջին տակ եւ յանձնել, պարտաւոր որ էր ուղած գիրը վաճառելու։

Փառաշինով յօ՛ք եսա՞ր։ Եւ գրիր սկսաւ։

Ողած գիրը 150 կամ 180 դրուէր։ Կանխիկ վճարեցինք, տարուի պատուական թէյ մըն ալ հրամայեցինք, որպէսզի տաք արտով աշխատին եւ հաղանք։

Ո՛վ որ տեսած է Անուրիշի գիրը, ան միայն կրնայ ընտրել ինչո՞ք գրաւարկ կ'ըսէ շարժարանը։ Մեքենայի գործընթացի կը համար նայինք շատ մը բառեր եւ գրաւարկ չի գրուի կեցած՝ տուն կուտանք։

Շարքը վերջացած պիտի ըլլար միջին կէս գիւրը, բայց հաշիւ լրացաւ. կէս գիւրէն երկու ժամ վերջը, քաղաքային քաղաքայիններով։ Յետոյ յանձնուեցաւ քաղաքայիններ, միւս մըն ալ աշխիւն տակ։ Նորիսիկ տպարանական մեքենան գործողիցի փոխի ի փոխ։ (Երեկարական շարժմանն արդէն ան էր)։

Երբ ամէն բան վերջացաւ, լրագրարանի մը արդէն։ Բանի մը ժամ ընտանի վերջը, գործի սկսաւ։

Յայտարարութեան մէկ մասը Եգիպտոս ցրուել պիտի տար հայաւան թուղթով, մէկ, մասնացի Գեղարքն ու եւ պիտի ցրուէր ամէնէն

թանուկ հրապարակին կամուրքին վրայ։

Եւ ահա կամուրքին երկու ծագրեր ըսած մէկ, Իրիկուն դէմ Գեղարք Պոլսոյ կողմը, եւ Գալաթի կողմը։

Թուղթերը հարեցան կէս ժաման մէկ։

Յայտարարութեան լուրագրարութիւնը։ Դժբախտաբար աշխիւն չունին։ Բայց գիտար չէր զուլակի, ինչիւնով այն օրերը։ Մասնատարութեան, ժողովարպետական կարգեր, տարբեր շարժարաններ։ Անցի՛ր ըստկար։

Յայտարարութեան տակ, իրեն տարաբանութիւն՝ դրուած էր «Ե. Դանակցութեան Պոլսոյ Պատասխանատու Մարմին»։ Ուրեմն անդամներին երկուրդ արդէն Պոլս կը գտնուէր, իսկ երբեք Իրիկուն Չարարան, Ամուրահանգի գրադած էր միւլիպէն մէկ։

Ան տեսնէ Չարարանի, — տարարին երեստաւոր էր երկաթահասակ, քաղաք գլխաւորով։ Տպարարարատու էին արդէն եւ երբ ալ մեկնէ վերջը դիւ գտնուի ներկայացուցիչ իրեն. «Երկուրդի թուղթ», Չարարանի քաղաքային, կը զիմար գտնուի անմաքմ իսկ մը։ Ինքն ուրիշի վերջը կը կարէ կ'ընէ թէ Արամ Անուրիշան է թղթակիցը։

(Շար. 2)

ՍՐԴՍՐՈՒԹԵԱՆ նախարարուհի Ռա-
փա Տաթևի գրասենեակին տնօրենը Հե-
ռացած է իր պաշտօնէն եւ այս պաշտո-
նի վերաբերեալ Լրբորն է 18 ամսը
ան ընթացքին, որ կը Հեռանայ եւ կը
հետեւանի:

- ԳԱՂՈՒԹԻ ԳԱՂՈՒԹ -

կույթան միջոցա, որ ստեղծած է իր երեք գլուխներուն եւ հայ թէ թուրք բարեկամներուն գործակցութեամբ: «Կույթեմ» տարածի Հըր-բանդին պատգամը, եւ առաջադիւ-շայնքու եւ թուրքերու երկխոսու-րիւնքը հըր Թ. Տիւրք:

2005ին, Հրապ Երեւոյ գլխավոր-առած էր թրքական արարարութեան կողմէ, Թրքեր ինքն ճանախարչու-առաքանութեամբ, եւր թուր-քիդ վերաբարձ էր 1915 թուականի Յիւլիանոսներ թիւրքեր, ինչ որ Ան-գարա կը մերժէ ընդունիլ եւ ցարդ կը մայր արդիւնայ նիւթ մը:

Հետգիւնեմ անիլ երկիրներ կը հանգնեմ Հայկական զեղապա-նուրիւնը, որոնք մէջ հանս Արմա-նիքներ, հաքը կու տայ «Կարիքներ քրիստիոնը», եւ ճիւղներ կը ստա-կանայ թուրքիդ վայր, կարիքի կը մկաւտէ՝ տալիս (հանաչուր թուրքիդ կողմէ):

«Կարիքներ կը կոչեմ ամա-սին, կը պատահեմ թիւրք Տիւրք, հաւս եւ ստալ թուրքիս պէտք է ժողովրդավարանայ, այլպէս այդ ճանաչումը քրական հեմա-տիքներ պիտի չունենայ: Թուր-քիս պէտք է ճանչնայ (ցեղապա-րանութեամբ) պատահականա-ութեամբ, ոչ իրեն հեմաեւր քա-ղաքական գլխիկներ մը:

«Երկու ամիս առաջ, փութ-պիլ մըցում էր երեսանի մէջ, Իոյլ-Էսիլ բերսու ճախաղանհներ Կիւրը եւ Սա-րքաններ, կը կարծէ՛ք որ մեմա-խոսեմներ իրեններ իրարու կը մո-տեցնեն երկու պարիսնոր:

«Մարդիկ երկարատեւ են մե-ր ձեռնորդ: Սակայն թուրք ժող-ովուրդը կ'ենթարկուի կատալիս-թեան մշտնադանդ: Եթէ կուտ-վարութիւնը խոսի խաղաղութիւն եւ երկխոսութիւն, եթէ ցոյցմու-նք ընէ զայնպէս թեան, ժող-ովուրդները պիտի ընդառնէին (յը-ման վարժունքի): Ժողովուրդը տակ դարձեւ այդ մէկը, կ'երա-սիւն իմեք Տիւրք:

Անշնչներ, որ Պոգէնու Ալեյու կը կերու թուրք մէկոյնի, իմեք Տիւրք ոչ միայն ժառանգեցաւ Կիւնրու Մէլիապալին Հմադարձներն, ա-լ եւ ներկայ էրու Մայր Տաճարի պատարալին, Արմենիա-Արեւի-թիւն քրդոցի յատուկ հանդիսա-թեան, ինչպէս եւ այցելութիւն տուաւ կարդ ըր հայկական հա-տատուութիւններու:

Համետու ու բաշ հայուհի մը, որ

ԱՌԵՐԱԿՆԵՐՈՒՄ
ՄԷՋ
ՀԱՂԱՆԵՄԱՅԵՆԱՆ
ՀԱՄԱՐՈՒՆ ՎՐԱՅ

Մեր բոլոր տեսակներովներ կը կայա-տար մէկ գրանի տպագրական խօսքերու փոխանակութեան մէջ: Յետոյ երեքը բա-ժնի ինկում նպաստը կու տալիք: Գրեթէ մէկ եր մերժեմէ, ցոյց կը տալիք ինչ-պէս կ'աշխատէ անուր տանք որտե՛ր բա-լայէն պէտք ունիք նպատակ, ու կար-ծես թեւեւ առած, ուրբանոյնով զմե-քներն պայծառ եւ խաղաղ մեղի անա-ճակ խաղաղաստանով: Երբեմնեմք մեր կուրծքի կ'ուրեմէ, բաւորը թիւրքի-ով կարգաւորանէք ու սեղանով իրենց արք Կարտու ձեռքերը՝ Տրապիզ Կա-նէնք: Կրա՛ն մը ետքը ուրբանոյն կու գա-նիք:

Ունչպէս Առաւելուր մէջ հոս այլ լաւա-տարներու միակ մտաւորութիւնը ի-րենց ընտանիքի տնայնապետը իմանի-ք որ մեղի կը յանձնարարեն լաւի իրենց կենտրոն, շաքարներ եւ շոքիւրներ որ ծառայող ըլլան, թէ իրենք շատ լաւ են բանին մէջ, քան ըր պիտի չու, մը Կարտու ձեռքի իր տանիքին, քանջ հա-մարու կ'ուրեմէ իր տանիքին, քանջ հա-մարու են նաեւ որ շատով պիտի ար-

ԴԱՄԱԿԱՅՈՒ Պարամբէի «Բու-լիթ Թիւնու ժամբան» համալսար-անի արահին Տիւրք, Նոյեմբեր 11ին կ'աղակալուի Տիւրքի Համալսարանի Սուրիոյ ձէ. Եւնիթի մասնաճիւղին եւ նախադասութեամբ տեղ եւ Տի-ւրք Սուրէն Սարգիսեանի, Համալս-դպինի Լիւրանուր «Քիւնար» պա-րախումբը ներկայացուցած է «Քե-զի համար Աղանալի» պարսիցն Ե-լութի: Չեմարիկի բացման խա-րը արտասանած է ձէ. Եւնիթի մա-նաճիւղի վարչութեան տնտեսայն Սիւրան Դադարեան, որ նշած է թէ հանդիսուի իրեն տեղի կ'ունենայ Համալսարանի 80ամեային նախա-ձեռնութիւններու կարգին: Ապա, Ելութի ունեցած է Քիւնար պարա-խումբը արտահանայով ներկաներու յիւր գնահատման:

ՊԵՐՈՒՄԻՒԹԻ «Արքայանի-ՆՄՐ» մարզաձեւութեան համալսարանի մէջ, Նոյեմբեր 11ին, կ'աղակալու-ի պր.թեամբ Լիւրանուր ՅԵԻ պատա-նեկան միութիւններու վարչէ-ր մարմին, տեղի ունեցած է պատա-նեկան խոստանալ արարողութիւն մը ժամանակութեամբ 133 պատանի-նոր: Ընդհանուր վարչէ-ր մարմին բացման խա-րը արտասանած է Սա-գո Նախուրեան բացատրական մը տարով պատահեմէն խոստանալ ար-արողութեան եւ անոր անհրաժե-սութեան: Իրմէ ետք, Դայար Նե-նեման կարգաւոր է խոստանալ ար-ւող պատանիներու անուանացանկը ու ըստ հարեման է օրուան կ'երա-ճալր: Աւետիս Կեփուրեանը: Պատահեմէն խոստանալ յաջոր-դած է իւրաքանչեւ մը 236 պատանի-նորու մասնակցութեամբ:

ՊԵՐՈՒՄԻՒԹԻ Հայ կաթողիկէ Մե-րուպեան վարժարանի ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ

կը շարունակէ իր անուանոյն սկսած դրժըր արգարութեան, ճմար-տութեան եւ համբալսութեան հետակցովուր երկու ժողովուրդնե-րու միջեւ:

Ա. Պ.

Ճարահանան» արահին մէջ, Նոյ-ւր, կ'աղակալուի Պարամբէի Հայ կա-թողիկէ Մերուպեան վարժարանի տնօրէնութեան, տեղի ունեցած է ձեւարհամ ներկիւնեան նախալը-ր Սարանի քրդաքարանի եւ «Ճար-տու Էնա Միթ ժօր եւ մանկան վար-ստանու արահին բացման արար-թութիւնը, ներկայութեամբ բարե-րարներու, միութիւններու եւ պատանի մարմիններու ներկա-ցուցիչներու: Չեմարիկի ընթաց-քին տնօրէնով խօսք առած է վար-ժարանի տնօրէնը Կերկուր Դա-ւուտ որ դիտել տուած է որ վար-ժարանին հիմնադրութեան 70ամ-եակի յորեկնական հանդիսութիւն-ները կը սկսին այս գոյգ կեդրոն-ներու բացման արարողութեան: Ան անդադարած է նաեւ քրդա-րանի եւ վարստանութեան բաց-ման աշխատանքներու չորովը-թին եւ նպատակներու, շեւտե-լով թէ այս գոյգ նախաձեռնու-թիւնները չէին իրականանար, եթէ գոյութիւն չունենային բարեբա-րներ, ապա, խօսք առած է Դարժար վարժէ-ր ներկիւնեան եւ նշած որ Մերուպեանի հետ համագործակ-ցութիւնը լաւ առթիւ մըն է, քանի-զէ ծառայէ բարեբարական նպա-տակներու: Ձէ. Գորգանեան եւ որ-դիք՝ Փոնտի Լիւրանուր ներկա-ցուցիչը՝ Փաթիլքէ Ճարահանի Եր-կուրիկի մէջ, դիտել տուած է որ վայելու ապագայի մը համար պիտի է ձեռնարկել քրդացման տաննորդող նախաձեռնութիւննե-րիկներու: Արտապատուած է նա-եւ «Ուրուլա միւլընթի Լիւրանուրի գրասենեակի տնօրէնը՝ Փէրի Մեմ-ֆիլու:

ՊԵՐՈՒՄԻՒԹԻ ՆՄՐ-ի մասնաճիւ-ղի Նոր տարեկընարը սկսած է Նո-յեմբեր 2ին, կ'աղակալուի Պարա-մանաճիւղին պատուական խօ-րը: Նորիկ եւ իւրաքանակական կաթի-ն ՆՄՐ-ի Պէրութի պատմին մէջ բացան արարողութեամբ: Իրօշակ-արարողութեամբ եւ ձէ՛վ Հայալիք բալլերով կատարուած է բացման արարողութիւնը, որմէ ետք տեղի ունեցած են փոխանակ եւ երգման արարողութիւններ: Ապա, մա-նաճիւղին կողմէ խօսք առած է

ԱՐՏՈՅՑՆԵՐՈՒ ԱԳԱՐԱԿԸ
ՀՈՒՆԳԱՐԵՆԻ
ԹԱՐԳԱՐԱՆՈՒԱԾ

Ա. Արտալի «Արտոյտներու ա-գարակը» վէպը հանգարեմէն լաւ տեսած է: Հրատարակութեան շնորհահանգը տեղի ունեցած է Պուտալիտիկ Իտալական մշակու-թիւնին կեդրոնին մէջ, Նոյ. 11ին հեղինակին ներկայութեամբ: Ներ-կալ գտնուած են նաեւ հանգարեմի քրդաքարան, հանգարին, մշակու-թիւնի գործիչներ, ուսանողներ, մամուլի թղթակիցներ, հայ հա-մարիկ տնայնալը:

Ողբերկ խօսք արտասանած է Հայաստանի դեսպանը Ա. Յովա-կիմեան. երթիկ ունեցած է Ա. Ար-տալի, ներկայացնելով գործը:

Ժողով վարչանեան, որ նշած է թէ հաւաքը առիթ մըն է վերահաստա-տել այն կամքը, որուն շնորհիւ պէտք է շարունակել ՆՄՐ-ի հիմնադրեման գործը՝ միշտ հա-տապով փութեմէն նախադանին: Նշած է նաեւ որ յառաջիկայ տա-րեկներին մասնաճիւղի հիմնա-դրութեան 85ամեակին առթիւ տե-ղի պիտի ունենան շաք մը ձեռ-նարկներ: Իր խօսքին ետք, ար-տապատուած է Մերուպ ԵՄԻ, Բեդիւրեան, որ շեւտած է թէ «Քարճալիքի, բարճարցի՛ւր» նա-խարարի պէտք է ըլլայ մեկն մէկ անհատի ուղեկցիլ ու նպատակը, աւելցնելով որ ՆՄՐ-ի 90ամեայ կ'երթի որ նպատակը ըրեա՛ծ է մար-ցական եւ սխտական տառերու-թեան կողքին նաեւ սերունդներու գլխաւորարկութեան ու հայապա-հանման աշխատանքներուն: Բաց-ման հանդիսութիւնը փակուած է «Յաւալը հաստատել քալլիքով եւ խոսմբերու տաղանքով:

ՊԵՐՈՒՄԻՒԹԻ «Հոյիտէյ պէշի» ձէ-սիւմը արահին մէջ, Հոկտեմբերի վերջ տեղի ունեցած է իւրանաչալ ծանօթ գեղանկարչի Չորսալի (Չորսալ Քէլեմեան) ձեւա արե-ւան տակ՝ քրդալիք կողմ ցոյցա-հանդէսին խաղում: Յուրահա-նգէսին կը ներկայացուէին 60 մէծ եւ փոքր օրինակներ:

ներ մեկնած ըլլաւու եւ արդէն, ու հաւաքալուցանք մեր ջով եղած դրժը-ր յորդովով դիւրի երեքը:

Երբեքն Տօրթի ծով ճամբան չորսու-ցաւ. Գեղեկէն ըլլաւէ. երկար ասեմ ծա-նոքու, տեղեւ կը զոյգարեմ մը: այլ եւս չէին մանր կը արքած արարու-մէ: ճամբուն երկու կողմէն անտառու-ր լայնիւր կը բարձրանային եւ հեմա-րութիւններու մէջ երեքը կողերուց դիւ-րեք հանգիւնէն կ'երթաւորեմէն կայալա-ր մշուի թը ետեւէ: Անիլ հեմաւ շաք-մարճու լուծեր կը կարծիւնի ու երեքը գաղաթիւրներ կը կարտեմին երկիւրեքն մէջ. Գեղեկի եւ ցած Թուրիք կը ծափէին անիլ կողմ՝ Գեղեկի երազներու յա-րադուրեմի մը ներկայացնելով, եւ կար-ճի մայրաքուն կու գային միջեւ ճա-մբուն երեքը, Իր քարտեմին ապա-տու եւ ցոյսած ժամերը բուրեղեան եւ արեւին մէջ երեքն ըրալով կը Բը-ւէին:

Եւ ան հեմաւ տեսած նաեւ Միւրեկ-րանիկ ըրադարած տարածութիւնը արե-ւին տակ չորսուցաւ, եւ որուն կայալա-ր եւ վեգետուտ անմահող կը երթաւոր շա-րիւրի պիւնի մէջ:

Տօրթի ծով հասած, ժամ մը տալը լալի կը գլխիկը բուրեղեմը Եր քալի Կա-րտեմ թը շեւտալ զոր Կարտեմ հեմա-րութեան հետալը: Եւ աստիկ մասնիկներով, ծափերիկներով կ'էն Գաւիթ Եր մայրիկն եւս, եւ ան ճամբը միջեւ եւ հեմ հեմա-ւութեան մէջ Կարտեմի անտառին:

(Եար. 81)

ՄԷՆ ՏՈՊՐԱԿԻ ՄԷՋ

Ճուշմամտով
կոճակը կը կոխեմ
և...
օրուան պատգամներս
մտիկ կ'ընեմ...

Ոչ քէ
երեսդ տեսնողը
այլ
ձայնդ լսողը
հանի՛ր կ'ըլլայ...

Կիրակի է՝
խոյ պատգամադրելիս վրայ
Յովիկ Ծնորօքեանին ձայնն է,
ինչպէս միշտ
ամէն Կիրակի...

Բողոքականի է՝
Հաւատարմութեամբ՝
չըսելու համար յամստութեամբ,
ամէն Կիրակի
լողաւաղանէն ելլելէն ետք,
անպայման
պէտք է ինծի հետաձայնէ՝...

Մէկ Կիրակի...
Երկու՝ Կիրակի...
Եօթը Կիրակի...

Ես իրեն պէս
համբերութիւն չունիմ.
Ինչպէս նկատեցիր
Երկրորդ Կիրակիէն
Եօթնրորդը ցատքեցի.
Եթէ չնկատեցիր
գիտա չունէ
իբրք մի անցնիր,
չսա կարեւոր չէ՝
սատր համար
հիմա
դու իմ ցացնեմ.
բանիքս
սա տղան
Կիրակի օրերը
ինձմէ վաղ անցնելու
տրամադրութիւնը չունի՛ր...

Սա պատմութիւնը
ամէն Կիրակի է...
Հետաձայնելու հէջ...
Եթէ միայն
հետաձայնելով բաւարարուէ՛ր,
բան մը չէ՝
միմիայն
յօդուած գրելու
իմ Մտանքները շայնքելու...
Եթէ աշխարհ
անյայտ
գլուխդ առ
ու փառչելի,
Եթէ ո՛ր
գլուխդ կ'արդուկէ՝
չընա՞ղ չընա՞ղ
կը գաղափարախօսէ՛ր...

Ինչ
մէկ տարբեր Չինաստան,
ո՛չ միայն Սփուռքի
այլ ամբողջ հայութեան,
այսինքն
Սփուռքի
հեւ հայաստանի
անկերպանալի դարաւոր
խնդիրները

պաղաքեղութեամբ
անշուշտ կը լուծէ,
մեզ ըսողը
այսինքն
Դանիակ Շնչակի Ռամկալար
և... տակաւին
Լուսաւորական կաթոլիկ

Բողոքական
մտնոնքը նաեւ Բարեգործական
իւ համարմբէ՛ր,
Սփուռք և Հայաստան
Քրիստոսի սիրով
և... միահիւսէ՛ր
և... բոլորս
անկողի
մէկ տողականի մէջ
կը թիւնէ...

Սերայի ի գործ թող չփրթի՛ր...

Վախճալու հարց թող չձագի՛ր...
Այս ամբողջ
անշուշտ իրաւ չէ,
պարզապէս
սեղի է կ'ունենայ
Յովիկ Ծնորօքեանին
ուղեղին մէջ,
այսինքն
յօդուածներուն մէջ,
չըսելու համար
Երազին մէջ...

Ձեմ հասկացած
սա տղուն աշխարհ
ո՛րք կը գտնուի...
Մէկ մը եթէ
իմ ուր գտնուիլու հասկնայի,
Երեւի հետեւաբար
իմ ուր գտնուիլու ալ
կը պարզելի...

Ինչ ըսեմ
թիւրեւս սա տղան
իրաւութեամբ
որ Եթեթալին անուրջներու մէջ
աւանդէ՛ր...
Իրեն կրակի
բռնի պիտի...

Մօ արթնցի՛ր
Յովիկ Ծնորօքեանս,
ի՛նչ կ'ըսես,
ի՛նչ կ'ընես,
մեզ ըսողը
մէկ տողականի մէջ
քիթ քիթի
ո՛րք կը թիւնես...
Սա մէկ տողականը
սեղն ու տեղը
կը պատռէ՛ր...

Իմ մեծ փորձ
Եւնիկէ Ռամբանին
և...
իմ մեծ փորձ
Մարիամ Ռամբանին
կրթութեան ու
գաղափարական
աւանդը պահպանելով,
օրէնքով
Երկուքս ալ
Կիրակի օրով
Եկեղեցի պէտք էր գտնուէր
հազուադէպ
կոչելներն ալ
չնկողմս
ինք առաին շարքը բացմամբ,
խոյ ես
հետեւի շարքը
ծուռ ծուռ նստած...

Ես
այդ օրերէն
տասնամեակներով հետագած,
այսօր
ընա՛ւ

խնդիր չունիմ...
Եկեղեցիէն եմ,
Եկեղեցիէն չեմ,
այս ապրիլ
ո՛րք որ ալ ըլլած
օրօքիմ, կրնամ...
Նորիմակ քաղաքի
ջրօղիներն ալ
մտքս ալ տար տաք
Առաջ
Յորհրդանուութիւն յայտնելով
և... կը լողան...
Ձեռքով
խօսքով մէկընդ
յետոյ
Սոսա տար տաք ջուրին համար
սա քաղաքականութեամբ

Կառավարութեան
տո՛ւղ տո՛ւղ
թիւրք թիւրք
և... կը մտնուի...
Ինչպէս ըսի
և... խնդիր չունիմ,
բայց կը կարծեմ
ի՛նչ
յանցաւորի
կամ մեղաւորի հոգեբանութեամբ,

Եկեղեցի չըրթալու յանցանքը
կամ մեղքը
կը փորձէ գտնել
ամէն Կիրակի
Հետաձայնելով ինծի
յամաւարս
և հաւատարմաբար...
Սակայն ապագի՛ն,
չկամ ու չկամ...
Համաձայնել
Երես տեսնել
անկողի
հիմա
յոյնիակ ձայնս լսել
գարծիւր է անկողի...
Ի՛նչ է՛ն

Յովիկ Ծնորօքեանս,
Ասոր Ծրանա՞մ կ'ըսես,
Ծրանա՞մ...

Ժամանակին
Երբ Երկուքս ալ հո՛ն էինք,
ուր ես
կարճ տափառով
յատակէ սանտալներով
սղտա անկախ
սամաճական
փողոցը կը վազուտէի,
միտքիս ծալքին նոյնիակ
չէր անցնէր,
թէ օրին մէկը
քաղաքականութեամբ սա Ծրանա՞մ

Յովիկ Ծնորօքեանին մասին
սոյն տողեր
Կիրակի օրով
պիտի որոճայի...

Հո՛ն
Ժամանակին
անշուշտ
սարքիւր էր...
Եկեղեցի չըրթա՛ւ,
մտածելու՛ն նոյնիակ
Համաձայնութիւնը
չէր ունենար.
Հայալ
սա ճիշդ պրդ կոչելը
ո՛րք
Երբ հազեկը պիտի
Եթէ ոչ Եկեղեցին...
Սա ճիշդ պրդ կոչելը
հազեկու սփրոյն
Եկեղեցի՛ կ'ըրթայինք...

Արդէն
սա ճիշդ պրդ կոչելին անուր
Եկեղեցի՛ կ'ըրթէր...
Իսկ Եկեղեցի չզայցողին
սա լսել կը մտնէր,
ոտքին ձեռքին քաշկառելով,
սաստանային հերաններէն փրկելով
Եկեղեցի՛ կը տանէին...

Եսոր՝ համարները
միշտ
Եկեղեցի՛ կը տանէին...

Ոչ քէ
երեսդ տեսնողը
այլ
ձայնդ լսողը
հանի՛ր կ'ըլլայ...

Ի՛նչ է՛ն
Յովիկ Ծնորօքեանս
Երես տեղէ՛մ Երթալու,
մահաւոր գտնուի,
Ժամանակին էր ատի...

Ժամանակին
Երբ Մեծ Զատիկին
մահէկներն ըսող
աշխարհը կ'առնէր,
և ամբողջ թաղը
մինչև փութը
ի՛նչ ետեղեւ...

Սոսա թափելով
խմորը հոնցած,
սալար խմորներով
թաղին ըսող կ'ընէր,
սալարը զրկած
զգիւր փութը
Երբ ըսէին
և կամ
փութին
սփռեցներով
քիթքիթներով
օրհնութիւններով
կը վերադառնային,

Իրենք ալ
ուսած փքած կարճած
դա՛մ դա՛մ հիւսուած
քիթքի՛ գործած...

Մամոր հոնցող,
սալար զրկող
սփռեցն չափող
բոլոր՝ Թափեղուն
ալ
կամ ձայն դատականներուն
անպայման կը տեսնէր
Երես տեղէ՛մ թաղը
ցունց գծադրուած,
սակն ալ
ուսար տարին նշանակուած...

Այն ժամանակ
Երբ կարճ տափառով
և... յատակէ սանտալներով
փողոցը
աղտա անկախ
սանձարձակ կը վազուտէի,
կը կարճէի
թէ
քիթքի թիւնելու համար
պայման էր
դատական ունենալ
զմարտուած թաղը
Երես տեղէ՛մ,
սակն ալ նշանակուած
ուսար տարին...

Հաւատաք

մահէկ պիտի ըսողով
կը տարածուէ՛ր,
փողոցէն վեր,
փողոցէն վեր...

Ի՛նչ է՛ն...

Ժամանակին էր ատի...

Ոչ քէ
երեսդ տեսնողը
այլ
ձայնդ լսողը
հանի՛ր կ'ըլլայ...
Ինչ ուսար,
Յովիկ Ծնորօքեանս
Ի՛նչ ուսարուր,
Ի՛նչ ուսարուր...
Այսօր
նոյնիակ հո՛ն
օրքուր Յիսուսին
Ի՛նչ հոնցող,
Ի՛նչ ձեռնարկուած,
և... այն ալ ո՛րք...
Սթէ՛մ փրոյն
մօրու՛ք վեղա՛ր,
այս ճիշդ լսողով,
այս ճիշդ լսողով,
ոտքին ձեռքին քաշկառելով,
սաստանային հերաններէն փրկելով
Եկեղեցի՛ կը տանէին...

Հանի ըլլա՛ս,
Հանի ըլլա՛ս,
Յովիկ Ծնորօքեանս
այսօր
իմ խոտնուկիք գործն չէ՛,
այլ

քո՛ւ գիտնալիք բանը է.
միայն
յանցող անցած
Երբ լուսաւորութեամբ
մեզ ըսողը
մէկ տողականի մէջ
կը թիւնէ,
հանի՛ս
գիտ
սա տողականին
դո՛ւր կը ձգէ՛ս...

Կանխա՛յ յո շնորհակալութիւն
անհատ սարգիստեան

Յ. Կ.

Յովիկ Ծնորօքեան՝
Ժամանակին
հոն
քաղաքի առաջին Եկեղեցիին
հաւատարմութեամբ
այսօր
հոն
Ժամանցը յի յայտնի
զրոյց ըրող
վաճառական

**ԱՐՄՈՒ Ա.
ՎԱՏԻԿԱՆԻ ՀԻՒՐ**

Ընդամենը Վատիկանի հրավերը, Մեծի Տանն կրկին Արմո Ա. Կաթողիկոսը Նոյեմբեր 23ին պատուիրակության մեջ Բեռլինում հանդես է գալիս Վատիկանի Աթոռի իր երկրորդ այցի է, որ կը տևի չորս օր : Այսինքն այդպիսի հարցերը կը լինեն Նոյեմբերի 19-20-ին Վատիկանի Կաթողիկոսի հետ : Վատիկանի Կաթողիկոսը Նոյեմբեր 23ին Վերջին կրկին հանդես է գալիս Վատիկանի Աթոռի իր երկրորդ այցի է, որ կը տևի չորս օր : Այսինքն այդպիսի հարցերը կը լինեն Նոյեմբերի 19-20-ին Վատիկանի Կաթողիկոսի հետ : Վատիկանի Կաթողիկոսը Նոյեմբեր 23ին Վերջին կրկին հանդես է գալիս Վատիկանի Աթոռի իր երկրորդ այցի է, որ կը տևի չորս օր : Այսինքն այդպիսի հարցերը կը լինեն Նոյեմբերի 19-20-ին Վատիկանի Կաթողիկոսի հետ :

**ՎԱՏԻԿԱՆ ԶԱՅԳԱՆՈՒՑԱՆ
ԹՈՒՐԻՔԻՆ
ՅԵՂԱՊԱՐԱՆՈՒԹԻՒՆ ԿՈՅՆԵԼՈՎ
ՅԵՂԱՊԱՐԱՆՈՒԹԻՒՆ...**

Մեծի Տանն կրկին Արմո Ա. Կաթողիկոսի գլխավոր պատուիրակության մեջ Բեռլինում հանդես է գալիս Վատիկանի Աթոռի իր երկրորդ այցի է, որ կը տևի չորս օր : Այսինքն այդպիսի հարցերը կը լինեն Նոյեմբերի 19-20-ին Վատիկանի Կաթողիկոսի հետ : Վատիկանի Կաթողիկոսը Նոյեմբեր 23ին Վերջին կրկին հանդես է գալիս Վատիկանի Աթոռի իր երկրորդ այցի է, որ կը տևի չորս օր : Այսինքն այդպիսի հարցերը կը լինեն Նոյեմբերի 19-20-ին Վատիկանի Կաթողիկոսի հետ : Վատիկանի Կաթողիկոսը Նոյեմբեր 23ին Վերջին կրկին հանդես է գալիս Վատիկանի Աթոռի իր երկրորդ այցի է, որ կը տևի չորս օր : Այսինքն այդպիսի հարցերը կը լինեն Նոյեմբերի 19-20-ին Վատիկանի Կաթողիկոսի հետ :

**ԱՐՄՈՒ Ա.
ՓՐԱՄԱՆ ԿԱՏՈՒԹԻՒՆ**

Արմո Ա. Կաթողիկոսի գլխավոր պատուիրակության մեջ Բեռլինում հանդես է գալիս Վատիկանի Աթոռի իր երկրորդ այցի է, որ կը տևի չորս օր : Այսինքն այդպիսի հարցերը կը լինեն Նոյեմբերի 19-20-ին Վատիկանի Կաթողիկոսի հետ : Վատիկանի Կաթողիկոսը Նոյեմբեր 23ին Վերջին կրկին հանդես է գալիս Վատիկանի Աթոռի իր երկրորդ այցի է, որ կը տևի չորս օր : Այսինքն այդպիսի հարցերը կը լինեն Նոյեմբերի 19-20-ին Վատիկանի Կաթողիկոսի հետ :

**ՀԱՅԿԱԿԱՆ
ՃԱԿԱՆ**

Ս. ՍԱՐԳՍԻԱՆԻ
ԳԵՂԱՊԱՐԱՆՈՒԹՅԱՆ

Նախագահ Ս. Սարգսյանի Նոյ. 24ին Վերջին հանդես է գալիս Վատիկանի Աթոռի իր երկրորդ այցի է, որ կը տևի չորս օր : Այսինքն այդպիսի հարցերը կը լինեն Նոյեմբերի 19-20-ին Վատիկանի Կաթողիկոսի հետ : Վատիկանի Կաթողիկոսը Նոյեմբեր 23ին Վերջին կրկին հանդես է գալիս Վատիկանի Աթոռի իր երկրորդ այցի է, որ կը տևի չորս օր : Այսինքն այդպիսի հարցերը կը լինեն Նոյեմբերի 19-20-ին Վատիկանի Կաթողիկոսի հետ :

ՕՐՈՒՆ ԴԵՊՐԵՍԻՎ

ԳԱՆԻ ՄԵՆ ՏՈՂՈՎ

Ընդամենը Վատիկանի հրավերը, Մեծի Տանն կրկին Արմո Ա. Կաթողիկոսը Նոյեմբեր 23ին պատուիրակության մեջ Բեռլինում հանդես է գալիս Վատիկանի Աթոռի իր երկրորդ այցի է, որ կը տևի չորս օր : Այսինքն այդպիսի հարցերը կը լինեն Նոյեմբերի 19-20-ին Վատիկանի Կաթողիկոսի հետ : Վատիկանի Կաթողիկոսը Նոյեմբեր 23ին Վերջին կրկին հանդես է գալիս Վատիկանի Աթոռի իր երկրորդ այցի է, որ կը տևի չորս օր : Այսինքն այդպիսի հարցերը կը լինեն Նոյեմբերի 19-20-ին Վատիկանի Կաթողիկոսի հետ :

**ՃԱՐԱՄԱՆ ԿԱՏՈՒԹՅԱՆ
ՄԱՍԻՆ**

Մեծի Տանն կրկին Արմո Ա. Կաթողիկոսի գլխավոր պատուիրակության մեջ Բեռլինում հանդես է գալիս Վատիկանի Աթոռի իր երկրորդ այցի է, որ կը տևի չորս օր : Այսինքն այդպիսի հարցերը կը լինեն Նոյեմբերի 19-20-ին Վատիկանի Կաթողիկոսի հետ : Վատիկանի Կաթողիկոսը Նոյեմբեր 23ին Վերջին կրկին հանդես է գալիս Վատիկանի Աթոռի իր երկրորդ այցի է, որ կը տևի չորս օր : Այսինքն այդպիսի հարցերը կը լինեն Նոյեմբերի 19-20-ին Վատիկանի Կաթողիկոսի հետ :

**Է. ՆԱԿԱՆՏԱՆ. «ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՈՂ ՄԵՆ ԴԵՂԱՊԱՐԱՆՈՒԹՅԱՆ ՄԻՋԱԶԳՈՐԾԻՆ
ԿԸ ՊԱՅՆԱԶԷ ՎԵՐԱ ՏԱՆ ՅԵՂԱՊԱՐԱՆՈՒԹՅԱՆ ՄԻՋԱԶԳՈՐԾԻՆ»**

Հայաստանի արտաքին գործերի նախարար Է. Նալբանդյանի Չոյիս մարտի այցին (Նոյ. 24) արձագանքները իհարկում Վատիկանի, իհարկում Վատիկանի Աթոռի իր երկրորդ այցի է, որ կը տևի չորս օր : Այսինքն այդպիսի հարցերը կը լինեն Նոյեմբերի 19-20-ին Վատիկանի Կաթողիկոսի հետ : Վատիկանի Կաթողիկոսը Նոյեմբեր 23ին Վերջին կրկին հանդես է գալիս Վատիկանի Աթոռի իր երկրորդ այցի է, որ կը տևի չորս օր : Այսինքն այդպիսի հարցերը կը լինեն Նոյեմբերի 19-20-ին Վատիկանի Կաթողիկոսի հետ :

Վատիկանի հրավերը, Մեծի Տանն կրկին Արմո Ա. Կաթողիկոսը Նոյեմբեր 23ին պատուիրակության մեջ Բեռլինում հանդես է գալիս Վատիկանի Աթոռի իր երկրորդ այցի է, որ կը տևի չորս օր : Այսինքն այդպիսի հարցերը կը լինեն Նոյեմբերի 19-20-ին Վատիկանի Կաթողիկոսի հետ : Վատիկանի Կաթողիկոսը Նոյեմբեր 23ին Վերջին կրկին հանդես է գալիս Վատիկանի Աթոռի իր երկրորդ այցի է, որ կը տևի չորս օր : Այսինքն այդպիսի հարցերը կը լինեն Նոյեմբերի 19-20-ին Վատիկանի Կաթողիկոսի հետ :

**ԿԱՅՆԱՆՏԱՆ
ԿԱՏՈՒԹՅԱՆ**

Վատիկանի հրավերը, Մեծի Տանն կրկին Արմո Ա. Կաթողիկոսը Նոյեմբեր 23ին պատուիրակության մեջ Բեռլինում հանդես է գալիս Վատիկանի Աթոռի իր երկրորդ այցի է, որ կը տևի չորս օր : Այսինքն այդպիսի հարցերը կը լինեն Նոյեմբերի 19-20-ին Վատիկանի Կաթողիկոսի հետ : Վատիկանի Կաթողիկոսը Նոյեմբեր 23ին Վերջին կրկին հանդես է գալիս Վատիկանի Աթոռի իր երկրորդ այցի է, որ կը տևի չորս օր : Այսինքն այդպիսի հարցերը կը լինեն Նոյեմբերի 19-20-ին Վատիկանի Կաթողիկոսի հետ :

**ԿԱՅՆԱՆՏԱՆ
ԿԱՏՈՒԹՅԱՆ**

Վատիկանի հրավերը, Մեծի Տանն կրկին Արմո Ա. Կաթողիկոսը Նոյեմբեր 23ին պատուիրակության մեջ Բեռլինում հանդես է գալիս Վատիկանի Աթոռի իր երկրորդ այցի է, որ կը տևի չորս օր : Այսինքն այդպիսի հարցերը կը լինեն Նոյեմբերի 19-20-ին Վատիկանի Կաթողիկոսի հետ : Վատիկանի Կաթողիկոսը Նոյեմբեր 23ին Վերջին կրկին հանդես է գալիս Վատիկանի Աթոռի իր երկրորդ այցի է, որ կը տևի չորս օր : Այսինքն այդպիսի հարցերը կը լինեն Նոյեմբերի 19-20-ին Վատիկանի Կաթողիկոսի հետ :

**ՄԱՍԻՆ
ԿԱՏՈՒԹՅԱՆ**

Մեծի Տանն կրկին Արմո Ա. Կաթողիկոսի գլխավոր պատուիրակության մեջ Բեռլինում հանդես է գալիս Վատիկանի Աթոռի իր երկրորդ այցի է, որ կը տևի չորս օր : Այսինքն այդպիսի հարցերը կը լինեն Նոյեմբերի 19-20-ին Վատիկանի Կաթողիկոսի հետ : Վատիկանի Կաթողիկոսը Նոյեմբեր 23ին Վերջին կրկին հանդես է գալիս Վատիկանի Աթոռի իր երկրորդ այցի է, որ կը տևի չորս օր : Այսինքն այդպիսի հարցերը կը լինեն Նոյեմբերի 19-20-ին Վատիկանի Կաթողիկոսի հետ :

**ՄԱՍԻՆ
ԿԱՏՈՒԹՅԱՆ**

Մեծի Տանն կրկին Արմո Ա. Կաթողիկոսի գլխավոր պատուիրակության մեջ Բեռլինում հանդես է գալիս Վատիկանի Աթոռի իր երկրորդ այցի է, որ կը տևի չորս օր : Այսինքն այդպիսի հարցերը կը լինեն Նոյեմբերի 19-20-ին Վատիկանի Կաթողիկոսի հետ : Վատիկանի Կաթողիկոսը Նոյեմբեր 23ին Վերջին կրկին հանդես է գալիս Վատիկանի Աթոռի իր երկրորդ այցի է, որ կը տևի չորս օր : Այսինքն այդպիսի հարցերը կը լինեն Նոյեմբերի 19-20-ին Վատիկանի Կաթողիկոսի հետ :

Ի՞նչ է ՀԱՅ ՄԵԱԿՈՑԹԸ

ԱԼԵՔՍԻՍ ԱՀԱՐՈՆԵԱՆ(*)

Ազատ ազգերը չունին այդ տերը: Իր հայրենի հողի վրայ արժատ ձգած, զարգացած, ազատ անկախ ժողովուրդը, որ անկախանքի ամեն օր եւ հազար ձեւերով փութում է իր հողերու կենտրոն, իր ցեղային հանձնարի արտայայտությունները — այդ ժողովրդի համար ինքնին առձեռնորդյալ տուն է մշակույթը:

Մեկ նման հայրենազուրկ ու հայրենախաբուս եւ ճի գեղատարաբացող նստած մշտանցող ժողովրդի համար ազգային մշակույթի փառարանություն իր որդին ու խորունկ խորհուրդն ունի:

Նախ դա մեր հայրենի կարօտի դեմադրոս պոփոխվել է օտարություն մեջ: Ասողները նույն են, որոնք մեր մանկությանը թարթելին, բայց այժմ մի-մի կրակ դարձած փառում են մեր հողիները, վանդի ու հող, հողը նույնը է: Հայրենի անդառնալից ժողովրդի, հայրենի գեղատարաբացող, հայրենի գեղատարաբացող մենք արժանախել եղեցիք, յոթանի ենք օտար հողերի ստեղծվել են, մեր ազգային լեզուն, մեր հայրենի մեր մի լայն ու ծաղկուն, կարօտ ենք մեր գլխին նի մայրենի եւ մեր ժողովրդի արեւելի: կարօտ ենք մեր գետերի կտրուկ յորձանիքներին եւ մեր աղբյուրների կրկնախն — մեր հիշատակը օտարանքի արթնթանին ենք կարօտ եւ լուսաբացող գաղափարների աղթարարը զոհանքներին — կարօտ ենք Հայոց Աշխարհի...

Մշակույթի փառարանություն մի արտապատառ ազգային է, մի ճիշդ, մի կանչ կոչողաբան, ազգեր ու պատանդներ, որպեսզի նրա մայրաքաղաքի անոշ պատերի դարձվել մեր հողում, որպեսզի նրա շրջանները մեր շրջաններին, նրա լեզուն մեր հողում, նրա սերունդ մեր սրտին խօսի, ինչպես օրորողի երգ, ինչպես մայրական մեղեդի:

Ո՞վ անոշ, չեղել Հայրենիք, ո՞ր մայրիկը, ահա մենք թողնակները ծնկալուք քեզ կեց փառարանում թող երգով, թող հրաշունջ լսակով արտաբանով, թող փողով, թող համահարով, վանդիկ թող կրակին ու թող սիրուն ենք կարօտ օտար շրջաններին այս անդուլ զրույթներն ու կարօտ համար:

Եւ յետոյ մշակույթի վերելույթ աստանդակա՛ն, քանից զարձան ու հայրենիքի երազող ժողովրդի բնագավառի ճեղք է, ապրելու եւ յայտաբերելու: զորապետի լիզը, երբ նու չեղելի կարօտում կարօտում է իր ցեղային հողուն, իր հայրենի, իր պայքարի տեղեկաբացող զորության մեջ կենսական աշխարհի փնտրելով:

Եւ մի հայ գաղթական գանգուռով դրանք, իր ցեղային նկարագրով, իր հաղթար, իր լեզուն, իր արժանությունները, իր հողին անապարտ պահպանելու համար, չորս զարպալուք չեղորդի եւ հախառակ իր պարտության, սպանված միջին այսօր իր ճշմարիտ անմահների ցնցումներն ունի: խորքում կենսապայքար հայ գաղթականության մասին է, որ քիչ, զարգացող հայրենի ճորգիները զուրա նետուելով եւ կենսապայքարում:

ազատանքով՝ միայն փե. դարի վերջերից սկսեց ուժանալ:

Չորս դարերի պաշարը նա տարա անօրինակ լամատության, վանդի իր հայրենիքի բերել էր իր հետ կուռ, հզոր ազգային առանգություններ եւ մի շեղ մշակույթ, որին յենուած ուժգնորեն մարտնչեց իր ցեղային նկարագրի պահպանումը համար:

Ժողովուրդների հողին մի անընդուն լանձարան է հազար ու մի քնած սյերի, որոնք սպանացող փոթորիկի փամբ կաշվախների պէս պիտուած են մայր իրկները:

Հայրենական արժեքների արտապոփելը գեղատարաբացող, ցեղային կրթուն ու կուռ խառնուածք, լեզուն ու բարձր բարոյական հայրենազուրկ ժողովրդի համար անխոցելի գրանցել են արքան փամանակ, որ հետագայ հայրենիքը կայ, որ կանչում է իր ցեղ ու ցեղի գաղթականներին:

Ազգային մշակույթի այս պահանջարկը անհրաժեշտ է նախ իրեն հայ ժողովրդի համար:

Հողից կարօտում եւ օտար ախրերին կրկնում մի ժողովուրդը գլխավորապես այն անդուլ խառնուրդի մեջ պէտք ունի մասնատող եւ հայրենական արժեքների կուռ, անասան գեղատարաբացող:

Եւ դա համար անհրաժեշտ է, որ նա նախ իրենցիցը ճանաչի, այսպես նա իրենց չի կարող օտարին յարգանք պարտադրել:

Իր գանգուռների անասան միջնակները, արժանախելիքները ծաղում է սեփական ազգային արժեքների, պատմության, մշակույթի, բարձրագույնության թույլտ ազգայնություններին:

Հայի արտաքուցիչ եւ բնորոտացողից օտարազգայնությունը արդիւն է իր ցեղային արժանիքների անգեղություն: Տարբերն տալի ահա՛ղին փոթորիկում էր թիֆլիսի եւ Բաքուի ուսու զուլ պիտուած եւ ուսուցիչ խոսող չալ մասնաբաժաններին եւ հայուհիների չըմանում երբ մի ուսու անասանը՝ վախճիլի բերլուով Մասկուսից յանկարծ յառնուեց եւ ուսուցիչ քանի մի լանդանություններով մի հանդիս չալ լանդանությունները զարկանուական բարձր արժանիք Միլին դարերից մինչեւ մեր օրերը:

Շուտարած էր ուսուստիս հայուհիներ եւ իրար էրին գրանում — Մի թիլ այս մենք ենք...

Ռուս վաղերից բրուտով հրաշքը արժեքից:

Ռուսաստանի հայությունն այսօր երկու պարտք ունի:

Նախ ինքնիցը ճանաչել, ըստ արժանույն գնահատելու համար իր հայրենի արժեքներն ու բարձր մշակույթը:

Երկրորդ՝ երբեք չմոռանալ, որ օ-

տարաբան զերթ ի վերջոյ պիտի լափի իրեն, եթէ հետագայ հայրենիքը չզորանալ ու չարգրանալ:

Պահպանել իր ցեղային նկարագրի եւ զորացնել անկողնի դարձելու անօրինական գործունե հետագայ հայրենիքը:

Եւ, ամէն ինչ որ կատարում է արտասահմանում, պիտի կատար-

ի հայրենիքի սիրուն եւ հայրենիքի համար:

(*) Ալեքսիս Ահարոնեանը յայտնի գրական աշխատանքներ է հեղինակել 1920-1930-ականներին: Ամառները, խորագրի տակ, իր կողմից գրած է հետեւեալը: «Մի անգամ իմ ընկեր Ա. Ահարոնեանը մշակույթը ամբողջում է 1932ին, Հայ Մշակույթի Տոնի անդրին»:

Ի՞ՆՉ Է ՀԱՅ ՄԵԱԿՈՑԹԸ ՀԱՐՑ ԿՈՒ ՏԱՐ ԱԼԵՔՍԻՍ ԱՀԱՐՈՆԵԱՆ... 1932ԻՆ

Յ. ՊԱՆԵԱՆ

Ինչո՞ւնք — այդ ժողովրդի համար իմենի ամենօրեայ տուն է մշակույթը:

Պարզ կը հասկցուի որ մշակույթը վերապրումի միջոց է ազգին համար, այսինքն՝ ազգը մշակույթով կը տեսէ, մասնատող նր կայ նա: Պարզ է իսկ նույն հողը տեսցիլ է մշակույթին համար, եւ եթէ նրանին հաջող հայրենահանում արժեքները դիմացան եւ ինքնուրույն պահելու, պատճառը այն էր որ անոնք ինքնին տեղ ըլլալու գեղատարաբանին չէր բաժնարան եւ այդ ինքնին վրայ փոխադրած լիզուն եւ մշակույթը պահելով տեսցին: Այս պարագային չէր հողը՝ Արեւմտահայաստանի եւ, ուրիշ հայրենահանումում էին, որոնք պատմական Հայաստան չէր, այլ հայրենիք էր:

Ալեքսիս Ահարոնեանի խորացող մտածումը կը շարունակուի:

«... մկուսացող ժողովրդի համար ազգային մշակույթի փառարանություն իր որդին ու խորունկ խորհուրդն ունի: ... հայոց մի մար հայրենիք կարօտի գերազանց պիտուածն է օտարութեան մեջ»:

Ինչպե՞ս հասնալ «ազգային մշակույթի խորհուրդը»: Ան է որ ինքնուրույն կու տայ ազգի անհայ մին, եւ երբ այդ խորհուրդը չառաջ, ծնունդ կ'ունի մարդաստանի մի որ «մաղաղում Հայոց կը համար ինքնիցը փամանակ մնալ, օտարացած ըլլալով իր լեզուն եւ մշակույթին փառարաններին, ինք նախաճառան համար նույնիսկ կ'ընայ ըստ իր զգացմանով, որն իր կարծիքով է վերլուծում ընդդէմ միջոց պիտի գտնուի: Բայց տարբեր է Ալեքսիս Ահարոնեանի պարտքը ըստ իր արժեք, ըստ իր հաղթար, կարօտից արքունի վրայ ձուլող գեղատարաբանութեան թափախում, որ սուր պատգամի կողմը պարտադրել է:

Հետեւեալ Ալեքսիս Ահարոնեանի փանկահայտն ոտքերուն:

«Ազգայնագիրը չունի այդ տարբեր: Իր հայրենի ինքնին վրայ արժատ ձգած, զարգացած, ազատ անկախ ժողովրդի, որ անկախանքի ամեն օր եւ հազար ձեւերով փութում է ամեն օր իր ինքնին կենտրոն, որ ցեղային ինքնին արտայայտու-

Եւ բացասական հոգեփոխություն

տեղի ունեցաւ, ջանքն որ բռնադրբարտուած երկրի վերաբերող «Հայ Իրենի կարօտ»ը կը սփռուի դրօսաշինութեամբ եւ քաղաքականութեամբ, ծաղաղում հայոց դառնալու ուղիղ գիծին վրայ:

«Եւ յետոյ մայրաքաղաքի վերադառնալովսման, բնակելու դարձած ու հայրենիք երազող ժողովրդի բնագոյնով երկրի մէջ, ապրելու եւ յարստանալու հորաքաղաք ինքը, իբրեւ նա ինչից կարողած՝ կախում է իր ցեղային հոգուն: Իր հայրենիք, իր պայքարի ստեղծագործ գործընթան մէջ կենսական աւելիներ փնտռելով»:

Ազգային լիբերալ տնտիճանական հետադուր եւ մշակութի «Փոքր ջրով» վերածուումը կը վկայեն «Հայրենիք երազող ժողովրդի բնագոյնով հոգին» շրջի: Երկման մասին, երբէք վախճանը որպէս յոռետես անհասկանալի: Փաստը այն է որ այսօր Սփիւրքը ինչպէս չի համարել «բնակ», «Հայրենիք երազող ժողովրդի», պարտաւորականութեամբ ընդունած ըլլալով «Տոյաւոր» որպէս իր քաղաքական, ինչ որ ինքնորոշուի Սփիւրքին զարգացանալովսման էր, զոր փաստանքը եւս նաեւ մեր քաղաքականացիները, անհիշական քաղաքական ծառու՝ որ փոխելով եւ գերազանցելով «Իր պայքար» փաստագրութեան:

Եւ կա ինչպէս-գիտակցութիւնը: «Հայրենական արժէքներն արտադնելի գիտակցութիւնը, ցեղային խորամուկ ու կտա խառնուածք, լիտուն ու քարքար քարքարային հայրենական ժողովրդի համար անկողնի գրանիւն եւս այնքան ժամանակ, որ հետադուր հայրենիք կայ, որ կանչում է իր ցաք ու ցրի գաւախներն»:

Տոկալու եւ տեւելու համար «արժէքներու» պէտք է հաստատու, տնտիքով տալիսընթացի: Հնամ երբ ինչ մը, ինչ մը շատ կը զարգինք մեր ինքնորոշութիւնը պահելի, երբ լիւնուր կը կորսնցնենք եւ այդ կորուստը արդարացածը (շ)խառնալիսներն կը զարգանանք, կը հարստացնենք օտարի մշակութիւնը եւ այդ հարստացումով կը յովաւարենք մեր ընկերակի բարոյականը, այլեւս զարգանանք ինչեւ ունենաւ, եւ մասնակցի կ'ըլլանք ոչ թէ շարունակութեան մը, այլ մեղադար կից տնք մը՝ որ նախկին շարունակութիւնը չէ... Իսկ Աւետիս Աւարոնեանի «Հետադուր Հայրենիք»ը միայն «Հայաստանի Հանրապետութիւն»ը չէ, այլ է նաեւ՝ «Բնագոյնովսման Հայաստան»ը՝ որուն դասին համար Երեւանի քաղաքականութիւնը առեւ հարեւորադարձութիւնը պտղացին «Մեր Հողեր»ը եւ հայրենականութեան երբեք սեղանունը աղաք անցան կրակի գիծը, որոնց յիշատակը ներկայի ներկայում է կարծէք, այլ հիշատակի հետեւն:

Ազգային մշակութի եւ ազգային լիբերալ տնք դրձած եւս զորովոր տեղատուութեան մասին, Աւետիս Աւարոնեանի վէճերը հակառակին է անէն՝ կարգի համայնապարտութիւններու եւ մարդոտական ծեղծերութեան:

«Հայի ստորագոյնի եւ քրտնատոյնի օտարապետութիւնը պահելով է իր ցեղային արժանիքներովսման» Տարին արտադնակի փորձարկումը է Ռիփիկի եւ Բախի հոս ողով սնանու եւս առանցքի խոստի հայ մարտականներին եւս հայոցականի շրջանում երբ մի առաւ քանակացի վայելիլ Բրտուով Մալաթայից յանկար յայտնուեց եւս առանցքին քանի մի

ՕՍՄԱՆԵԱՆ ԴԵԿԱԺԱՐՆԵՐ ԲՐԻՏԱՆԱԿԱՆ ԱԿՆՈՑՈՎ

Թուրք պատմաբան մը Պ. Խոջաթիմը կը պատմութեան ընթացքին Բրիտանիոյ ազգային դիւաններուն մէջ Օսմանեան կայսրութիւնէն զերուած տեղեկագիրներ կը յայտնաբերէ: Անոնք կը վերաբերեն կայսրութեան հարաւարեւելեան Անատոլիոյ, Սուրիոյ, Իրաքի ցեղախմբներուն, անոնց պետեւորման, հրօսանքի առաջնորդներուն, զարգացող գէմբերու, Բրիտանիոյ ծրագիրներուն, շրջանին հաստատարկութեան ազգայիններուն, եւս: 1917 տարուան ընթացքին Բրիտանական լրագրող սպասարկութիւններու կողմէ Պ. Խոջաթիմը այս տեղեկագիրները Պ. Խոջաթիմը թարգմանելով հատարով(*) մը կը հրատարակէ:

Մամուլին տեղ տուած յափով, հետազոտականին կ'ընկեր-Փայով-ձեմալ երբեակին մասին նշումները: Առաջինը 1908ի յեղափոխութեան հերոսը կը կոչուի: Ապա կ'ըսուի՝ «Կարողութեան ցած մակարդակը եւ անասանական մեծամտութիւնը զինք ինքին որս մընի Գիւրաբաղի քաղաքին կը իրենց խաղալիքը դարձը ինչ այս գէմբը: Գիւրաբաղիներու նկատմամբ իր ամբողջական հիւսցումը որոշէ երաւ պատերազմի գերմանական զինք ցոյց տալուն մէջ: Այս նկատմամբ, անկասկած, ան երկխոսքներու, կուսակցութեան անէնի յանցարար գէմբէ է: Իրականութեան մէջ անհաստատու զիտուրական ոչ մէկ յանդուրդին ունենալով հանգեղծ, առաջին յեղափոխութեան հերոսը նկատուած

է: Հասանօրէն ինչքինք նախօրէն վերամարմաւորումը նկատուով, այս վերլինին արժանաց կը պահէ ներդրանի վրայ ու համոզուած է որ իր երկրին փրկութիւնը իր հակառակներն է: Ըստ ըրման ընդդէմը, ինչքին փաշա Գիւրաբաղիներու ալ զաւլարեւելեան, կը փախալքը որ մը զան քարքարային:

Մէծ անակնկալ է անանի որ մարտերում մը թիւրքին չէ եղած: Այդ ուղղութեամբ շատ ուշադիր է, սակայն երրորդութիւն է որ յեղափոխութիւնները նախ կը լսանին իրենց գաւախները:

«Ճէմալ փաշա ուղղամիտ, ստեղծող կարողութեան տէր, այլ անխորհրդող կերպով շարժուող գէմբը ի նկատուի: Չարաքիտու ու չուրջններուն հետ կողպիտ վարակուած զաւլարեւելեան տէր է, ինչ որ իրեն արքեւք կ'ըլլայ իրականութիւններուն եւ Գիւրաբաղի մօտիկութեան զգալի հանգեղծ, ինչքին փաշային հակադրութիւնը ուժը չէ ունեցած: Գաղափարական գործերէն քան չի հակադար, վերլին քարքար տալու ու անքարքար մէջն է: Կանգնող պաշարին համար ունեցած ազգայիններ ակնի ինչ են, քան 14 տարեան բրիտանացի սովորական պատմաբան մը ունեցածները: Որեւէ նպատակի համար անվստահելի է:

Բռնակրօնական եւ բրտութեան պաշտօնականացումը տեղադր իսկ է. իրազմով, ալքումով է եւ դիւրութեամբ կը տարուի կիններու հրմայլքին: Վերջին Աւարոնեան

հրէսներին մը հետ ամուսնացած եւ անմականութեան հիտապով եղած է:

... Բրիտանացի բժիշկներու կարծիքով մեծամտ մէկն է, մարդաբանութեան հասնելու աստիճան խելագար: Անորոշութեան զգացումը մը կը կրնայ մղել իրեն նմանակ մարդոցէն որեւէ մէկուն անասան յափով փախուելու:

«Փայով պէշ արեւմտեան թրախիւցի մասնակցութեան մէկն է, փոխալ, կամ զինու մարդոցէն: Հնամայն անձնագրութիւն է, ուստիանալու տէր եւ վճարած: Գլխաւոր հրամանատար լրակցող ստալ կայսրութեան հզորագրին զէմբէ էր: Շատ անգուլի եւ անսխալանելի մէկն է: Կարողութիւններու տէր է եւ անկալ: Կիրքը կը ծառայելը նէ հայրենականական զգացումներուն, որովհետեւ հակառակ բաղմաթիւ աղիթներ ունենալուն, անմահայն հարստութեան տիրապետութեամբ ունէր է եղած:

Փայով պէշը է նկատու անտիկ որպէս մէկը որ պատերազմի մասով պահուած այդ զայլին իմաստը փաստական կարողութեան տէր էր: Անկեղծ հաստատ ունի Գիւրաբաղի: Իր անասանք անեղեկութեամբ մեծագրին պատասխանատուութեան է հայկական վերլին ընթացիկներուն:

Բրիտանական դիւաններու տըր-խալներով պարտաւորած հատարող օսմանները զեկալար քաղաքի մէջ գէմբերու մասին մեծ մասով թրտաւական նշումներուն: Հատեցածով մը եղած է: Անքան որ անդրադարձող լրագրողը կ'ընէ թէ Պ. Խոջաթիմը իմարազմ գիտելը լրակցի կը իրեն խալարած գիտելը խեղճուկարեւորութիւնը որ օսմանները գիտութեան ու քաղաքական զեկալարներուն յատուկ եղած է:

ԱՄՓՈՓԵՍ Ա. Թ.

(*) «Ցանկացումը Թուրքիան»

քանակաբանութիւններով վեր հանել հայ քանակաբանական գրականութեան քարքար արժանիքի Սիբի դաւերիցի մինչեւ մեր օրերը:

Շուարած եր առաւայտս հայուրիւնը եւ իրար էին դառնում...
— Մի՞թէ այս մեմբ եմբ...

Իսուս վայելիլ Բրտուով երազ գործնցը:

Այս հիւանդագին օտարապետութիւնը ոչ միայն ինք յաղորդող ինքնէն արժանիք, այլ ան ինչուած է: Բարեմիշ կու տամք տեղակալ այս կամ այն լիզուն տեղակալին ակնի լու խոսողին, օտար լիզուն գիղի

լոյս ընծայողը դռնէ դուռ կը պարզցնենք, ինչ որ արդիւնէմ է «ցեղային արժանիքներին անկախութեան», տեղատուութիւն՝ որ կը քաղաքներու տեսակէ կ'ընկալարութեան կողմէ որպէս յաղորդարեւելեան եւ յաւաքիմութեան, որպէս ինչ կամ այն օտար զաւլարեւելեան գործիք մեղք չորքէ ճօրինակի իկրով մերուածով վկայական (interpretation exemplaire):

Ո՞վ այսօր Աւետիս Աւարոնեանի կը կարդայ:

Ո՞վ «ՀԱՅՐԵՆԻԹՅՆԵՐԸ կը տեսնէ»...

Ամբիւրեւեքն երգելով մրցումներ

ԱՆԵՐԱԿՆԵՐՈՒՄԷՆ
ՄԷՆ
ՀԱՊԻԼ ԵՍԱՑԵԱԼ
ՃԱՄԱՐՈՒՆ ՎՐԱՑ

Հակառակ որեւէ գիւղացիներու նեղընտեքան, որով իրենց սահմանին տնկի պատահած որեւէ բանով չեն շահադուրքի երբէք անհիշական արժանիքին չունին իրենց համապարհին հետ, Տեղիք ծօրցիները մեծագին կը հետազոտուին այդ զինք ընդհանուր խելագիրներով: Հարցումներն մէկը միայն նաեւ կը տեղադր մեղք. իրենց մասնագիտութեան գլխաւոր տարրան մը մատուցած եւ կրկան խելագիրն էր. ծառան էին մայրենի լե-

զուրկ ու պարծնալով կը խօսէին այն, պատահան ու տալը հայախոս էին քարքար, երկխոսութեան ու տալըները մեծ հիշքեր կ'ընէին այդ ուղղութեամբ: Մրտաուղ էր նաեւ իրենց խաղալիք հետազոտութիւնը կողպիտ հայ քանակաբաններուն համար, ու միշտ իրենց տարրերին ու զաւլարեւելեան քանակին էին երկրին մէջ անորոշ պայաւան, իրենց արեւն քան մը կը քանային տալու տարբեր բնագիտութեան մէջ հեղուր հետադուր եւ անմահայն երբ քաղաքներուն:

Տեղիք ծօր մէջ աւերակ չունէինք ալ ցեղներ. անոր տեղ քաղաքները կային: Առաւանդան կանուկ եման այն երկուստերը որոնք մամուլագրութեան տուած էինք երկուստեւ եւ աշխարհը համար այն տեղերը՝ որ մարդոցական հանձնարարք գառած էր պատեմներ կաղերքի:

Անցածը նարեկներին պարտեղներն քանիցս ոտքերին դրեք պարտի փալապ կամուրներուն վրայ, որոնք ձեռքած էին անեղեկներուն լայն տեղերը:

րու կը մասնակցին: Դպրոցի համար ձեռնարկ կը կարգադրեցինք անանց մէկ քան հայերին խօսելու: Այս կամ այն պատասխանով հանարահայրեւելեան բնեւեկն աշխարհի բոլոր լիզունները կը լսենք՝ քաղի... հայերէնէ: Երբեմն դեռ կան յարգելի բացատրութիւններ:

Գէթ կարդանք Աւետիս Աւարոնեանի իրեն չէր, փորձանք զինք յիշելու հոյսին որպէս Աւետիս հրաշքաբար ստորագրող... Այն տունն տեղ կ'ըլլանք Աւետիս Աւարոնեանի եւ ազգի երաւ փաստագիրներ:

Յ. Գ.

Հոկտեմբեր 27, 2008

Փայովն եւս պաղպղող զայլախաղաղ վրայէն վիտա Եուրը կը հոսեր ժողովուրդի տեղ տեղ պաղի պաղի փոխարէն մը կը թաւալէ եւ ջուրերը ժողովուրդը մաքրուած եւ մաղկեղ թաւալուած մէջ՝ ինչքին կը կարողանայ ցրուել քարքար խոսել կայանած մարդապետներուն մէջ: Ինչքին եւ կարողան մաղկեղներ կը կրտաւորեն այդ ընդարձակ կանան տարածութիւնները. երբ ջուր կ'ալիլ կ'իյր նալը դալալանք մը վրայ մօրիկ կ'ընէին անոր ընդհանուր եւ պատմա արժանիք որ կը կրտաւոր հեղափոխ ակնի քարքար երգող կարկառակներուն մէջ. Արեւը կը լուսաւորող զաւլարեւելեան հատուրը հաւրենիներուն. անոր հաղապարհը հաւրենիներուն մէջ: Երբ չորք չարէք ծառան տնկերներուն, քաղաքով քանիցս յանկար, անիկ պարզող ինչքին հաղապարհներ կը խաղալին դեմեկն վրայ ու կը մարշին չուտով՝ երբեքուր շահեղանք մէջ հաւրենիներին հեղեղներուն:

(Ծար. 85)

SAMEDI 28 MARS
DINER DE GALA
à l'occasion du 80ème anniversaire
de la Croix Bleue des Arméniens
de France.

ԱՐԱՄ Ա.
ՆԱՀԱՏԱԿՆԵՐՈՒ
ԱՃԻՆԷՆ ՆՇԽԱՐ ՄԸ
ՏԱՐԱԾ Է ՎԱՏԻԿԱՆ

Նոյեմբեր 25 երեքշաբթի երեկոյան
Արամ Ա. կաթողիկոսը այցելած է ՍՄԿ
Էճիտիոյի յատկացուած Պ. Բարթոլոմէ
ճեղք ունաւորակաց եկեղեցին: ՍՄԿ-ն
Տիտիօ փատիկանեան կազմակերպութիւն
է, առաւելագոր աշխարհականներէ բա-
ղկացած. կարեւոր կը նկատէ միջկրօն-
այան, քաղաքական ու մշակութային հար-
ցեր:

Նույն կաթնակերպության ժամապարկ
հանդիմանում է՝ որպեսզի է որ այլ տա-
նալի կուլուրի ժ- զարու նահատակվե-
կեկեկեյի: Անոր մէջ յատուկ տեղ
պիտի յատկացուի ի. զարու նահատ-
ակի, ներքին իւրեւնեղ: Այս ալ Արա-
մ. Աթիկիւրի նահատակաց մատուց-
ածին մը տարած է ու երեկոյան ար-
դարութեան ընթացքին զետեղած խոր-
հի վայր:

Աղբորոշ թեան ճանառակ և ճանա
 րող թիւն նիւթով քարոզած Արամ Ա
 անդադարաւորով Հայկական Յիշատակ
 նութեան, անոր մէկուէկ միլիոն ճանա
 րատախիւրուն. բաւժ է թէ անոնց անկող
 ներէն բերունը նշխարք պիտի մնայ ող
 ակ կենդանի յուշարար թէ անոր
 անպարտիտ զեղապարտութիւն մը կայ է
 թէ անոր զոհերը արգարաւ թիւն կը պա
 ւանկեն:

ՕՐՈՒԱՆ ԴԷՊՔԵՐԸ

[illegible]

ՊՈԼՏՅԻՆ հեղեղեր չափորայան ու
բարձրորակ դրոժման են ներքին 268
275 հեղեղեր են առաջին հաջորդական
երկ ճամփանք տակի վառ 100 միլևոն
կար եւ 2005 տակի ալ դիտարկել են
բարձրորակ դրոժման են թիրաք ոման
նման երկու պատկան, կէ ճաւարտ են
սէ չհաւանադոց: Նոյնիքը 275 տակ
տական լուրեր կէ հաջորդիկ տակ
պատկանի մը կէ պատկաններ կան,
ոմանորդիկ խաւաւապաւոն չեղեալներ
գաւաւանք մը մը տարտ արմանիկ, բա
նաւաւաւոն մուհաւաւաւորները: Զեւ
տակ մէջ կան չաւառ առաքիկներ են
բարձրորակ ճաւարտիք կարգ եւ հարաւոր
մէջ չոն մը Եւրոպայի կան: Սկրո
թաւաւաւոն ճաւար մը տակաւաւորելիկ
ճաւար է:

ԳՆԱԿՆԻՐԻ (Քալանտա) միջազգային
ազատագրության դաշտում էր սպասում
հրաժարմանը, որովհետև իր անունը
հարգալից էր համարում իր Երկրի
ազատիչին զոհվելու համար՝ ապահով
սպասելու իրեն հառապանակների
սպասարկությանը և արգելելու արգել
ստացումներին ու երբ անպատեհվեց
հրաժարմանը՝ կասեցրեց իր Երկրի
համար, որովհետև 15 միլիոն
սուբյեկտներ համապատասխան ու են
զինավորվել, բարենորոգված ընթացք
էին շարժում և մեծածախ Երկրի
ազատարարները և իր քաղաք
ապահովումը, և Քալանտա չէր բաց

ՄԱՐԹԻՆ ՕՊՐԻ, Նոյեմբեր 26ին Իստեղաբուում է ընկերարարհաները կեդրոնատեղին եւ գրաւում է Հորաւն աթոռը: Նոյն օրը ընդունւած է Սեկորի Ռուալար, որը հետ ողջաբուում է զգաւարհում ընդ նեւոնթական, հա

ՓՈՔՐԱՄԱՍՆՈՒԹԻՒՆ
ՓՈՔՐԱՄԱՍՆՈՒԹԻՒՆ ԶԵ

Եւրոպական խորհրդարանի արտաքին
խորհրդակցությունները յանձնարարվելի
սուր նախադրման շ. Ստալինը պատուե-
րակութեան մը ընկերակցութեամբ Հան-
դիպումներ ունեցած է Քուրթիոյ Ալպա-
րէն Ժողովին մէջ: Այդ ընթացքին ինչա-
դատած է Ալպարէսի փոքրածառնութիւն
ներու պաշտպանութեան Համաձայնու-
թիւնը ստորագրելու Քուրթիոյ մեր-
ժումը:

Ազգային ժողովի Սահմանադրական
սահմանափակման փոխ նախագահը Գ.
Գուգուսյանը ասաց, որ իրեն թվում էր, որ
փորձառու թիմերում իրականում չկան
կոտորած ղեկավարող երաշխավորներ և
երկրին մէջ ցեղային և կրօնական յե-
նախառն հաւորականութիւն կայ, իսկ
սուրբ փորձառուներն աշակերտ-
չունեն։ Աւելցնեց և թէ այնպիսի փո-
քառամասնութիւններ չկեղծ հազարեւ-
տելի են և ամէնուն պիտոյ թիւի մը տա-
լու պարզապէս, ՄԱԿ-ի մէջ ժողովի ար-
ժէք գտնել անկերպի կրկնալ։

Եւրոպական խորհրդարանին շննադատութեան հիմնական ազդակը կը կազմեն Թուրքիոյ Քիւրտերուն եւ Ալեւիներուն փոքրամասնութեան իրաւունքներու զրկումը :

ԵՂԵՌՆԻ ՅՈՒՇԱՐՁԱՆ
ՀԱՐԱՅՈՒՅՈՒՅԻՆ
ՊԼԾՈՒՄԻ ԶՈՀ

Կարելի չէ համարել համայն փառանքի օրհնականության օրհնելի Դարանայի թիվը՝ քանի որ այն կրթել է ձգձգված, անձնավոր, համայնական հասկացող օրհնելի՝ Գյուլիկի մյուս գլուխները՝ Միկեյանյանների լույսերը։ Կասարյանի թիվն առաջին հիշատակում է առկա հիշատակում ծանր էրան։ Այն կրթել էր լույսակիրները՝ լույս առնողներին՝ պոզիտիվ զննողներ է Բարսեղ Ժամկոյանի նշանով։ Կասարյանը ևս առաջարկում է շարունակ Տոմարյանին։

Գլուխները անդրադարձան է նշելով՝ Բարսեղյանի անօրինակ 2. Գլուխները Ե. Իսկանյանի թիվն առաջին հիշատակում է առկա հիշատակում ծանր էրան։ Այն կրթել էր լույսակիրները՝ լույս առնողներին՝ պոզիտիվ զննողներ է Բարսեղ Ժամկոյանի նշանով։ Կասարյանը ևս առաջարկում է շարունակ Տոմարյանին։

տարար ոգի մը: Այս վերջինը տեսերի-
զով մը յայտնած է թէ չի քաշուիր քա-
ղաքական աստարտեղէն եւ կը պատրաս-
տուի 2012ի նախագահական ընտրու-
թեան:

ՎԼԻԿԻԿԱԿԱԿՆԻ քաղաքապետը՝ Վի-
տալի Կարաւե սպաննուած է օր ցերե-
կով, Երեմբեր 26ին, փողոցը, զինեալ
անձերու կողմէ։ Հիւսիսային Կովկաս
մաէինէ կարեւոր նկատուած անձնաւոր-
ութիւնը կը սպաննուի այդ շրջանին
մէջ, ուր բոտուժերը զգալի յաւելած մի-
նամաճ մը տեսնուին։

ՁԻՆԱՏԱՆ ասպարեզ կը կարդայ Նուրույի, յայտարարելով թէ կը մերժէ մասնակցել Լիւիզի զինամարտին (Դեկտ. 1) Երպոստի Զեկուն հետ, արտասույտելու Համար իր բողոքը է լուր Սարգիսի նախատեսումը հանդիպումին Տալայ Լամայի հետ, Դեկտեմբեր 6ին Լեհաստան: Թիպէթի կհռնապետը Կրտսեանի մէջ Դեկտեմբեր 6ին կը մասնակցի Նույեթիւան խորագրով թեան դախն:

ՀԱՅԿԱՍՏԱՆԻ
ԲԱՆԴԱՎԱՌ
ԸՆԴՈՒՆԵԼՈՒԹԻՒՆ
ՃԱՏՐԱԿԻ
ԱԽՈՑԵԱՆՆԵՐՈՒՆ

Երևանի «Հնարարներ» օպերային
պատմական պարեր պարչեսն Նոյ.
Երեւոյթարթի երկիշխան երբ սիկս
արշալայան Տ. Սարգսեան, պատմա
նկարի զմեքեր ու ժողովուրդի բազմա
թիւ հաւորած էր ողջնուրի հնարար
ի համալրութեան երկրորդ պարչեսն
Ման. Համան հաւաքականի աղանդ
ընտել. ժամանեցիք նախագահ Ս. Սար
գսեան օղանման ու զիմարութեան
երաշխիքով, պատմաշարի զմեք
նախ բազմութեան կողմէ որ իր զան
կարի. Վեցցէ՛ք տղաներք, «Հայաստ
ան» կարիքն:

[illegible]

Նախագահը համոզում յայտնեց
կտրել դաշինքին միջ, կամ հետոստեխի
պարտականությունն առնել, կամ պահպանել ճանա-
րակի առաջին քաղվերը ընդդէմ երախանե-
կականներին կան որոշեց վաղորդակ Լեւոն
Արտանանեցի, Վլադիմիր Յակոբեանի
ընդդէմ, Գարիբէլ Սարգսեանները, Արտաշէս
Մկրտչեանները պիտի ըլլան, Տիգրայ
Կարէ ինչպէս աշխարհի առաջին Հայ Է-
րօստիան Տիգրան Պետրոսեանի անունը
կրէր յայտարարեալ աղօթեաններէն Տիգրան
Պետրոսեան կրտսերը:

Իր ելույթին աւարտին Ս. Սարգսեան Հայրենիքի մատուցած ծառայութեան առկայի կարգի մետալներով պարգևատրելու հինգ երիտասարդներով, ստանց մադիէ Արշակ Պետրոսեանը։ Նոյն րոնդի քննորդող կարգի մետալներ ստացան Հ. Կաստուրի, Տատարակի դաշակցուհի Կիրոս Նախապահներ՝ Սմբատ Լպուտեանի

կրկներու Ժողովի մը, ընդառաջելով Լ
վարկայի հրաէին: Այդ առթիւ, Լ
հաստատի վարկերը հրաւրած էր նա
նա. Ծրանահի Հանրապետութեան նախ
ագահը Արեւելեան Եւրոպայի ղեկ
վարներ «աշխատանքի ճաշի» մը: Լ
թուի որ Սարգսի «կը վճարէ» իր վ
րանումներուն հաշուեդրոյ:

ՍՈՐԱԼԻԻ մէջ չորս լրագրողներ առ

ԱՆ
ՃԱԿԱՏ

ԱՐՏԱՍՍՀՄԱՆԻ
ՀԱՅԿԱԿԱՆ
ԿՈԹՈՂՆԵՐՈՒ
ՄՏԱՀՈԳՈՒԹԵԱՄԲ

Փաստաբան Սամուէլ Կարապետեան որ հեղինակ է բազմաթիւ ուսումնասիրութիւններու, փաստաբանական լուսնամարներու, հրատարակութիւններու, յատկապէս Արեւրջնի, Վրաստանի հայիկայի յուշարձաններու մասին, Նոյ. 26-ին մամուլի միջազգային շուկայութիւնը կեզըրտին մէջ առույկ մը տուած է սոնորադառնալով քանդակի դէպքերուն

Ան բառ է թէ 1989 - 1993 տարիներում Ադրբեյջանի մէջ կը ցանկաբերէին, դուռնաբանութիւնը հայկական յուշարձանները, յետոյ նաեւ վրաստանի մէջ ու նոյնքան վտանգի ենթակայ էին անոնք Այդ աշխատառքը կը տարունէ Հայաստանի ճարտարապետութիւնը ուսումնասիրող կազմակերպութիւնը, Զանգեզուր ուղանալու ծանօթ անունն է Արմէն Հախիշաբերդը:

Ս. Կրիստիանոսի, հայերի և Քի Կրոստոսի
դեմ դեմ հարկաբեկ 650 շաղաքակա կայ-
քերհան տեղիկի առկա: Սուրբի տակերը
սե: Վերահ, ապա՝ զանազան կրթական
կենտրոն: Այն ժամանակահատվածում հայտնա-
կերպով հայտնաբերված և նորագույն
ստիպակում այն ձևերիկները նորոգե-
րենք, պատրաստված թուրքաբանաբար
գույնի, համ կրթականներին փառա-
բեր: Ապա հայեր և Քի փառանկ պար-
զապատերը ջանքերի, հարկ և ծառա-
պատասխան, փնդողները, առանձին
զինվել, ժամանակը որ քաղաքական
հարկեր երկրի առանձին և վեր ունի որևէ
քաղաքակ հարկաբեկ թուրք առանձին
ստիպակ ընկեր:

Պատմաբանը բաժն է թէ այդ կեցուածքը մեծապէս օճեակաւ կ'ըլլայ Ղարաբաղի հակամարտութեան խաղող կարգադրումին այլ, քանի որ տեսնելով որ զբրերկանական տարածքներու վրայ չ'աշխատէ մշակութային արժէքները քարաբնակարար քաղաքումի վատաւոր միջավայրին հանրութիւնը կը հասնի որ նման երկրի կարելի չէ նոյնիսկ մէկ միլիոնէն քառասունի աւելի որ իր օճիկն է:

«Ազգ» (Նոյ. 27) տեղեկացնելով Ս Կարապետյանի առույթին, կ'ըսէ թէ յստիկ չլուծւեալ թէ որո՞ւմ գործունէ թեան շրմանակին մէջ կ'իջնալ գաղտնաբարձելով. արտաքին գործերո՞ւ, կ'է մալ կ'իջնէ նախարարութեան: Ինք, պատմաբանը, փառաշուքաւան չի բերելու ամբողջական թէքիմաբարեքն պարտաւստած չէ նարկաւոր պարագային տրամադրելու: Նա մար: Զանքը իր ներկայացնէ Դեկտեմբերի միջնորդ արտաստանին նախկալալու: յուշարարուն զնիթով կամգմարելու ամ ռսամազոգունն:

Լեւոն Եղեանը, գործարար Արտակ Սարգսեանը եւ Ճատրակի տան տնօրէն Հրայկայ Թաւադեանը:

ւահողումս են, որոնց կարգին մէկ Սպար-
նաթի, մէկ Սիւղաթիցի են եղելու, տառա-
յիցի զինեալ քաղաքներուս կողմէ:

ՔԱՒԱՅԻԱՆՆԵՐԸ չոր տեսերկրով կ'
սպանան քանի մը երկիրներու, որոն-
ցի կարգին, Ֆրանսոյի: Կաղաքաբարեն ո-
թալալաւանքը յարձակումս կը ձեռնա-
կեն ալլը երկիրներուն զէմ եմէ իրեն
սորսերը ԱՖղանիստանէ քաւն:

Ի ՏԻՇԱՍԱԿ

Բաղաճի և Շուշանի Մուսայան 200
կերպերի ներկայացում, իրենց շք-
նայաց՝ Զարմայր և Վարդանի Մուսայ-
անի յիշատակին:

DEMANDE D'EMPLOI

Femme arménienne parlant français,
arménien et russe recherche un emploi
sur la région Ile-de-France pour s'occu-
per de personnes âgées et/ou d'enfants.
A déjà une expérience en maison de
retraite arménienne et fait de la cui-
sine arménienne (gâteaux et plats).
Contacteur Tamara KHALATIAN :
06.70.55.48.34

U. G. A. B.
SOIRÉE - JAZZ

L'UGAB Paris-Ile-de-France
organise

une soirée : Jazz «Lionel Bocchoré
Jazz Band» autour d'un Cheese and
Wine le samedi 29 novembre
à partir de 20h30.

Adresse :
Centre Culturel Alex Manoogian
de l'UGAB

118 rue de Courcelles, Paris 17^e
Métro : Courcelles

Participation : 25 euros

Nombre de places limité.

Réservation impérative.

06.24.56.50.69

ou paris@agbueurope.org

8e FOIRE AUX LIVRES
DE L'UCFAP

Samedi 29 et dimanche 30 novembre
de 11h à 18h sans interruption.
PRES DE 200 TITRES D'OUVRAGES

70 éditeurs, 140 auteurs
Occasion d'acheter, d'offrir aussi de
l'Artisanat d'Arménie, des CD, des DVD
et de visiter l'exposition des œuvres
d'Anahid Samikyan.

● **Oeuvres d'Anahid Samikyan**
Vernissage le jeudi 27 novembre à 19h
Du 27 au 30 novembre
UCFAP — 6 Cité du Wauxhall, Paris 10e.
Toute la journée les 28, 29 et 30 no-
vembre.

● **Conférence-débat**
SUR L'ACTUALITÉ DU GENOCIDE.
Le négationnisme ou la falsification de
l'Histoire.

Samedi 29 novembre, 16h.
Avec la participation de:
René OZAGHOYAN, vice-président du
CCAF.

Claude MUTAFIAN, historien;
Roumiana OUGARTCHINSKA, journa-
liste;

Edmond YANEKIAN, président de
l'UCFAP.

ԱՆԻՆԻՆ - ՍՈՒՐԲ ԳԵՆՈԳ
ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ
ՀՆԴԱՆԱԳՈՒՍ

Անի, Լուիս Ս. Գեյդի կենդանի թագա-
կան խորհուրդը, ինչպես աճեց տարի,
Հոգեհանգստեան պալատի կառույցի կու-
ստայ լայնոր անցյալ յիշատակին արտի ծա-
ռայած են կենդանի յիշատակին, թաղ-
րուկներն և պայծառներն և ի ժա-
նապարհի ԳԵՆՈԳՈՒՄ ԵՊԻՍԿՈՒՍ ԳԱՆՈՒՄ-
նեմին, Հոգեհոր Հոգեհորներն և աշխ-
րի թաճանակներն, Հիմադրիներն,
թաղարկներն և ծախի Համայնի նմի-
ցեղի Հոգեհոր, Կերպիկ, Երեմիայի 30ին,
Գառաբաղ՝ ժամը 10ին,
Հոգեհանգստեան կարգ՝ ժամը 11-45-
ին:

Կր պատարագի և կր թաղարկի Հոգե-
հոր Հոգի:

ՇԱՀԱՆ, Ա. ԲԱՆԵՍՏՆԻՆԻ
Սերյոյ և իշխատիկ թաճակ արար-
ողիկներն ապրանքի, կենդանու կրպ ա-
րաճին մէջ:

Imprimé sur les Presses
du Journal «HARATCH»
83 rue d'Hauteville 75010 Paris
Siret : 571 027 317 000 15

Commission Partitaire : N° 0609 K 84976

Les Activités du Mois de Decembre
du Centre Culturel Sahak-Mesrop de Marseille

Directeur : Khatchig YILMAZIAN

— CONFRANCE —

Le Samedi 6 décembre, à 20 heures 30

«L'HISTOIRE DU PEUPLE ARMENIEN»

par

Gérard DEDEYAN

Professeur d'Histoire à l'Université Montpellier III — Ecrivain

Membre à l'Etranger de l'Académie des Sciences d'Arménie

— Entrée libre —

Ս. ԵՆԴՀԱՆՈՒՄ - ՄԵՐՈՍԻՅԵ
ՓԱՐԻՅԵ

ՇԱՀԱՆՔ՝ Երեմիայի 29

ՏՈՐ ՄԵՐՈՍԻՅԵ ԿԱՐԵՐԱՆԵՐ,
ԵՒ ԿԱՐԵՐԱՆԵՐ ԼՈՒԿԱՆՈՒՄԻՆԻ ՄԵՐՈՍԻՅԵ
ՔԱՐԵՐԱՆԵՐ ԵՒ ԿԱՐԵՐԱՆԵՐ

Սկիզբ ժամերգության՝ ժամը 9ին,
Գառաբաղ՝ ժամը 10:30ին:

Date à retenir

ARMENIANS

SALON DU LIVRE ARMENIEN

4ème édition

les 12, 13 et 14 décembre

de 11h à 19h

à l'Espace Culturel «LE 148»

organisé par

la Maison de la Culture Arménienne

d'Alfortville

Grande braderie
de Noël

DONNEZ UN SENS A VOS CADEAUX

Les Samedi 6 et Dimanche 7 décembre, de 10h à 20h sans interruption

Artisanat d'Arménie :

Poterie, Objets de bois sculptés, Bijoux, Broderie, Tapisserie.

Instruments de musique, Khatchkar...

Artisanat arménien de Syrie :

Bijoux, Broderie...

Livres, Philatélie arménienne, Epicerie fine arménienne, Cadeaux...

Contes arméniens :

Samedi 15h30 : Conteurs de Sèvres;

Dimanche 15h30 : Corinne Mighirditchian et Anouche Donabédian.

• Bar

• Restaurant

Pour la poursuite des activités de CHENE
en Arménie, en Artsakh et à Djavakhh

au Collège Samuel-Moorat

26 rue Troyon 92310 Sèvres — Métro Pont de Sèvres

Parking assuré

LA CROIX BLEUE DES ARMÉNIENS DE FRANCE

organise comme chaque année

Un séjour d'hiver au ski

Pour les enfants née entre le 1er janvier 1995 et le 31 décembre 2000

Dans son Centre de vacances de Bellefontaine, dans le Jura

du samedi 14 février au samedi 21 février 2009

Renseignements et inscriptions jusqu'au 10 janvier 2009

Par téléphone au 01 53 34 18 18, par mail : cbaf@wanadoo.fr

par fax : 01 53 34 12 13

RECRUTEMENT

POUR LES SEJOURS D'HIVER

(Du 14 au 21 février 2009)

ET D'ETE 2009 A BELLEFONTAINE

• Directeurs diplômés BAFD ou ayant une équivalence

• animateurs diplômés BAFA ou stagiaires (bon niveau de ski nécessaire pour hiver).

Candidatures à adresser à :

C B A F — 17 rue Bleue, 75009 Paris

e-mail : cbaf@wanadoo.fr ou par fax au : 01.53.34.12.13

CROIX BLEUE
DES ARMÉNIENS
DE FRANCE

ԵՐԱՐԱԿԱԼԻԵ

Կապույտ Խաչի Ազիզյանի և Նինայի
գրքերը՝ Ժամանակակից Հայաստանի
ստացած և Հեռավար Նուրիկի Նուրի-
կը 23ի Հոգեհանգստի տարին:

Գ. Նուրիկի Բեյրության, Տիգրան
Լույի Պրոպագանդ, Տիգրան Բեյրութ-
յան, Օր. Սեդա Բազմաշահ, Տեր և Տե-
ր և Տիգրան Հարյուր Գառաբաղ, Տեր և Տե-
ր և Տիգրան Սիմոնյան, Տեր և Տիգրան Նե-
րսիս Մարգարյան, Տեր և Տիգրան Նե-
րսիս Մարգարյան, Տիգրան Բազմաշահ,
Տիգրան Լույի Պրոպագանդ, Տեր և Տիգրան
Բազմաշահ, Մարգարյան, Տեր և Տիգրան
Տիգրան Պրոպագանդ, Տեր և Տիգրան Պրոպագանդ
Նուրիկի, Տեր և Տիգրան Պրոպագանդ,
Տիգրան Տիգրան Պրոպագանդ Նուրիկի, եր:

(Շար.)

80-ԱՄԵՆԻՆ

ՀԱՆԳԻՍՈՒԹԻՒՆ

Կրակի, Նուրիկի 30, ժամը 15ին
Յրանալու Կապույտ Խաչի Պրոպագանդ,
Կապույտ, Կրակի, Սեդա Մարգարյան և Պրո-
պագանդ, Կրակի Պրոպագանդ և Տիգրան Պրո-
պագանդ կր անհնի ժամերգության 80-
ամյա

ՏԵՐԱՆԻ ԵՐԱՐԱԿԱԼԻԵ

արհեստներ մէջ:

Մուտքի արհեստ, մէջ կր ցուցադրուի

Կապույտ Խաչի պատմութիւնը Կապույտի

և Ֆիլմով:

Հանգստեան թաղարկ կր հասարակ

Կապույտ Խաչի վեջ զգրոյններ, ապա կր

անհնի կր անհնի ժամերգության կր անհնի

ժամերգության կր անհնի ժամերգության

ԳՈՐԻՆ - ՍԱՍՈՒՆ

ՊԱՐԱՑԻՆ ԼՄՈՒՍԻՅԵ

Մասնակցութիւն՝ 12 երբ,

5-12 տարեկան մանուկներու համար՝ 10:

Տոնարան համար զինք՝

Տեղերի, Կրակի Պրոպագանդ և Կրակի Պրո-
պագանդ և Տիգրան Պրոպագանդ և Կապույտ Խաչի
անհնի ժամերգության:

Appel aux animateurs

Dans le cadre de la préparation des
festivités du 80ème anniversaire de la
Croix Bleue des Arméniens de France,
et afin de créer un diaporama, nous re-
mercions tous les animateurs qui ont
participé aux séjours organisés dans
notre Centre de vacances de Bellefontaine
depuis sa création, de nous ad-
resser une photo d'identité à l'adresse
suivante :

CBAF-CA

17 rue Bleue - 75009 Paris

Merci d'indiquer au dos de la photo,
vos nom et prénom ainsi que le mois
et l'année de votre participation à Bel-
lefontaine.

Ces photos devront nous parvenir
au plus tard le 15 janvier 2009.

ARNOUVILLE

La Croix Bleue des Arméniens de
France, section «Astrig» du Val d'Oise
(Arnoville, Villiers-le-Bel, Gonesse et
Sarcelles) organise, mensuellement, un
après-midi «RENCONTRE ET CULTURE».

Venez discuter avec nous de tout et

de rien... La parole est donnée à cha-

que personne qui désire s'exprimer...

Rejoignez-nous à 14 heures, dans

notre local situé 71 avenue Henri Bar-

buse à Arnoville-lès-Gonesse :

● le lundi 1er décembre — thème du

jour : 25 décembre: Noël catholique et

6 janvier: Noël arménien. Pourquoi cette

différence ?

● le lundi 12 janvier — thème du jour :

Les origines du thé.

A noter que d'autres sujets peuvent

être abordés car la «parole est ouverte».

Renseignement : Anita BOGHOSIAN :

01. 39. 90. 76. 19

ሆሮቦቲ

«LE POINT»

(27 novembre)

LE BLOC-NOTES

DE BERNARD-HENRI LEVY

**REPONSE AUX HISTORIENS
QUI VOUDRAIENT DISSUADE
LE SENAT DE VOTER LA LOI
SUR LE NEGATIONNISME
ANTIARMENIEN**

Պերնար-Անրի Լևի Ծերակոյտին
Նոյեմբեր 22ի իր վառաւոր եւ
կաթ, նոյն իմաստով գրած է իր
թական քրոնիկը «Լը Փուէն» շաբ
թերթին մէջ:

Իր ամբողջ դրուժինքն ուրիշ բան է՝ ոչ այդ նույն թիվը բովանդակություն ու ղեպ, իմաստացից, ուսումնական եւ զիպուկ պատասխան է այդ նկի «պատմությաններուն», որոնք իրար անցած են, որ երբայական էի մը ձեւանքված են պարտադրելի մայ իրենց անըզուներէլ տեսակով։

Պրկին չենք անդրադառնա՞ր այս քնան բովանդակութեան, քանի ընեն իրար տուած էինք Նոյեմբեր 28 թիվով (Ա. էջ)։

«VALEURS ACTUELLES»

(27 novembre/3 décembre)

Villiers l'Arménien

LE PRESIDENT DU CONSEIL GENERAL
DE VENDEE LANCAIT,
LA SEMAINE DERNIERE,
UNE «COOPERATION DECENTRALISEE
AVEC L'ARMENIE.
SES CONFIDENCES
A «VALEURS ACTUELLES»

[illegible]

Իր ամբողջ այցելութեան երկայնքին, առիթ մը չէլստելու համար ճակատագրաբեկ ղեկավարութեան նորնացումը սու երկու ժողովուրդներուն, զոհ մէկը 1793-ին, միւր՝ 1915ին զառադուածաբխը բը նախնոյսի ծրարդը մը յանուն իրենց կրօնքին՝ եւ երբեք չընդունուած իրենց հեղինակներուն կողմէ :

Պատկերաբար երկու կերպով է՛լ, յո-
ւանաբար՝ քրեմլյան, իր նկարագրի
միջև էլ չի կիսվել աշխույժները (որս
աղաղակազմում է ինք յուրերկու 19ԳԸ)
շեղող հնձմոր, ինչպես Կուրեկ Յեակա-
նյան, երկու Տախտապետներ ռուսման ինան
միայ։ Այս հասնիկադրանքն ժամանի
էր իր յորդակաբան, գիրք որ կայ՝
«Arménie, Avant-poste chrétien dans
le Caucase»։ որն էր իշխանաբ ժա-
կոման էլ Կանտեի գյւ պատահիկա-
նեան։ Այդ Նաորոյն բնիկներն էլ կոր
է որ միջև էլ չի կիսվել Համախմբում
է միջակայքն յայտնաբերիկներն, ժա-
կաբանի էլ առնականի, իր ժամբն-
նիրը էլ առնող քանոմ - հշայաառն Ս-
րենիկէ Կանտեի էլ էլ Կանտեի, Յերո-
պպի Հայաառնն, դիտք է միակնի ա-
խանիկն։ Այդ որոշ ծնունդ առան
է առնականաբար, Համադարձականիկն

ՕՐՈՒԱՆ ԴԵՊՔԵՐԸ

ՊՈՄՊԷՅԻ ԶԱՐԴԸ

Սերգեյորենկե 24-ամյա յետոյ ալ միշտ չիտել լինակ մը ինչ տիկեր շնորհաբար զօրեղի տանտեսին մարդասիրտի մէջ և, ուրիշ չհմտովին վերջ գտած էր։ Դեռ կալիք գտանալուցնոր պատճառի հը մը ևս, զոգեւ որ քոնք ուր լլայտե՛ր ալ զեւ յայտնէ էր։ Եւր չհմտակարի մը չհմտամար տակէ ինք 130 մետրէ կար և 300-ի տակի ալ չի գտանալուք։ Յոտակ կերպով յայտնէ չէր գտնալիք ինքնը։ Ինքնը, լաւք կանա՛ծ չկար, որ խալապալա տարերուն քոնքը ևս իս ուրիշ կերպիւ։ Քա՛նքստան կը գտնուի։

[illegible]

Հնդկաստանի համար մեղաւոր կը մը-
նայ Փաքիստանը, եթէ նոյնիկ ապրիլ-
կին չըր իսլամականացնէ ինչ, չոն ապրիլ-
կալամականացնէ ինչ, որոնք մահմետա-
կաններու վերէք ինչ լուծին եւ միայն
բանտարկուած մուսուլմաններու ա-
զատ արմակումք չէ, այլեւ հինին մնա-
ցած վրէժխնդրութիւն մը, ինչ կը վե-
րաբերի Հնդկաստանի մահմետականնե-
րու թուաւ միանշանք:

የዚህ ሆኖ ስብረብሂ

ԱՆՍՏՈՒԹԻՒՆ ՊԱՏՄՈՒԹԵԱՆ ՀԱՄԱՐՆԵՐ շարժումն է՝ հեղինակները, զորս դասարան են, ի մէջ այլոց Նորա եւ Շանթարեանը, ամեն ջանք արժանի, որպէսզի բերնց հոյւր կը կրկնապաշտ դռնէ եւրոպական գեղարվեստը։ Այդ առումով մենք ամբողջ էջ մը դրսեւում Մանուէլ (Նոյ. 28) Հաստատելովով նաեւ Հարկաւոր ստորագրութիւններ։ Այս շարժումն է որ դէմ արտայայտւած է Հայոց Յինդապատութիւն ժրլորողները պատժելու օրինակներ, որ

մը դադարաբար: Այդ սարնուկներս էլ, որ Ծրանաստեղ խորհրդակցի նախադէպն էին՝ Բանաստեղը կեօճենա ստեղծած է վառնը - Հայաստան կոտորէ, օտարներով է նսն: Մերակործ ծրան, սա - Հայաստան բարեկամայն խորհրդակցի նախադէպ՝ Ժողք Ունեն, Ուժեղի տը վերին էր քաղաքը միջազգայն համադրանքով: Մեկն քրոնոսն սկզբունքը, որ կը սահմանափակուի խորհրդակցանքով: Եւ մէյ: Ինք կու տայ՝ ալլ մանրամասնութիւններ:

Մերիկ տը վերին, սառնանք քաղաք է

ՀԱՅԱՍՏԱՆ,
ՀԻՄՆԱԴՐՈՄԻՆ ՀԱՄԱՐ
35 ՄԻԼԻՈՆ ՏՈԼԱՐ
ՀԱՆԳԱՆԱԿՈՒԱԾ

Նոյեմբերի 27ին Հնդահարանական օրհասն ԱՄՆ-ու Քելթթթովի քաղաքում է հայտարարված։ Համահայկեպահ Հիմնադրամի 2008ի Հանգանակութիւթիւրը։ Ուրիշներէ սկզբը Հայաստանէ ու Ռուսաստանէ 120 նախարարներու նախագահ Ս․ Սարգսեանի գլուխի ընդառնակութիւթիւր խոստացած 30 միլիար տարաբան վրաբերողութիւթ եւ ԱՄՆ-ու հանգանակութիւթներու աւելցած չուրը 5 միլիարդ ընդհանուր դուամարը հասած է 35 միլիար տարաբան։ Անցեալ տարիի հանգանակութիւթ է 15,3 միլիար։

Ամբողջ աշխարհի մէջ 19 մասնաճիւղերով «Հայաստան» հիմնադրամը աւելի քան 120 միլիոն տոլարի գործ կատարած է Հայաստանի ու Ղարաբաղի մէջ 1994էն ի վեր:

Մերակոյտի ճամբուն վրայ կէս ճամբան մնացած է . . . :

[illegible]

ԳՈՐԴՆԵՐՈՒԹՅԱՆ յաշվետու տարին անհաշիվ բերեցրեց արդարեան Նոյ. 27րդ ցայց ապով որ կարց, ԲՆԻՃԻՃ գլխով կան յաշվետու 148.900 նոր չորսմարգրեն կան եւ. ապաւով որ որ յայ ԲՆԻՃԻՃ կան մեծ յաշվետուներու զիտով Կարկէ իսկ, որ Կարկէմարգրենով որ 900 յոր Միկիւն յաշվարարած է որ 100 յայտառուց զիտով անպատճարել է: Միւս աշտանակի կը չարդարեւ որ Ծորքի (որ սակաւքիւնի զոտով է եւ զիտով ան. ԳԻ. Ին. Փ. Ի. զոտով) նախկին ծառէն որ 800 Կարար եւրովի Կատարց մատ էր մեկնած է:

Ի՞նչ Կերպացի և բուն ընդդիմադիր
Թուրքիոյ անգամաճառութեան ճարտար
կան Սիւրիանա ճէճ, Երկար կը խորհէ
դրանէ: Ի՞նչ կրկնէ իր այդ ընդդիմադիր
Բիւլը Երեւանի Փրօնսահակ շամաթը
առջեւ, և մամուլի առուկէն ըլլ ընթեր-
ցին: Ծ. ար Կիւլիէ չի քայտադնէ նա
Հայաստանի քրիստոնէացեան դրօսակը
ըստ մանրամասնութիւններ, և Գրկլ
Լուսաւորչի գերբ:

Անդրադարձնալէ ետք Տ. տը Վիլի
դերին՝ Ֆրանսական քաղաքական կեա

ՀԱՅԿԱԿԱՆ
ՃԱԿԱՏ

ՀԱՅԱՊՈՒԼԻՆ ՈՍՏԻԿԱՆԱԿԱՆ
ՄԻՋԱՄՏՈՒԹԻՒՆ

Նոյեմբեր 26ին Դարբասդի պատկերասրահի մասնակից խումբը մը մարտիկները հաշիմի մը ռուսառողները հացադուլի զինամեջ հեռադուրուի մէջ պահանջով որ քաղաքական բանտարկեալները պարտաւարձութիւն են արհիւնով ազատագրուած հողերը վաճառելէ հետեւին։ Երեկոյան ապառնութեան ուժերը հաւաքած են հացադուլի մասնակիցները վրանները, իրենց ըսելով. «Մերազալը մի՛ պոզէք»։

Պատերազմի մասնակից, վերջերս զատ արձակուամբ քաղաքական քանոնադրական ժխտելով Սեփյանի գլխավորությամբ ՎՄԿ-ում չարժույթի նոր օրը հրահանքի մեջ ցույց էր կատարած է, որ ռուսիկանությունը չէ միջատած. հաստատված քանի որ հարկեր հողերի անտեղ ցույցատու էր Վարաքսի հարկի լուծման իրենց տեսչություններ է ներկայացրել հողի չարժույթի էնմիկան, Արմավիրի նախորդ օրերու ցույցի նուստիկանական միջատությունների ան:

ՊԵՏԱԿԱՆ ՊԻԻՏՃԷՆ
ԸՆԴՈՒՆՈՒԱԾ

Ազդպային Ժողովը Նոյեմբեր 27ի նախին 81 թ եր, 5 ղէմ եւ 2 ձեռնպջութով ընդունած է 2009ի պետակպլումէն: Հոն եկամուտները կազմած 905,4 միլիառ դրամ, ելքը՝ 945,4 միլիառ: Բացը կը կազմէ 40 միլիառ փոխ:

Քուէարկութենէն հաջ ելոյթ ունեց
է վարչապետը, ըսած է թէ 2009ը բա
տարի մը պիտի ըլլայ բոլորին համար

ՀԱՅԱՍՏԱՆ
«ՏԱՐՈՒԱՆ ԵՐԿԻՐ»
ԱՌԱՋԱՐԿՈՒԱԾ

Բժշկիչները միջազգային խորհուրդում 85 երկրի առողջապահական հիմնարկների աշխատ է, որպես «Տարածաբերիկ» Հայաստանի Բնեկամությունը առաջարկ է: Այդ առաջարկին հետ չլած է թէ 1914-18 տարիներում Հայրու դէմ ցեղասպանութիւնը գործումը 1,5 միլիոն զոհ պատճառելով: Մինչև այդ արեւմտահայութիւնը այլ ցեղաւոր ամբողջ աշխարհի մէջ: Խորհուրդը արազարժան է նաև Ղարաբաղի հարցում պատերազմին:

Թուրք բռիչկներու կազմակերպութիւն
դժուարութիւն պատճառած է առաջին
պարտութիւնէն զ Թուրքիոյ առաջին
պահուիքէն նախաբարութիւնը թեկ
ծուցեալ զէմ զալլուր ձեռնարկէ,
խոյնդեղութիւն շեղերնալու պարագայ
Թուրքիոյ բռիչկներու միութիւնը Հ
ժարի նոյն խորհուրդին անդամակց
թեկնէ:

բնն մէջ, երբ կը ստիպուի գործադրել իր. փէ. փէ. լեզու երեսփոխանական ծառայականութեան ընտրութիւններէն, տե՛ս, այլեւս չստացարժանք չունի որ ծածկել իր յուսադրութիւնները Սարգսին, խտառմանկալով որ Սարգսը չի տարբերուիլ Գառնիքի թիւնով, չի գործառնալ, վարպետ մըն է հաջորդացութեան, չբնական նոր թաղապետութեան յոյսերով գործելու կենդանացնել, ժաւը բարձրացնելէ ետք Հայաստան կենացը՝ Եւթնէ բարին դէմ գրգռման իրականով նսեւ իր մասնին:

ՊՈԶԼՈՍ ՆՈՒՊԱՐԻ ԿԵՆՍԱԳԻՐԸ՝ ԵՐՈՒԱՆԴՈՍԵԱՆ

ԱՐԺԱՆԹԻՆԱՀԱՏ ԿԵԱՆԴ

ԱՄԱԿԻՐՁԻ ՀԱՆԴԵՍՆԵՐ

Հայ գիրքին աշխարհը ամեն տեղի անահնգիկներու ամեն կրթյալի հետաքրքրութեամբ էր դարձուել, օրինակ, թէ Ջոնսոնի 1826ին հրդեհին զոհ գացած էր Եգիպտոսի Կոնստանտինոպոլի միակ ձեռագիրը: Երբ թուրքերը ողորդեցին, Հրդեհի Անտոնիոսը, որ յայտնաբերեց իրեն թէ կորուսեալ աղբ ձեռագիրը:

2006ին ամառ, Պոլսոյ ինքա թաղամասի (այժմ՝ Պէյլոյս) Հայ գրքարանատի մը մօտ, Պոզլոս Նուպարի փաշայի թուան թուրք Տիգրան Եկանեան, կը յայտնաբերէր իրեն անյայտ՝ Երուսաղէմի 1913ին լոյս տեսած ու Պոզլոս փաշայի խորագրեալ գրքերի: Եկանեանի նախարանով, այս փորձառու ալ ուշագործ Հասարակ վերջերս վերահրատարակուած է Հայկական (1):

Յատկապէս զննատեղի է, որ գիրքը թուան ըլլալ արժեքաւոր ու մանրակրկէտ ծանօթագրութեանը (թէ Եկանեանի թուանը նշուած է, հետաքրքրար անոր Տիգրանի գործն էր), որոնք լոյս տեսուածներու են: Տիգրանի անարարարութիւններ ու թիւերի կան, հետեւեալ գրադարական կամ էջագրական վերադասերու, որոնք ոչինչով կը նշանակեն, այդ աշխատանքը:

Օտեանի այս գրքերը, սակայն, հակառակ վերջերս լոյս տեսած պիտուի մը, չհայ գրականագիտութեան ու պատմաութեան թուան անյայտ մնացած» չեն(2): Այսպէս, օրինակ, զան օգտագործած է Հայրենի պատմաբան Էդուարդ Մելնիսեան(3): Զ.Բ.Լ.Մ.-ի պատմութեան նուիրուած իր հատորին մէջ(3): Կենսագրութեք, որ այլ հրատարակութիւններու խուզարարութիւնը գրական արդիւնք տալ(4):

Ամէն պարագայի, այս հրատարակութեան ու անոր շարունակութեան մասին նշոյններու յետագայ էր իր «Անիւսիս տարիներուն» Աղեկի արտիքներու նուիրուած յուշագրութեան մէջ, թէ ան, ինչպէս զանի տեսած էր աշխատանքորդ՝ զառնուելի գրականագէտ Փրիկոր Յակոբեան, ուսումնասիրողներուն ուշագրութեանը հետո, մնացած էր «Ժամանակ» օրաթերթին մէջ մնացած ըլլալով անկի բան 80 տարի: Հին Օտեան գրած էր, 1915ին իմանալի ետք Պոզլոս Նուպարի թիւրքական պատերազմական տատանի կանչուելու մասին:

Այս պարագային յայտնաբերութեան մասնաւորապէս զգուշացուցէ էր ինքի համար, որովհետեւ հրատարակելու փայտեղի պատկերաշարը գրքի մը Պոզլոս Նուպարի կենսագրականին իր պաշտօնի գործունէութեան նուիրուած: Անիկ զոտ, ուրիշ անկի ընդարձակ գիրք մը ալ պարտաւորուած էր «Հայկական ինքեր» ու Պոզլոս փաշայ Նուպարի տիրաւորով, որ տակալին հրատարակել կամ էջ շարունակութեամբ ու որ կը գտնուէր հրատարակել Օտեանի Բիւրոյն(5): Այս երկրորդ գրքին մէջ, իրեն յայտնաբերու, կը գտնուէր Պոզլոս փաշային ինքի ուղբ

ում մէկ ընդարձակ նամակը(5): «Պոզլոս փաշայ Նուպար» գրքով Նուպարի խաղաղութեան մասին Ե. Տ. Միւրուի խոստուն կերպով լրկայած է: «Քարենտրոգմանց հարցին ամենին տաք ջրանին էր, և Պոզլոս Նուպարի անուրը թերեւ իրանի կը պատմէր: Այս փորձարարութեան շահագործելու համար էր, որ Երուսաղէմի զործակալութեան խանութարանը էր Օտեանին այլ գիրքը գրել, ու ապա մը քանի մը հազար օրինակ: Գիրքը սպառուած էր «Կալմախի արագութեամբ», ու կրկին շահ մը ընտան Երուսաղէմ: Ինչ կը վերաբերէր անոր շարունակութեան, Միւրուի հաստատու էր թէ գրաւարարութեան «յալը» որոնք անկի ընդարձակ գործ մը տպագրել Օտեանին: Բարեկարգմանց խնդիրն էր Պոզլոս Նուպար փաշայ: Գիրքը տպուած լինցած էր(6) արդէն, և փոթորիկը երեւա: Գաղտնի էր, որոյ տպուած օրինակները չնկնցին: Մէկ երկու օրինակ թերեւ տպուած ըլլան այս... ջրագրէն(6):

Սակայն, 1919ին զրի տունում Օտեանի վերադառնալով փայտեան մէջ անհարկութեան շիւղ գիրքներ յետագայ հակառակութեան մասին: «Օտեանի Բիւրոյն» Աղբի 11ին գիրքը ձեռագրուած ու Այս գրքերը ձեռագրուած էր Միւրուի անկի, որ անկի զոտի եղբ իրմէ, կնքած էր միւրուի զուրը, այնպէս որ անկի չէր երկալ նորակապ գիրքերը չնկնալ կամ գտն Պոզլոս փաշայի նամակը պարունակող մասը անհարկութեան(7): Անկի ուշ պատմուէր և Երուսաղէմ Օտեանի կենսագրութեան նուիրուած արժեքաւոր յօդուածի մը մէջ, Միւրուի գիրքին խորագիրը անկի չգրելու կը չէր «Հայկական ինքեր» տնունով, անկի չէր, թէ պատմութեք, լայն յոյս: Գրառարարը փայտ հասած էր, և հրատարակելներ շարունակութեան զոր հրատարակելու: Պոզլոս Նուպարի շարունակութեան իր այլ գործին: Հրատարակելու, Օտեանի Բիւրոյն, աշարքին մէջ երկրական մահով քանի իր միջոց(8):

Պէտք է իմեալորդ, որ տպագրանի փոփոխուած էր, այս կամ այն ձեւով, այլապէս, աշարքին զարմէր, Օտեան հաստատար փորձել իր շարունակութեան հանդէ զայն: Ամէն պարագայի, կը մնայ յուշով օրինակ մը վերաւոր ըլլալով, պարագային, որ այս կամ այն զարգացանի կամ հնարաւորաւորութեան մէջ անկի ընդարձակ խաղաղութեան, ինչ որ շահեկան խաղաղ մը պիտի ըլլար թէ Պոզլոս Նուպարի և թէ Երուսաղէմ Օտեանի մատնագրութեան: Հրապարակը ըստառուած էր:

Պարզ ընթերցողը ծանօթ է Օտեանի առաջագրութեան երկրորդ մասին: Իսկ «Պոզլոս փաշայ Նուպար» գիրքին գրութիւնը պատահական չէ: Ինչպէս Օտեան յայտնալ էր Միւրուի խոստուն, զգուշար պիտի հաստատու, կըր լսած թէ կնքութեան ամենին սիրական զարգացանի կնքած ուսումնասիրութիւնները, կարգաւ ու գրելու հաստատարութեան(9): Միւրուի ցանկագրած էր Օտեանի 13 ուսումնասիրութիւններ, որոնցմէ վերջիններն են «Պոզլոս Նուպար» (1913) և «Հայկական ինքեր» (1914):

Մօտ օրէն, ամբողջ երկրի մէջ, կը լրտմին կը հասնի ընթացիկ տարուան ուսումնական ջրանի ուրիշ և հայկական վարժարանները ևս կը փակեն իրենց դռները, Նուպարի վերջերս և Կենսագրութեան անհարկութեան հայ հանրութեան ներկայատարով ամբողջի հանդէսներով՝ միաժամանակ ներկայացուցելով տարուան իրենց հոնքը:

Այս հանդէսներուն առաջինը ըլլալով Ռերաթ, Նոյեմբեր 21ին, Հայ Կեդրոնի «Միւրուի» թատերադրանի մէջ անկի ունեցաւ ՄԻԿ, կրթի: Հաստատութեան նախարար թարգմանի ամբողջի հանդէսը, ներկայութեան տարեկան Կիտակ տաք: Մուրաթեան, Հայ կրկին փարգանի անդամներն և անկի բան 400 հանդիսատաններու: Տարուան ջրանաւարանին սրահ մուտքով, արժանիութեան և հայրական թաղերգներու խմբերգութեամբ սկսեց Նադիֆութիւնը, որուն

ընթացին խաբ տոնի անօրհնութիւնը տիկ: Սոնիա Տիւրքանան և տիկ: Անի Սարգիսեան: Շրջապատու երկու աշակերտանի կըր Կարգին հրաժեշտի խաղերը հայերն և սպաններն: Այնուհետեւ անկի ունեցաւ վիշապաններու թաղաւոր: Այս տարի հաստատութեան նախակերպարանին ջրանաւար կըլլային 17 աշակերտներ, ինչ որ համեմատ թիւ մըն է համեմատան նախորդ տարիներու ջրանաւարաններուն թիւին: Պարգեւատրական զատեան և ուսումնական այլ կարճ ամսներու մէջ յառաջագէտ աշակերտներ:

Պաշտօնական այս բաժնին լայն գործարարութեան գերադասութեան յայտարար մը՝ երգով, հայկական պարերով և արտասանութիւններով:

Պուէնու Այրէսի մէջ կը գործեն իսթըր հայկական վարժարաններ, որոնց շարքը՝ աղագային, իսկ մնացեալը՝ Միւրուի, ՀԲԸՄ-ի և Արեւիկայ Մշակ: Ընթերցարան:

Կենսագրական ու մարզկային նկարաւոր գործագրներ, և թէ երկուսն առաջին համարին պատմութեան ուշագրութեան էք մը կը վերաբարձան:

Իր «Զօր-զոր քանուկ»(10) ըլլալու նախկին հանդամները արդէն չէ կնքած Օտեանի՝ Պոզլոս Նուպարի հանդամներին կնքագրութեան մը կարգին, որ այսօր իսկ հանդիսով կը կարգադրեն, իր նորին շուեւ հեղինակի անորանալի ուսման գիրքին և, ինչու չէ, լրագրական հաստատութեան՝ իր շարունակութեան մանրամասնութիւններով չնկնողներ: Ան լարեկիւղ ուսումնասիրող մըն է, որ հաւաքած էր լայնաւոր ու գտնու տարրեր աղբիւրներէ ներքին: Կենսագրական հանդէս որոշ չափով համակարգի կը կերպուած գործին հիմնական տեղեկատուական թուիթի փնտաւ չէ:

Մէկ շուեւով կարգադրող այս գրքերը այսօր իսկ իր կերպարար իր արժեքը կը պահէ՝ հակառակարկան ջրանի մը ծանօթութեան և ուսումնասիրութեան համար:

ՊԱՐԺԱՆ ՄԱՏԻՔԻՆՍԵԱՆ
Եւ ձրգի

(www.mechitaristenbibliothek.wien.com):

(1) Երուսաղէմ Օտեան, «Պոզլոս փաշայ Նուպար», Երուսաղէմ, 2006, 127 էջ:

(2) Հմմտ. Գրգոր Եւրեան, «Երուսաղէմ Օտեանի Պոզլոս փաշայի կենսագրութեան», «Պաշ - Մշակոյթ», 2008 Նոյեմբեր 11:

(3) Հմմտ. Էդուարդ Մելնիսեան, «Հայկական Բարեկարգութեան Ընդհանուր Միութեան պատմութիւն», Երեւան, 2005, էջ 78:

(4) Չնք տեսած երկու հրատարակութիւններ, որոնք թերեւս այս գիրքը ըլլալով ըլլան: Ստեփան Մուրաթեան, «Երուսաղէմ», Երեւան, 1996 և Մուրաթեան Պոզլոսեան, «Պոզլոս Նուպար փաշայ», աղագային գործերը, Երեւան, 2004: Գիրքին օրինակ էք կայ Միւրուի Պոզլոսեանի Պոզլոսեանի գրագրութեան մէջ, լայն թուական ցուցանիք:

(5) Երուսաղէմ Օտեան, Անիւսիս տարիներ 1914-1919 (անմասն յիշատակներ), Երեւան, 2004, էջ 111:

(6) Ե. Տ. Միւրուի, «Ապագայում» սերունդներ Հայրենիք ամսագիր, Նոյեմբեր 1924, էջ 129:

(7) Օտեան, Անիւսիս տարիներ, էջ 111-112:

(8) Ե. Տ. Միւրուի, «Գիրքեր Երուսաղէմի կնքագրութեան», Հայրենիք ամսագիր, Յունիս 1927, էջ 50:

(9) Աղբ:

(10) Օտեանի ընդունում է Միւրուի ի արտասանութեան (անդ, էջ 48):

թեան, ընդամենը շուրջ 2500 աշու-
կերաներով, որոնց կեսէն աւելին
ոչ-հայ: Ըստ պետական մարդա-
շահմանի տուեալներուն արժանիքի-
ն համալուծիւնը կրնայ աշակերտա-
կան տարիքի 8500 չունչ ունենայ.
համանախան այս թիւին հաղիւ.
1000ը ներգրաւուած է հայկական
վարժարաններու մէջ:

ՀԾՄ-Ի ՀԱՆՔԱՏԵԱՆ ՏՈՒՆԸ

յոյժեմբերկ 20ին երեկոյան,
 զՍՍԽՄ Ընկերի Գորուստի Հան-
 րապետան տան մէջ բացումը կը
 ստորագրենք, Հնգնի ներս ինր կը
 ուղարկու գրաստանի մէջ, որ իր-
 անցանցած է Հնրէն Բարեկարգի
 Գաղարկ Փոխկիանիի, Գորշու էր
 զԵնեանիի եւ Արքի Գայճանիի
 միջակայ իտիքատուութեան
 միտարկին: Զրասայլոր ունի էր
 մտնալին եւ մտնալին քաժմի-
 ներ, անհրաժեշտ կանաչուցումով
 որպէսիկ Հանգանակն տան մէջ
 պատասխանատու մէր ապագայիցն
 իրանց անհրաժեշտ ունեանան անդրիկ-
 րիցն ապաւ Ժամբեր ընկերցու-
 մով, զլոյսնիցով, խաղիցով եւ
 ինր պարտանքով:

[illegible]

Պաշտօնական այս բաժինէն վերջ
տեղի ունեցաւ հիւրասիրութիւն:

Աւելցնենք, որ պրն. Արթո Գաճ-
եան բարերարն է Հանգստեան Տան
չըջափակին մէջ կառուցուած մա-
տուան, Էջեճեան եղբայրները
կարելոր բարերարութիւններ կա-
տարած են Ղարաբաղի եւ Հայաս-
տանի մէջ. հսկարն. Գիրքոս Փո-

թխկեան՝ բացի Հայաստանի եւ Դարբասդի իր բարեբարութիւնն ընէն, մեծապէս կրտատուէ տեղւոյս համայնքին զանկարէն, յատկապէս Հայաստան Հիմնադրամի, Մխիթարեան վարժարանի եւ ՀՕՄ-ի հանգրտեան տան հոգաւարութեան, յայտարարեալուն մէջ:

ԱՌԱՋԻՆ ԱՆԳԱՄ ԸԼԼԱԼՈՎ՝
ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԵՒ ԱՐԺԱՆԹԻՆԵԱՆ
ԴՐՈՇՄԱԹՈՒՂԹԵՐ

Հայ գիրքն է «Մխրանայ» Թառ-
թարանի մէջ գտնուող ունեցող մաս-
նաւոր հանդիպող Քիւն թ, որ կա-
մախքը լաւ էր Արմանի ինի թան-
ճառանի հանրապետութեան
գեղանկաւ մե տնայն պետա-
կան նախապատան տնայն Քիւն
միտցայ հանքերով: Ներկաներու
էջ էին պատանաւ-գաղաքային
կան պատանաւներ, տարբի
կերթերու գեղանկաւ տնաւ
հանքեր, ինչպէս նաեւ տնի թ
400 Հայ հարկերով: Հանդի-
պողութեան չորստնիք էր Հայա-
տանի եւ Արմանի մէջ ընդ յոյ-
տեան համալայրողներու ներկա-
յալով: Հայ գիրքն է:

Հայաստանի Հայկախոս և Արտան Քիլիկի Պետական Նամակատան Համախոսութեանը և հորնակցու-
թեանը հրապարակ հանդեսն է
Նամակագրմանը երկու երկիր
ներու հորդորական արտա-
խորդանալը, որոնք եր ներկա
գնեն հայկական և արտանքին
պարտաւորեան երկու պատիւ
ներ. Հայկական «Հայ» լազան
արտանքինն «Մայլադադ»։ Այ-
տալիկ, չալորարար խոր տալ
Արտան Քիլիկի պետական նամակ-
ատան տնօրէնը՝ ՆՊՔ. Խոտար-
Տէ Գարոյ և ՀՀ դեսպան պրն.
Վլադիմիր Գալիքալեան։ Գոր-
ծալիկըպա. զեղարուտաւոր
չալարիկը. Տէ Տեղեան վրալ,
ընդհանոր ծախիւր ինչ յաւու-
կնիւրդ կըրուակն Նամակագրու-
ներու նմոյշներ։

Յայտնենք, որ նամակադրույն-
բէն մէկը կը ներկայացնէ Հայկե-
կան «Հօյ Նազան» պարող զոյգ մը
կարմիր ֆոնի վրայ, իսկ միւսը կը
պոյտ ֆոնի վրայ ալ՝ արժանթի-
կան «Մալամպո» պարող մը: Յա-

**የሀገሪቱ
የሀገሪቱ**

ՊԱՍԷՆ Տառնան վարժարանի
կարգին տակ՝ Նովոբրոյ 15ին,
հրդեհակիրճաբեմաբ վարժարանին
տնօրենութեան, ուսուցչաց կազ-
մին, տեղի ունեցած է մենաբան-
հանդիպումները եւ նուիրեալ Մար-
տարայի խորագրաբեմաբ Ռ. Հա-
տոնէանին: Նախորդ տարի ալ նման
մենաբանը եր կցած էր միայն Տա-
ռնանի աշակերտներուն եւ մտնոյն-
րան Համար, որոնց յալարեցիք ա-
ւարտին իստեղ առաջ է մենաբանը:
Իսկ Նախնութեան նպատակը ե-
ղած է պատմել ինքնաբանին այն
երկար Համարով ունեցած էր Ռ.
Հատոնէանին եւ այդ կենաբանը
էր ներկայացուցած եւ երկու պար-
մանութեանը: Կարողորած է զե-
ղարտութեան յալարեցիք մը ա-
նաստանութեաննով, երկրորդ եւ
պարտով Սյա տաբին, Սիւնա Օթի-
պազ վարժարանին երբեքին տակ
փոխադրած էր Ռ. Հատոնէանին
խիղաբարկան աշխատանքակ-
նչարեղ նմանութեան եւ Հարա-
դատ միմյուրումը: Հանդիպման
տեղի, արտաշալարած է Ռ. Հա-
տոնէան եւ յալարած իր յուրման
ուրարումները եւ իր քննաշար-
քը արարած աշխատանքին Համար

ԱՆԹՈՆԻԻԱՍԻ ՄԵԶԻ ՏԱՆՆ ԿԱԹՈ
ղիկոսութեան «Գ. Կիլլաշնկեան
սրահին մէջ, տեղի ունեցած է մե
ծարանքի հանդիսութիւն մը նուիր
ւած Յակոբ Պալեանի: Բացմա

[illegible]

ԿԱՅՐ ԲԺՈՌ

600

ՀԲՆՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ

Մայր աթոռի հրատարակչական բաժինը լույս ընծայած է Լիկեզեցական դործիչ Պետրոս արք. Բեբրդուհանյանի «Աղբյուր բացեալին» աշխարհաբար առաջին թարգմանութիւնը: Թարգմանիչն է Տիգրան սարկուսազ Բաղդամեան: Հատորը խորագրած է Սեղա Ստամպոյզեան: «Աղբյուր բացեալ»ը աւետարանական առակներու մտքողջական միակ մեկնութիւնն է:

խօսքը պատասխանեց և Մարանի երեւեկեան, որով ետք Կարօ Յով-
նանիեան աւժափոխ տեղեկութիւն-
ներ տուան և Յ. Պալեանի լիեւա-
զորութեան մասին: Գեղարքունասա-
նի բան ընդ իր ետք խօսք տուան
և Արամ Ա. կաթողիկոսը, որ անդար-
շառայակ է եւր Յակոբ Պալեանի
50ամեայ զործողութեան: Կար-
գեւորաբան է մեծադուր Սեփե-
ճան իշխկիկոյ կաթողիկոսութեան
Ս. Մկրտիչ Մառտոց չքանաւոր,
իսկ Նորայր եպիսկոպ. Աղբալեան կար-
գեւորաբան և Արամ Ա. ի յորհման
Օրհնութեան Կիրք: Կերբի խօսքը
արտասանեան և Յակոբ Պալեանի
հաշիխութիւնը փակուան և «Գի-
րիսի» մայիսի թիւը:

րոշմամբ ղեկավարում էին ցուցանասի
դեպարտի: 2001ին, Հայաստանի մէ-
լ քրիստոնեութեան ղեկումնման 170
ամսական առիթով, Աթոսանթիկն
մէջ չըրպարելու թեան զորանմ ե-
պատմանն ալի զտուգալ խորհր-
դանչող զրոշմամբուրթեր: Այս բըր-
դու թիւննոր լիւնիւթ: պըն: Վ.
Կարաթրպեանն ինքզնից, որ ա-
նախածնունութեամբ երկու երկիւ-
ններ կ'ամրապնդեն իրենց բարե-
կամտութիւնը:

U. 7.

երթայինք աւերակներու վրայ. ու չս
անդամ ինքն էր որ կ'ամբողջացնէր ա
կածեայններուն կցկտուր խօսքերը:

Այդ տղան Մարաշիկ Մէհմէտ անուն
երթնասարդ մըն է, ըստ լերջագէտ
երբ մեր սայլը անկարելի ոստումն
ընկելով դուրս կ'ելլէր իրզինէն. անոր
բաժը ոչ ոք չէ բրած:

Մեր հետաքրքրույթինը գոհացնել համար պատմեց իրզինի գէպքը եւ Սրայգի Մէհմէտին դերը:

Յարգելիքի՜ ժամը՝ ինչ երեկի՜ Մ.
Քաղաքի՜ Ասաֆ ի՜նչ Նուսրի՜նի՜
կաթ լսանալիս, որով փոքր է տրոս
իսկ թե՛ 24 ժամե՛կ ի՜նչ Նազր է
կանխադա՛նք-Քաղաքի՜ գե՛նը թա՛
նի՜ թուրք ժողովուրդի՜: Հինգը
շուրջ Տեղի՜ք ծոցի՜ Հայր, որե՛նք
յի՛ր առեկող համար երբեք ի՜նչ գալ
դր ապահովե՛լ համբու՛ր յայն: Այն ա՛յ
երկու ի՜նչ-խոնավանի՜ր՝ սաղա՛ք Մի՜
նի՜ Մուսա ֆի՛քի՜նք է՜ հաւանք ի՜նչ
դառնալ 2006 թվա՛ն Հայր, որ ա՛յ
լուցնե՛ր գոտե՛ր խա՛նի թը՛ ի՜նչ է
դր գալա՛յանը խո՛տանի՜ յարձակո՛ւ
չեղուն ղե՛ն: Հնա՛յնի՜նք պաշտպանո՛ւ

նր կը դժուարանայ. զինուած ամր
կատարութեամբ կու գայ կեանքներ
վրայ, ի գոյր քանի մը հօնաներ կու
վը միասնաբար վեր կ'ըլլած Թուրքեր
Այն ատեն ճարահատ, հազար հա
զմնելով եւ կեանքներն մոտակելով
փոխարքեն Հայերն խանէն քանտ
կամարները զիրենք քանախն մէջ, ի

աճիկ ապահովել: Հայերը կը գրկու-
րարձին իննս որեւն յաղարհորդու-
նհանդէ: Ուսմանն օրերով կը պարս-
զընէր: Եւ համբարեւելէն կը պարս-
այն քուրէն կը իր անօրինակները
համբարեւելէ շարքը՝ իրենց արդու-
րդու կէլլաւ: Եւ իրաւոր կեանքը ի
սիրտ անհայտ դաշտալ պարտաւերե-
համար: Ինչիկի ինքուրքը ինչ համա-
ձակի կը շրջէր շրջանիկէ մէջ մտնել:
պարտաւերեւորութիւն առկա հաճե-
հայրենի Արշ աստուծո՛ւ եւ օր իր-
թեցաւորութիւն ինչ ԱՅՄՃՄՃին իր-
քը հայրենիայ եւ աղջ աստուծո՛ւ իր
տառաւորութիւն անհեղձ եռանդով եւ ունե-
հայրով մահաւան փոստով: Երբ
քրքիւ մահաւան փոստով իր
հայրենի քաղաքը հասնէր, ինչ հա-
ցեմէ հայրենի: Երբ պարտաւերե-
պարտի ջրամէջ կը հասնէր, այն առ-
դուրէն կը իր ամառանով հնգն ու
հնգն մտնէր իր ամառանով: Եւ
հայրենի կեանքը եւ վերջ ապրելու
հնգաւորութիւն կեցողութիւն աստու-
ծո՛ւ:

Իրողինքի 200 Հայեր, մեծ մասը պա-
ղուխտ, իրենց կեանքը կը պարտին և
դեռահաս թուրք երիտասարդին :

Երբ սայաթափվեց իր պատմությունը
լարտեց, բաւական հեռու էինք ար-
կիզինէն: մեր սիրտերը ողողում
նոր տեսակ զգացումով մը, յուզմուն-
էր որ կը մտաբերէի Մարաշի Մէհ-
մէտի առեղծաւածային եւ խաղաղ ու-
մակերկի նալուաքը:

(Гарр. 87)

ԱՒԵՐԱԿՆԵՐՈՒՆ
ՄԷՋ
ՀԱՊԻԼ ԵՍԱՅԵԱՆ

ᐃ ᑭ ᕿ ᔨ ᐱ ᓂ ᓴ ᖃ ᔨ ᑭ ᕿ

[illegible]

Այս անգամ ալ Համիտիէ երթալ
համար ստիպուած էինք իրզին հանդ
պիլ: Դժուար ընկնալով մեր կարճ ժ

մասակի, յոյս չունենք կրկին մեր բա-
նարեկանները անանելու, բայց մեր ս-
փորոքեման համեմատ փորձեցինք
յաջողեցանք: Կարճ եւ անբաւական
սակցութեան, մը միջոցին էր որ հաղ-
ղեցինք մեր փորձը Բայանի աքա-
նանիքու մասին ու փոխադարձաբար
սեղանի թէ այդ նոյն աքաղաղներ
հասանական էր որ հանդիպէինք մ-
հատման ժրջա:

Որոշումներ հաստատվել են համադրել
և՛ շինքը, և՛ ֆակտոր հոկե և՛
սպել պարտադրել և՛ պարտել լույս
էլ: Հաղել թէ տեղադրարար էլ
եղը չառ երկաթաուղի էլ չառ թույլ
երկաթաուղի էլ կուտ ղրկել էլ: Թու
եղը էլ տեղադրարար էլ լույս
մայ պաճ էլ, և հաղարար էլ ղ
հաղարար էլ անկախ ղառառ: Եր
հաղարար էլ ղառառ ղրկել էլ
հաղարար էլ անկախ ղառառ էլ
հաղարար էլ ղառառ էլ անկախ
էլ: Կրկառառառ, ղառառ երկաթա
ուղի էլ ղառառ էլ անկախ էլ ղառառ
էլ: Կրկառառառ, ղառառ երկաթա

— Ոստացած քիբիր հետը, հարցուց
լսափանը, երբ ճամբայ ելած էինք
զինքը ալքե հեռացուցած բոլորովին
իր չարոնականակն զեղեկրովին
մէջ մեր սոսլապանք մանրամասն
զիտէր այլ եւ այլ վայրերու պատ
թիւները մեղի հետ կը շահարկու
նքէն իւր իւր եւ հարցուր

